

1

Woyñ Isilæ i ndù a Ijìb

¹ Akeynà nin ghi àziyn a woyñ ghi lûmnì nì Jàkôb ghi a nêyn àņena nin læ ndù a Ijìb amo', nô mi ndà i ndù ki nêyn gheli ndo nì nweyn. ² À nà n-ghi Lubèn nì Simiyòn nì Levì nêyn Judà, ³ ba'sî nì Isakà nêyn Zebulòn kìmì nì Benjamìn, ⁴ nì Dan nêyn Naftali kìmì nì Gâd nêyn Ashà. ⁵ À nà n-ghi tì ma Josèf si chî a Ijìb. Woyñ Jàkôb nà n-chîyntì ghi mivim nsòmbo.

⁶ Ajâņ nâ kî a itu' nâ ghè i læ kfiti nô àjìm ba'sî nì Josèf nêyn woyñ-nà nweyn. ⁷ Mitì woyñ Isilæ i faņ nà bzî ki bzi, dvî ndù ki asi i luyn ki ila' ì jìm, i nà si keli àdya' nô si a nã.

⁸ Fòyn ìlvì i læ ko' achi a Ijìb kya wi awo kî a Josèf nì a Ijìb. ⁹ Wu n-kò' tî i bè sî gheli nweyn na, "Gheli Isilæ ghèyn si dvî chwô ghesinà. ¹⁰ Ghesinà nin keli si kiņ dzi si nì na ka àņena fî bzi ì dvì a bu tì iwõņ i kæ fvì a àņena chiyntì mbàynì si ghesinà ì nù ghesinà ìlvì fili ì le' lù."

¹¹ Wu taņi tì, àņena kæ si lem gheli na ghi na nyâbli nì gheli Isilæ, kâyntì-à àņena feli fikoli. Àņena feli ki tēyn i bà'li ntè' Bitòm nì ntè' Lamasis ta ka fòyn na bisî ìfwo i yini ateyn. ¹² Mitì ghi se si nyâbli nì àņena tî, àņena nà kwo dvî ndù ki asi, yam ndù ki ila' ì jìm. Gheli Ijìb i nà si fàyn àņena nô si a nã. ¹³ Àņena nin se si fayn tî i nà si fi nyâbli nì Gheli Isilæ nô si a nã, ¹⁴ ni-à

àņena felì ta ikôs bâ'li ndosi fì nî ki tînkî ti tîfèl tîjîm. Tînkî ti tîfèl nâ tèyntî i nî mîtem mî àņena i nâ yafa. Gheli Ijîb nâ n-nyâblî nî àņena koynsî wî isuyn nô si akos.

¹⁵ Fòyn Ijîb i bè sî Shiflà ñêyn Buwà, i gheli ghî a ghi nâ n-bzisi ghîkî na, ¹⁶ “Yi na se si bzisi ghîki Hibîlù ì yeyn a ghi wayn ìlûmnî yi zue ki zue à na ghi wâyn wi yi visi.” ¹⁷ Gheli nâ ghî a ghi nâ n-bzisi ghîkî nâ n-fâyn Fiyini i le' na ghi na zuetî wî woyn ghi lûmnî ta fòyn bè. ¹⁸ Fòyn i tum i jàņ àņena i bif na, “Yî vîsi woyn ghi lûmnî tî zuèti bòm ghà?”

¹⁹ Àņena bèynsî i bè sî fòyn Ijîb na, “Ghîki Hibîlù nin ghi wi tèyn ta ghîki Ijîb. Àņena nin keli àdya' nî nâ ghi si bzi ghi bzi jæ ta ka ghèsî ba'si.”

²⁰ Fiyini fi i dyèyn àtem ajuņa sî ghîkî nâ ghèyn a ghi n-nâ bzisi ghîkî tèyn i nî gheli Isilæ i nâ fî dvî ndû ki asi, i nâ si keli àdya'.

²¹ Gheli nâ ghî a ghi nâ n-bzisi ghîkî tî, nâ n-fâyn Fiyini, Fi boysi àņena i fu woyn sî àņena nô si idvî.

²² Fòyn i fu isa' sî gheli Ijîb nô ghîjîm na, “Ghi n-keli si nâ ma' nô mi wâyn ìlûmnî Hibîlù ì kfà ta ghi bzi a jvâ Nâyîl visî ki woyn ghîkî.”

2

Ghi bzi Mosis

¹ À nâ n-ghi kimi itu' nâ ghè wùl ìntweņ ndo nî Levî ilvî i ndù wi kimi ìntweņ ndo nâ ghè. ² Wùl ìwi àteyn i timi ilvâ i bzi wayn

ìlûmnî i yeyn na wù n-jofà i lèytî wayn àteyn si a njonssi tal. ³ A nà ghi ta wù yèyn na yì kà' yi bú fi lèytî ñweyn, wu lì ìfû' ma ghi bo nì ìnfû' ìnlì mi lemâ a mbæ jvâ Nâyî i lètî ìfû' ateyn nì ale-a. Wu n-lètî tî i we wayn ateyn a ifû' nâ ghè i ndu i lèm antêynî ìyol affi a wu n-lema a antêynî mù a mbæ jvâ Nâyî. ⁴ Wu n-lèm tî jêmtî wàyn nâ vzi i timi ki si a nje i nà ki si yeyn nâ a ngàyn ghà sî ñweyna.

⁵ A nà ghi ta wâyn ntô' Ijîb iwi ìlvî, ì ndù si sù iwuyn a jvâ, gheli ghi felini nì ñweyn i nà ghaynî ki a mbæ jvâ. Wâyn nto' àteyn i yeyn ifû' zî antêynî ìyòl i tum wul ìfelini nì ñweyn iwi ìlvî wu ndu lì i gvî nì ìnyeyni. ⁶ Wùl ìfelini nì ñweyn i li gvî nì ìfû' ateyni, wu cho' i yeyn wayn ìlûmnî wu dzi-à i nà koynsî ìsuyn sî ñweyn i bè na, “Ìwêyn nèn ghi wâyn wùl ì Hibîlù ìlvî têyn.”

⁷ Jêmtî wàyn nâ vzi i yvi tî i bif na, “Mà ndu ì kîni wul ìwî Hibîlù ìlvî wù na tô'nî nì wayn àteyn sî và a?”

⁸ Wâyn nto' ìwi nâ vzi i bèynsî sî ñweyn na, “Ndù-a.” Wâyn ìwi àteyn i ndu i li gvî nì nâ wàyn nâ vzi. ⁹ Nà wayn àteyn i gvî. Wâyn nto' nâ vzi i bè sî ñweyn na, “Lì wayn wèyn i nà tô'nî nì ñweyn mà lâ là' và.” Ta wù bè tî, nâ wàyn nâ vzi i li wayn àteyn i ndu nà si tô'nî nì ñweyn. ¹⁰ Wayn àteyn i læ lema, wu lì i ndu i fu sî wâyn nto' nâ vzi, wu lì si a ñweyn a wayn, i chfi ìziyn i ñweyn na Mosîs bê na, “Mà tî fvîsî ñweyn a jvâ.”

Mosîs i le' ndù a Midiyàn

¹¹ Mosîs nin læ meyn lema i nà si ghi ki nô ànto a wùl. Itu' i layn

achi ali-a, wu fvi i ndù alè' ghè a woyn-nà ñweyn nà n-ghi ateyn i yeyn dzi zì a ghi n-kâynti àñena felì fikoli ateyn, i fi yeyn wul ì Ijìb wu leñ wul ì Hibìlù, ma à ti wâyn-nà ñweyn ìlvì. ¹² Mosìs i ki asi i ki ibam i fañ tì yèyn tèyn ta wùl nèn ki ñweyn, wu zue wul ì Ijìb àteyn i gvìmi ñweyn antèyni àsèse. ¹³ Itu' i layn a ànkùmti achi wu fvi i yeyn gheli Hibìlù ghìbò ghi nû-à, wu bif sî ivzî a wù jas na, “Bòm ghà ta wà n-kasi leñ kimi wâyn-nà vâ i wul ì Hibìlù a?”

¹⁴ Wùl àteyn i bif sî ñweyn na, “À lèm ndà vâ na wà na sa' ghès a?” Ba wà ti n-kiñ si zue ma kìmì ta wà tî zue wul ì Ijìb vzi a? Mosìs i nà si faynà i kfà'ti ki si a ñweyn a ngeñ na, “Ba à ti n-ghi na gheli keli meyn iwo zì a mà tî nì.”

¹⁵ Fòyn Ijìb i yvi iwo ateyn i nà si mômsi si zue Mosìs miti wu le' ndù si nà chí a Midiyàn, i ndu chem afu i su'i i dù'i a ngùñ ibi imu i li. ¹⁶ Ngàñ ndô Fiyini ìli nà n-ghi a Midiyàn, keli woyn ghîki nsòmbo, àñena gvì si tu mu si we a mîki na bzisi bò àñenasi nyvi. ¹⁷ Nchisi bzisi lisi i gvì kimi afu i nà si jûm àñena miti Mosìs i gàmti àñena i tu fu mu bzisi bò àñenasi nyvi.

¹⁸ Woyn ghîki nâ ghi i kasi kfa, bò àñena i Luwèl i bif sî àñena na, “Yì nyànsi kfa ghà layn tèyn a?”

¹⁹ Àñena bè na, “À nì gàmti fsì wul ì Ijìb ìlvì ghes si a awu nì nchisi bzisi ì fi tu fù nô mu bzî seysi nyvi.”

²⁰ Luwèl i bif sî àñena na, “Wùl àteyn bà? Yì nì fañ tì bê na wù gvì yì kfa fu afo wù yi ì vîsi ñweyn bòm ghà? Yì jañ ñweyn wù

gvi yi afo.”

²¹ Mosìs i gvi i bimi si nà chî nêyn Luwèl, wu fu wâyn nweyn Zibolà sî Mosìs si a wi. ²² Zibolà i læ bzi wayn ìlûmnî Mosìs i chfi ìziyn i wayn àteyn na Geshòm, ma wù ti n-bê na, “Ma gâyn meyn wul àtum ila’ atum.”

²³ Mosìs nîn læ meyn chi afu nô si a ndyèyn, fòyn Ijìb i læ lè woyn Isilæ i bu felì ki àkôs a Ijìb. Ànena nà si dzì nô si a njan, Fiyini fi i yvi idzî i ànena. ²⁴ Fiyini fi i yvi ta ànena dzì chwòsì i kfà’tì mîkâyn mzì a wu n-yì nêyn Abîlàhâm nî Yisàk nî Jàkôb.

²⁵ Fiyini fi nîn yèyn tî i keli ìkoynsi isuyn sî gheli Isilæ i nà kin si gàmti ànena.

3

Bôbo i jàn Mosìs

¹ À n-læ nà ghi ta Mosìs nîn kinî bzisi bò wi nî nweyn i Jetlò, itu’ i layn achi ali-a wu li i ndu nî nseyinsi i chem ighan i nse iyum i li a Holèb a kfiyn nî Fiyini fi. Jetlò nà n-ghi ngan ndô Fiyini a Midiyàn. ² Nchî Bôbo Fiyini i fvè ikè’ nî nweyn afu tèyn ta ilemi ivis antèynî itwa’. Mosìs i nà ghi nî ikayni si yeyn na ivis nîn balî itwa’ wu fi wi. ³ Wu n-yèyn tî i kfà’tì si a nweyn a ngen na, “Mî n-ndù ba’sî afu ì yeyn iwo ikayni-i na ivis nîn balî itwa’ wu fi wi a.”

⁴ A nà ghi ta Bôbo Fiyini yèyn na Mosìs nîn kinî gvi-à si yeyn na à n-gâyn ghà a, wu jàn i gvìsì antèynî itwa’ nâ ghè na, “Mosìs,

Mosìs.” Mosìs i bè na, “Mà wèyn afêyn.”

⁵ Fiyini fi bè sî ηweyn na, “Ka wa n-fi kînti gvî. Cho’ti gvî shyasi bôm ta alê’ kî a wà n-ti ateyn nin ghi àlê’ a layni-a.” ⁶ Wù n-be meyn kimi sî ηweyn na, “À n-ghi mà i Fiyini fi bò vâ, i Fiyini fi Abìlàhâm, i Fiyini fi Yisàk i Fiyini fi Jàkôb.” Mosìs i yvi i nà fâyn si ki Fiyini i bu’si ikê’ i ηweyn.

⁷ Bôbo Fiyini nîn bê meyn kîmi sî ηweyn na, “Ma yeyn meyn kî nô samo’ na ghelì ghem nin jîṅà ila’ i Ijìb. Ma yvi meyn ta àṅena nin dzî iwu nì gheli ghì a ghi n-kâyntì àṅena felì fîkoli, nà kîṅ si gàm̄ti àṅena. ⁸ Ma gvi meyn si fvìsi àṅena si a iwu nì gheli Ijìb si ko’ nì àṅena ila’ yi gha’a, keli nse ifwo i yini ko’ ateyn nô ajûṅ, nô mi ghà ìjùṅ i ghi ateyn. Gheli Kenàn nì gheli Hêt nì gheli Amò kîmi nì gheli Beliz ba’sî nì gheli Hîf nì gheli Jebùs nin chî ila’ nâ ghè. ⁹ Ma yvi meyn ìdzî i gheli Isilæ ì fi yeyn kî nô samo’ ta gheli Ijìb nin nyâblì nì àṅena. ¹⁰ Mi n-tum và lvîyn sî fòyn Ijìb a wà ndu fvìsì ghelì ghem i gheli Isilæ si a Ijìb.”

Mosìs i nà tisî tîntweṅ

¹¹ Mitì Mosìs i bè sî Fiyini fi na, “Mà ti n-ghi nô ndà si ndù sî fòyn Ijìb si fvìsi gheli Isilæ si a Ijìb a?”

¹² Fiyini fi bèynsì i bè sî ηweyn na, “Mà na ghi ghesivà. À n-ghi àchfîyti tèyn si dyèyn na ma tum meyn và. Wa nì lî fvî nì gheli ateyn si a Ijìb a zî àṅena gvi kò’si mà a kfîyn afêyn.”

¹³ Mosìs i bîf sî Fiyini fi na, “Mà ti kæ ndù sî gheli Isilæ ì bè sî àṅena na, ‘Fiyini fi ghìbo ghifì tum meyn mà sî zì, àṅena bîf sî mà

na, iziyn i ñweyni nin ghi ndà?’ Ma bè na gha?”

¹⁴ Fiyini fi i bè sî ñweyn na, “À N-GHI MÀ VZÎ A MI N-GHI ÌÑWEYN. Wà ndû wa bè sî àñena na, ‘À tum ma vzi a mi n-ghi ñweyn tum ma sî zì.’”

¹⁵ Wù n-be meyn kfeynsi sî Mosìs na wù ndû wu bè sî woyn Isilè na, “À tum Bôbo Fiyini i Fiyini fi ghìbo ghi, i Fiyini fi Abìlàhâm, i Fiyini fi Yisàk, i Fiyini fi Jàkôb tum ma sî zì. À ti iziyn zì a ka yì na tonṭî mà ateyn nô ta ka ghì lâ ghì. Nô mi àjâñ à kà là nà ko’a kî nà tonṭî mà ateyn.

¹⁶ “Ndu yvîṅti chye’si Isilèsì i bè sî àñena na, ‘Bôbo Fiyini i Fiyini fi ghìbo ghi Abìlàhâm nì Yisàk nì Jàkôb ti meyn fvì a wa ikè’ ì bè na, wù ki meyn ì yeyn ta gheli Ijìb nin nyâbli nì àñena, ¹⁷ ì lèm na wu n-fvìsì zì sî a nge’ afî a ghi n-fu sî zì a Ijìb. Wu n-lî zì ì ndù lèm ila’ a chî gheli Kenàn ateyn nì gheli Hêt nì gheli Amò kîmi nì gheli Belis ba’sî nì gheli Hîf nì gheli Jebùs. Ila’ nâ yèynì i ghi nô mi ghà ìjùṅ i ghi ateyn.’

¹⁸ “Chye’si Isilèsì i nì yvi ìwo zì a wà bè, a zî àñena ndu ì bè sî fòyn Ijìb na, ‘Bôbo Fiyini i Fiyini fi gheli Hibìlù dyeyn meyn ngên ñweyn sî ghès. Ghèsì na chwotî na wà visi ghèsì li michi ìntal ì ndù a nse ìyum ì fù tifu sî Bôbo Fiyini, i Fiyini feyfi.’ ¹⁹ Mi n-kya kî nô na fòyn Ijìb i nì visî wì na yì lu a bu kî na wù yeyn meyn na adya’ àkema chwo meyn aki ñweyna. ²⁰ Mi n-dyèyn àdya’ àkema sî gheli Ijìb ì fù nge’ sî àñena a achfî a àñena yum, a à na ghi ta mà dyèyn meyn a wù visi a yì lu.

²¹ “Mi n-ni-à a yì na ko’ni-à asi nì gheli Ijìb ta ka yì læ se si lù ì faṅ tì lù nì ìwu iyum. ²² Nô mi wul ìwi ì kfà læ bê sî wul iwî Ijìb vzi a wù n-chi ba’si sî ṅweyn kèsa ivzî a wù n-chi a ṅweyn a ndo na wù fu ifwo vzi a ghi fàyti nì àso ikwo a fifâ ni a baṅni-a ba’si nì ndzisi a yì labsi wôyn ghi ateyn. À ti ta yì læ lû nì ìgha’ i Ijìb ì.”

4

Fiyini fi i fu adya’ a kayni-a sî Mosìs

¹ À nà n-ghi ta Bôbo Fiyini tàṅi mèsì, Mosìs i bèynsì i bè na, “Mà ti kæ si ndù bè, àṅena faṅ tì bìmi kèsa si yviti iwo zì a mà bè, ì bè na wà bu tî fvì a ma ikè’, ma nì ghà?”

² Bôbo Fiyini i bif sî ṅweyn na, “À n-ghi ghà a wa awu tì a?” Mosìs i bèynsì na, “À n-ghi mbàṅ.”

³ Bôbo Fiyini i bè sî ṅweyn na, “Ma’ mbàṅ ateyn a nse.” Wu mà’ yi kasi si a mbam wu nà si le’a. ⁴ Bôbo Fiyini i bè sî ṅweyn na, “Ghal mbam ateyn a ìnkùyn.” Wu ghal ìnkùyn ateyn yi fi kasi si a mbàṅ a ṅweyn awu. ⁵ Bôbo Fiyini i bè sî ṅweyn na, “Ndu ni iwo nâ yèynì a mà dyèyn sî vâ tèyn ta ka gheli Isilè bimi na Bôbo Fiyini i Fiyini fi ghìbo àṅena, i Fiyini fi Abìlàhâm, i Fiyini fi Yisàk, i Fiyini fi Jàkôb, ti meyn fvì ikè’ nì vâ.”

⁶ Bôbo Fiyini nèn fi meyn bè sî ṅweyn na, “Tuṅ awu àkya a wa ndzisi.” Kì tèyn, wu tuṅ awu a ṅweyn a ndzisi i se si fvìsì ki ma ànsàsì-a ku meyn ki na fifi tèyn ta awœ.

⁷ Ta yi gàyn tî, Bôbo Fiyini i bè sî ñweyn na, “Kasi tun awu ateyn a antêynî ndzisi nî và.” Kî tēyn, wu tun i se si fvîsî kî kasî ghi kî tēyn ta kî nî nà ghi.

⁸ Bôbo Fiyini i kæ be sî ñweyn na, “Mbàñ zyâ ti kæ kasi si a mbam àñena fañ tî bìmi, a àñena bìmi ànkùmtî a nchwæ nâ kèynà. ⁹ Mitî wà kæ si dyèyn nchwæ nâ sèynsî sîbò àñena fañ tî bìmi kèsa si yviti iwo zî a wà bè, wa sef mu a jvâ Nâyî i sfis alè’ a nse ayuma a ka mî kasi si a milùñ.”

Alòn i gvî si gàmti Mosis

¹⁰ Mosis i bè sî Bôbo Fiyini na, “Ô Bôbo ma bù tîmi nà faytî kya si tañi. Mi n-ghi tēyn ichfî wom dilà, ma kya wi si tañi.”

¹¹ Bôbo Fiyini i bèynsî i bif sî ñweyn na, “À n-fu ndà ichfî sî wùl a? À n-nî ndà na wùl na yvi wi awo kèsa tañî wî a? À n-nî ndà na wùl na yeyn ilwê’ a? À n-nî ndà na wùl na ghi ànfèf a? Ba à n-nî kî mà Bôbo Fiyini nî awo nâ kèynà nô àjîm? ¹² Wa ndu-à, mi n-gàmti và, a wà faytî tañi. Mi n-fè’ti iwo zî a ka wà ndu bè.”

¹³ Mitî Mosis i bè na, “Mi n-chwotî a Bôbo tum wul i wùlù.”

¹⁴ Nô mi ilvi gha, iton Bôbo Fiyini i yaf nô si a ñañ wu bif sî ñweyn na, “Wà n-kfâ’ na gha kûm wâyn-nà vâ Alòn i wul ì ndo nî Levî vzi a? Mi n-kya na wù n-faytî tañî-à. Wù n-ghi a dzi lvîyn gvî si yeyn vâ. Wu n-yeyn và nà sañlî-à. ¹⁵ Wu n-gvî-à a wà fe’ti awo kî a ka wù be, a mà gamti zi a yî fayti tañi ì yè’i zî nî àwo kî a ka yî ni. ¹⁶ Alòn i nî nà tañi sî gheli Isilæ a wa alè’. Wu nî nà bê kî iwo zî a wà n-kiñ si bè. Wà na ghi tēyn ta Fiyini sî ñweyn, fê’ti

ìwo zì a ka wù be. ¹⁷ Ndu ki nì mbàṅ zì a wa awu tì. Wa ndù nì àwo akayni-a nì ìnyeyn.”

Mosìs i kasi ndù a Ijìb.

¹⁸ Fiyini fì nîn tàṅi tî Mosìs i kasi kfa i ndu bè sî Jetlò i bò wi nì ṅweyn na, “Mi n-chwotî và, visi mà kasi ì ndù a Ijìb ì yèyn na ghelì ghem bu ghi a. Jetlò i bimi i bè sî ṅweyn na wù jel kî ajûṅ.” ¹⁹ À nà n-ghi tì ma Bôbo Fiyini be meyn sî Mosìs a Midiyàn na, “Kasi ndù a Ijìb bòm ta gheli ghi a ghi tî nà kiṅ si zue vâ tì kfiti meyn nô ghìjìm.” ²⁰ Mosìs i ko’si wî ṅweyn nì woyn ghi lûmnì nì ṅweyn atû njàkâs ṅêyn àṅena i lù i nà si kasî ndù a Ijìb. Wu lu ki nì mbàṅ zì a Fiyini fì nì bè na wù li tî a ṅweyn awu.

²¹ Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Wà kasi ndù a Ijìb wa nì àwo a kayni-a kî a mà fu adya’ na wà ni asi nì fòyn Ijìb nô àjìm. Mitì mi n-ni-à a wù tosi atem a ṅweyn, ì faṅ tì visi na gheli Isilæ lu. ²² Wù tosi wa bè sî ṅweyn na, ‘Bôbo Fiyini be meyn na gheli Isilæ nin ghi ta wâyn ìkuṅ sî mà. ²³ Ma ti meyn bè sî và na wà visi wayn ìkuṅ nì mà nâ wèyn wù ndu nà ko’sî mà, wà faṅ tì visi na wù lu. Yi ti n-dyêyn na mi n-zue wayn ìkuṅ nì và.’”

Itonṅ i Bôbo i yaf sî Mosìs

²⁴ À nà n-ghi ta àṅena lù ì nà ndù a Ijìb i bì alè’ ali-a si yvìtì, Bôbo Fiyini i gvì i nà si kiṅ si zue Mosìs. ²⁵ Mitì Zibolà i lî ìkfêm i si anam a wayn ateyn i lî gvì àteyn i kùmlì ìvi Mosìs nì ìnyeyn i kæ bè na, “Ta mà sî meyn ànam a wayn kèyn, ì kùmlì ìvi ì va nì

mìluṅ mì àteyn tèyn, yi ti n-dyêyn na wà si ghi ki nô lúm wom samo’.”²⁶ Zibolà nin bè sî Mosìs tì na, “Wà si ghi ki nô lúm wom samo’,” bòm ìsi anam nì wàyn nâ zì, nô mi ilvi gha Bôbo Fiyini i faṅ tì fi tì zue Mosìs.²⁷ Bôbo Fiyini i be sî Alòn na, “Lu ndu yeyn Mosìs a nse ìyum.” Wu ndù i yeyn Mosìs a kfiyn nì Fiyini fi i ba’ni ḡweyn.²⁸ Wu n-bà’ni ḡweyn tì i fè’tì àwo kì a Bôbo Fiyini tum na wù ndu bè a Ijìb sî Alòn nì nchwæsi kayni sîsî a Bôbo Fiyini fù adya’ na wù ndu dyèyn nô sîjîm.²⁹ Mosìs ḡeyn Alòn i ndu yvîṅtì chye’si Isilæ nô sîjîm,³⁰ Alòn i fè’tì àwo kì a Bôbo Fiyini tî bè sî Mosìs nô àjîm i fi dyèyn nchwæsi awo asi nì àṅena.³¹ Chye’si ateynsi i bimi nô mì ghà ta àṅena yvi fi yeyn. A nà si ghi ta àṅena yvi na Bôbo Fiyini yeyn meyn ànjîṅ a àṅena ì nà si kiṅ si gàm-tì, àṅena tfiṅsi ìtu a nse i ko’si ḡweyn.

5

Mosìs ḡeyn Alòn i ndù asi nì Fòyn Ijìb

¹ À nà n-ghi ta Mosìs ḡeyn Alòn tànṅi meyn sî chye’si Isilæsì, àṅena ndù i yeyn fòyn Ijìb i bè sî ḡweyn na, “Bôbo Fiyini, i Fiyini fi Isilæ bè na, ‘Visi ghelì ghem àṅena ndu ì yi achi a gha’ni-a a nse ìyum ì ngvîmli mà.’”

² Fòyn Ijìb i bîf na, “Bôbo Fiyini nâ vzì nîn ghi ndà si bè na mà visi ghelì Isilæ ghi lu-a? Mi n-kya wi Bôbo Fiyini nâ vzì ghi wi si yvi iwo zì a wù bè si visi na ghelì Isilæ lu.”

³ Mosìs ḡeyn Alòn i bè sî fòyn Ijìb na, “Fiyini fi ghelì Hibìlù fi ti

meyn fvì a ghès ikè', ghèsi na chwotî a mbàè na wà visi ghès lu. Ghès nin ndù a nse ìyum ì fù tifu sî Bôbo Fiyini, ì Fiyini feyfi. Ghès kæ faṅ tì ndù, a wù ni a tiko'i tì zueti ghes, fàṅ tî a wù ni a ghèsì se' iwonṅ a wùl faṅ tì fi tì kfa. Ijêl ì yesi nin lì michi ìntal.”

⁴ Fòyn Ijìb ì bîf na, “Mosìs, Alòn, bòm ghà ta yi n-tâysì gheli na ka àṅena na fel a? Yì kasi ndù nà felà.” ⁵ Wù n-fi meyn bè na, “Gheli Hibìlù si dvî chwô gheli ila' afêyn. Bòm ghà ta yi n-tâysì na ka àṅena na fèla a?”

⁶ À nà n-ghi kimi achi nâ ghè, fòyn Ijìb ì chwòsì ìsa' na, ka gheli ghì a ghi n-kâyntì na gheli Isilàè na fèl fikoli nì gheli Isilàè ghì a ghi n-tisi ifêl ateyn, ⁷ fî fu iwi na gheli Isilàè na taynî àcha' ateyn boma, na à na ndû kiṅ kì àṅena iwi ateyn. ⁸ Fòyn Ijìb nìn be meyn kimi na ghi kayn àṅena na bom kì àkôyn acha' kì a àṅena tî nà bom achi, ka ghi n-fàbtì. Wù n-fi meyn bè na àṅena nin bê na ghi visi àṅena ndu fu tifu sî Fiyini fi àṅena fi kì bòm ta àṅena nin yoli. ⁹ Fòyn Ijìb nin be meyn kimi na àṅena nin keli si nà fêl nô si a ṅaṅ, chwô ta àṅena tî nà felà, ta ka àṅena na keli wi ìlvi si nà yvitî ànkaṅ kì a ghi n-wam sî àṅena.

¹⁰ Fòyn Ijìb ì taṅi tì, gheli ghì a ghi n-kâyntì na gheli Isilàè na fêl fikoli ni ìghî a ghi n-tisi ifêl ì fvì ì ndu bè sî gheli Isilàè na, “Fòyn Ijìb bê meyn na, ‘Mà na bu fi fu wi iwi sî zì. ¹¹ Yì na ndû kiṅ ìwi ìvzi kì si a yi a ngeṅ nô mi awo ta yì kà' a yì yeyn. Mitì akôyn acha' kì a yì tî nà boma ì ghi wi si fàbtì.’” ¹² Àṅena ndù ì bè nô mi ìlvi gha gheli Isilàè ì gwòsi ndu kì ila' ì Ijìb ì jìm si kiṅ iwi. ¹³ Gheli

ghì a ghi n-kâynti na gheli Isilàè na felì fikoli i faṅ nà bê ki na, “Yi n-keli si nà nî ifêl ì zi-i nô mi achi àkà ki ighel ta ghi tî nà fu iwi sî zì yi ni-à.”¹⁴ Gheli fòyn Ijìb nâ ghi a ghi nà n-kâynti gheli Isilàè i felì fikoli tì i nà si leṅ gheli Isilàè ghi a àṅena lèm na ghi na tisî ifêl bif sî àṅena na, “Yi n-bom àcha’ ki bu ko’ chem wi ta yì tî nà bom si a asi bòm ghà?”

¹⁵ Gheli Isilàè i ndu i nà si dzî sî fòyn Ijìb bif na, “Bòm ghà ta wà n-nyâblì nì gheli ghi felini nì và tēyn a? ¹⁶ Ghi bu fi fu wi iwi sî ghès ta ghi tî nà fu-a miti kâyn ki na ghès na bom àcha’. Ghi n-leṅ gheli ghi felini nì và miti nge’ àteyn i lû ki sî gheli ghya.”

¹⁷ Àṅena taṅi tì fòyn Ijìb i bè na, “Yi n-ghi ki nô gheli ghi yolini kôṅ wì si nà felà. À ti iwo zì a yì faṅ nà bê ki na, ‘Visi ghès ndu fu tifu sî Bôbo Fiyini.’ ¹⁸ Yì nyaṅsi ndù nà felà. Ghi na bu fi fu wi iwi sî zì miti yi keli si nà bom ki akôyn acha’ kî a yì tî nà boma.”

¹⁹ Gheli Isilàè ghi a ghi nà n-tisi ifêl i yeyn na àṅena nin ghi a nge’ bòm ta ghi be meyn na àṅena nin keli wi si fàbtì akôyn acha’ kî a àṅena tî nà bom achi. ²⁰ À nà n-ghi ta àṅena fvì si a nto’ nà si kasî gvî-à, i yeyn Mosìs ṅēyn Alòn, ghi chîti àṅena, ²¹ i ku ki Mosìs ṅēyn Alòn nì iyolì i bè na, “Bôbo Fiyini yeyn meyn iwo zì a yì nì, ghi si fu nge’ sî zì. Yi nî meyn na fòyn Ijìb ṅēyn gheli ṅweyn na bâyn ghès. À fu kî nô zì fù ghes na àṅena zueti.”

Mosìs i dzì sî Bôbo Fiyini

²² Mosìs i kasi ndù i dzì sî Bôbo Fiyini i bè na, “Ô Bôbo, wà nì na gheli Isilàè ghèyn zi a nge’ bòm ghà? A ti iwo zì a wà tî tùm ma

afêyn si ateyn? ²³ Fòyn Ijìb nìn nyâblì kì nyabli nì gheli ghya kì si zìtì achi ta mà tî là'i ntum zyâ sî ñweyn mitì wà bù nì nô ìwo i li si gàmti àṅena.”

6

¹ Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Si zìti lvîyn wa n-yeyn ìwo zì a ka mà ni sî fòyn Ijìb. Mi n-dyèyn àdya' à kema sî fòyn Ijìb a wù visi gheli Isilè a àṅena fvi. Àṅena nìn se si fvi a wù na fî sâṅ nô saṅ àṅena si a ñweyn ila'.”

² Fiyini fi nìn bê meyn kimi sî Mosìs na, “À n-ghi mà Bôbo Fiyini. ³ Mi n-læ fvi ikè' nì Abìlàhâm i fvi ikè' nì Yisàk i fi fvi ikè' nì Jàkôb ta Fiyini fifi a fi n-keli adya' àjìm. Mitì mi n-bù læ nì na àṅena keli na iziyn iyemi nìn ghi Bôbo Fiyini. ⁴ Ghesì àṅena nìn læ meyn yi kimi mìkâyn ma chfinì si fu ila' i Kenàn zì a àṅena nìn læ nà chi ateyn ta gheli ghi gvini tî sî àṅena. ⁵ Ma fi meyn yvè ta gheli Isilè nìn dzî bòm ta gheli Ijìb li àṅena si a ikôs ì kàsi kfà'tì mìkâyn mzì a mi n-læ yi ghesì ghìbo àṅena.

⁶ “Ndù læ i bè sî àṅena na, ‘À n-ghi mà Bôbo Fiyini ghi si su'si adili kì a gheli Ijìb kò'si a yi atu. Mi fvèsì zì si a ndô akòs nì àṅena. Mi n-fu nge' sî àṅena nì àdya' a bemni kì a mi n-keli ì bèsì zì. ⁷ Mi n-ni-à a yì na ghi ghelì ghem, ma ghi Fiyini fifi ta ka yì keli na à n-ghi mà Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi fifi a fi n-fvèsì zi si akòs a Ijìb. ⁸ Mi n-lì zì nì zì a ila' afi a mi n-læ làysi awu àkema iyvi i yi mìkâyn si fu sî Abìlàhâm si fu sî Yisàk si fu sî Jàkôb. Mi

n-fu sî zî a yî na keli si a yi ila'. À n-ghi mà Bôbo Fiyini.”

⁹ Mosîs i ndu fè'tî àwo nâ kèynà sî gheli Isilæ, àņena faņ tî yvîti bôm ta mîtem mî àņena nà n-si ghi ma mî kosa meyn, àņena fî felî chwòsî.

¹⁰ Bôbo Fiyini i kæ bè sî Mosîs na, ¹¹ “Kasi ndu bè sî fòyn Ijîb na wù visi gheli Isilæ, àņena fvi si a ŋweyn ila'.”

¹² Mitî Mosîs i bè sî Bôbo Fiyini na, “Gheli Isilæ ti kæ si faņ tî yvi iwo zî a mà bè, fòyn Ijîb i yvi ti-a, ma kya wi si taņi a?”

¹³ Bôbo Fiyini nîn taņi meyn i bè sî Mosîs ŋêyn Alòn na, àņena ndu bè sî gheli Isilæ ì fî bè kîmi sî fòyn Ijîb na, Bôbo Fiyini be meyn na àņena li fvi nî gheli Isilæ si a Ijîb.

Ghîbo Mosîs ŋêyn Alòn

¹⁴ Ighêyn nîn ghi gheli ghi li ghi a ghi n-læ ku asas a ndosi a Isilæ, Mosîs ŋêyn Alòn i læ fvi ateyn nî i li.

Woyñ ghi lûmnî nî Lubèn i wâyn àsi nî Jàkôb, læ nà ghi Hanòk nî Balù nî Hesilòn nî Kamî. À ti asas a ndosi kî a kî n-fvî ìntweņ ndo nî Lubèn.

¹⁵ Woyñ ghi lûmnî nî Simiyòn nîn læ nà ghi Jemwèl nî Jamìn nî Ohàd ŋêyn Jakìn nî Zohà nî Shôl vzî a nà ŋweyn nà n-ghi wul ì Kenàn tî. À ti asas a ndosi kî a kî n-læ fvi ìntweņ nî Simiyòn.

¹⁶ Akeynà nîn ghi àziyn a woyñ ghi lûmnî nî Levî kî si a ìbzi ta ghi n-læ nya' lèm. À nà n-ghi Geshòn nî Kohàt ŋêyn Melalî. Levî nîn læ chi bèn ivi nî bènşî mîvim ìntal njvàsî

nsòmbo.

¹⁷ Woyn ghi lûmnì nì Geshòn kì intweṅ intweṅ nà n-ghi Libnì nì Shimè.

¹⁸ Woyn ghi lûmnì nì Kolàt nà n-ghi Amlàm nì Izà ṅêyn Heblòn nì Uzèl. Kohàt nin læ chi bèṅ ivi nì bèṅsì mivim ìntal njvàsì tal.

¹⁹ Woyn ghi lûmnì nì Melalì nà n-ghi Malì nì Mushì. Akeynà nin ghi àsas a ndosi kì a ki n-læ fvì intweṅ nì Levì ta ghi læ nya' lèm.

²⁰ Amlàm nin læ li Jochebèd i jêmtì bò ṅweyn si a wi ṅêyn ṅweyn bzi Alòn ṅêyn Mosìs. Amlàm nin læ chi bèṅ ivi nì bèṅsì mivim ìntal njvàsì nsòmbo.

²¹ Woyn ghi lûmnì nì Izà nà n-ghi Kolà nì Nefèk ṅêyn Ziklì.

²² Woyn ghi lûmnì nì Uzèl nà n-ghi Mishèl nì Elzafàn ṅêyn Sitlì.

²³ Alòn nin læ meyn lì Elishebà i wâyn Àminadàb si a wi. Elishebà nà n-ghi jêmtì Nashòn. Alòn ṅêyn Elishebà i bzi Nadàb nì Abihù nì Èlezà ṅêyn Itamà.

²⁴ Woyn ghi lûmnì nì Kolà nà n-ghi Asì nì Elkanà nì Àbiyasàf. À ti n-ghi àsas a ndosi kì a ki n-fvì intweṅ nì Kolà.

²⁵ Èlezà i wâyn Alòn i lì wâyn Butèl ìlvì si a wi ṅêyn ṅweyn i bzi Finehàs.

À ti gheli ghì a ghi n-læ ku asas a ndosi nì Levì kì intweṅ ndo intweṅ ndo.

²⁶ Alòn nâ wèyn nêyn Mosìs nâ n-ghi gheli ghì a Bôbo Fiyini nin bè sî àņena na, “Yì li fvi nì gheli Isilàe si a Ijìb àņena jel kì a inòyn inòyn ta sugèy’sì.” ²⁷ À n-ghi kimi Alòn nêyn Mosìs a ghi n-bè sî fòyn Ijìb na wù visi gheli Isilàe lu.

Alòn i taņi alè’ nì Mosìs

²⁸ À nâ n-ghi achi ghè a Bôbo Fiyini taņi sî Mosìs a Ijìb, ²⁹ i bè sî nweyn na, “À n-ghi mà Bôbo Fiyini. Ndu fè’ti awo kì nô àjìm sî fòyn Ijìb a ma bè sî vâ.”

³⁰ Mitì Mosìs i bè sî Bôbo Fiyini na, “Fòyn Ijìb i nì yvi ti iwo zì a mi n-bê, ma kya wi si taņi a?”

7

¹ Mosìs i taņi tì Bôbo Fiyini i bè sî nweyn na, “Wa kya na ma ni meyn na wà na ghi ta Fiyini sî fòyn Ijìb. Wâyn-nâ vâ ilwema i Alòn na ghi wul ì ntum nì vâ kì tēyn ta nfè’tì ìgha’ni nin ghi sî mà. ² Wa n-bê nô mi ghà ta mà bè sî vâ, a wâyn-nâ vâ Alòn fe’ti sî fòyn Ijìb, a wù visi gheli Isilàe a àņena fvi si a nweyn ila’. ³ Mitì mi n-tosî àtem a fòyn ì nì a nchwæsi awo akayni-a gayn a Ijìb nô si idvì, ⁴ a wù faņ tì yvini iwo zì a yi n-bê. Wu nì faņ tì yvi, a mà kæ dyeyn adya’ à kema si fù nge’ ìgha’ni sî gheli Ijìb si lî si fvi nì ghelì ghem kì inòyn inòyn. ⁵ À na ghi nô mi ilvi gha ta mà dyèyn adya’ à kema sî gheli Ijìb ì lî fvi nì gheli Isilàe si a ila’ afu, a gheli Ijìb yeyn kèli na mi n-ghi Bôbo Fiyini.”

⁶ Bôbo taņi tì Mosìs nêyn Alòn i nì nô mi ghà ki ighel ta Bôbo

Fiyini bè sî àṅena. ⁷ Àṅena nin se si taṅi sî fòyn Ijìb ma Mosis si ghi bèṅ mivîm nfama, Alòn i ghi bèṅ mivîm nfama njvàsì tal.

Mbàṅ Alòn i kasi si a mbam

⁸ Bôbo Fiyini nèn bê meyn sî Mosis ṅêyn Alòn na, ⁹ “Fòyn Ijìb kæ si bè sî zì na yì ni iwo i kayni, wa bè Alòn ma’ mbàṅ ṅweyn a nse asi nè fòyn a ka yì kasi si a mbam.”

¹⁰ Bôbo Fiyini i taṅi tì Mosis ṅêyn Alòn i lu ndù asi nè fòyn i ni ki ighel ta Bôbo Fiyini bè. Alòn i mà’ mbàṅ ṅweyn asi nè fòyn ṅêyn chye’si ṅweynsi, yi kasi si a mbam. ¹¹ Fòyn i yeyn tî i tum jàṅtì gheli ghi tofini nè gheli ghiku’ni nè gheli minya’, àṅena gvì i ni kimi iwo nâ zì. ¹² Nô mi ndà a àṅena antêyni i nà mà’ mbàṅ ṅweyn yi kasì ki si a mbam. Mitì mbàṅ Alòn i mzì mbàṅsi àṅenasi. ¹³ Yi n-gàyn mi tì fòyn i fi tosi ndu ki nè àtem a ṅweyn asi i faṅ tì yviti iwo zì a Mosis ṅêyn Alòn bè, ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè.

Jvâ Nâyì i kasi si a mîlùṅ

¹⁴ Bôbo Fiyini i kæ bè sî Mosis na, “Atem a fòyn Ijìb à nin to ndù ki asi, wu bimî wì si visi na gheli Isilæ lu. ¹⁵ Itu’ bisì layn, wa ndu yeyn fòyn Ijìb ilvi ghê a wù nî wu nà ndù a jvâ ateyn. Wà læ wa lì mbàṅ zì a wà tî mà’ yì kasi si a mbam tî i ndu dù’i a mbàè jvâ Nâyì i nà chîtì ṅweyn. ¹⁶ Wù gvî wa bè sî ṅweyn na, ‘Bôbo Fiyini i Fiyini fi gheli Hibìlù ti meyn tùm na mà be sî và na, wà visi gheli ghem ghi lu ta ka àṅena ndu kò’si mà a nse iyum. Mitì wà bù yvi

iwo zì a mà bè si ko' si chem lvîyn.”¹⁷ Bôbo Fiyini bê meyn na yi n-nî iwo a wà yeyn ì kèli na à n-ghi zì Bôbo Fiyini. Mi n-leŋ mbàŋ yèyn a mi n-keli a ma awu tèyn atû jvâ Nâyli a jvâ àteyn kasi si a mîlûŋ,¹⁸ a sfisi kfiti, a mu mî àteyn na lîm gha' gheli Ijîb si nyvi.”

¹⁹ Bôbo Fiyini nîn fi meyn bè sî Mosîs na wù be sî Alòn na, “Li mbàŋ zyâ ì nàysî atû jvâsî a Ijîb nô sîjîm, nàysî atû jvâ ito, ì nàysî atû jvasî ghè a ghi lì lí, ì nàysî atû mîchîm, ì nàysî atû tîbî ghè a ghi tim ì we mu ateyn, a ka si kasi kî si a mîlûŋ. Mîlûŋ na ghi nô mî a wo a Ijîb, ghi nô mi ifwo fî a ghi tu tòmîti mu ateyn nô ìjîm.”

²⁰ Mosîs nêyn Alòn ì ni kî ighel ta Bôbo bè, Alòn ì làysî mbàŋ ŋweyn asi nî fòyn nêyn chye'si ŋweynsi ì leŋ atû jvâ Nâyli mu mî àteyn ì kasi si a mîlûŋ nô ìn jîm.²¹ Sfisi nîn kfiti meyn si a jvâ Nâyli, yi nà lîm gha' gheli Ijîb si nyvi, mîlûŋ ì ghi kî ìlwê' ìjîm a Ijîb.

²² Mitî gheli ghi ku'ni a Ijîb ì boŋ ni kimi àwo nâ kî-à nî ìku' ì àŋena, fòyn Ijîb ì fi tosi ndu kî nî àtem a, ì faŋ tî yvi iwo zì a Mosîs nêyn Alòn nîn bê, kî ighel ta Bôbo Fiyini nîn læ bè.²³ Yi n-gàyn tî fòyn ì kwo bèynlî ì kasi zi kî a nto' ì faŋ tî li mî na à n-ghi iwo.²⁴ Gheli Ijîb nô ghîjîm ì nà si tim ìlwê' a mbæ jvâ Nâyli si keli mu si nyvi bòmîta àŋena nà n-ka' ghi bû fi nyvî mu mî jvâ.

Ìnchwàmàkès ì fvî a Ijîb

²⁵ Mîchi nîn læ meyn chwò nsòmbo ta Bôbo Fiyini nî jvâ Nâyli kasi si a mîlûŋ.

8

¹ Bôbo Fiyini i bè sî Mosîs na, “Ndù a nto’ i bè sî fòyn Ijìb na, ‘Mà Bôbo Fiyini be meyn na wà visi ghelì ghem àṅena ndu nà ko’sî mà. ² Wà kæ faṅ tì visi na àṅena lu, a mà liṅ ila’ ì zæ nì ìnchwàmàkèsi, a wu fvi ki ilwê’ ìjìm, ³ ì luyn jvâ Nâyl, a ilvi fvi a nto’ ì zi a wa nchi, kò’ a wa ikuyn, a ilvi zi a ndosi ghê a chye’ shyasi nìn chi ateyn ì zi a ndosi ghê a ghelì ghya nìn chi ateyn ì fi zi a tîchi ghè a ghi n-kfê ifwo i yini nì và ateyn ì fi zi a wa mîkì. ⁴ Wà kæ faṅ tì visi na àṅena lu, a ìnchwàmàkès nâ vzì gvi kò’ nô a wa iwùyn ì kò’ iwùyn nì ghelì ghya ì fi kò’ iwuyn nì chye’ shyasi nô sîjìm.”

⁵ Bôbo Fiyini i taṅi tì i kæ bè sî Mosîs na, “Bè sî Alòn wù li mbàṅ ṅweyn ì nàysì atû jva si tosi, ì nàysì atû jvasi ghê a ghi lî lî, ì nàysì atû mîchìm ta ka ìnchwàmàkèsi fvi ì luyn ki ila’ i Ijìb ì jìm.”

⁶ Alòn i nàysì ìkœ i ṅweyn atû jvasi a Ijìb, nô mi ilvi gha ìnchwàmàkès i fvi ì luyn ila’ i Ijìb ki ì jìm. ⁷ Mitì gheli ghi ku’ni i nì kimi tì nì ìkû’ i àṅena-i ìnchwàmàkès i boṅ fvi a Ijìb.

⁸ Fòyn i tum jàṅ Mosîs ṅêyn Alòn i bè sî àṅena na, “Yì kæ chwoti Bôbo Fiyini wù nî ìnchwàmàkès weyn mæ sî ghesì ghelì ghem, a mà visi ghelì ghi a àṅena ndu fù tifu sî Bôbo Fiyini.”

⁹ Mosîs i bè sî fòyn na, “Mbæ, yi faṅ kî sî và. A n-fè’tì ki và ilvi vzì a ka mà chwoti Bôbo Fiyini a wù ni a ìnchwàmàkès mæ si a wa ndo ì mæ si a ndosi nì chye’ shyasi, ì mæ si a ndosi nì ghelì ghya, a à faṅ kî ivzî a wu n-ghi a jvâ Nâyl.”

¹⁰ Fòyn i bè sî ñweyn na, “Chwoti a libis.”

Mosìs i bè na, “Mi n-nî ki ta wà bè ta ka wà yeyn kèli na Fiyini fi lifi bu fi ghi wi ta Bôbo Fiyini, i Fiyini feyfi.”

¹¹ Ìnchwàmàkès ateyn i nì lû si a wa iwùyn, ì lù si a wa nto’ ì vîsi chye’ shyasi, ì vîsi ghelì ghya ì fañ kî a jvâ Nây.

¹² A nà ghi ta Mosìs ñeyn Alòn lù meyn si a asi nì fòyn, Mosìs i dzì sî Bôbo Fiyini i bè na, “Ô Bôbo Fiyini, ni ìnchwàmàkès wêyn a wà liñ fòyn Ijìb nì ñweyn tēyn mæ.” ¹³ Bôbo Fiyini i ni ki ta Mosìs bè, ìnchwàmàkès ateyn i kfiti si a ndosi nì mbæsi ndosi, i kfiti si a gvêynsi. ¹⁴ Ghi nà yvîñ ki itwe’ itwe’ kî ilwê’ ìjîm, ila’ ì jîm i nà si lîm ki ìnchwàmàkès. ¹⁵ Fòyn Ijìb i yeyn na ìnchwàmàkès ateyn mæ meyn, wu fi tosi kî àtem a ñweyn i fañ tî yvi iwo zî a Mosìs ñeyn Alòn bè, kî ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè.

Bôbo i liñ ila’ i Ijìb nì ìmbîm

¹⁶ À nà n-ghi ta fòyn fi tòsi kî atem a ñweyn tî, Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Bè sî Alòn na, ‘Nàysi mbàñ zyâ i leñ abîl a nse,’ a ka abilà kasi kî si a ìmbîm nô mi wo a Ijìb.” ¹⁷ Àñena nin læ meyn yvini Bôbo Fiyini, Alòn i nàysi mbàñ ñweyn i leñ abîl, ìmbîm i fvî i ko’ iwùyn nì gheli ba’sî nì nyamsi. Nô àbîl àjîm a Ijìb i kasi kî si a ìmbîm. ¹⁸ Mitì gheli ghi ku’ni ghi i mòmsi si nì na abîl à kasi si a ìmbîm nì ìku’i àñena-i, yi to gha’. Ìmbîm mî àteyn i fañ kî iwuyin nì gheli ba’sî nì nyamsi.

¹⁹ Gheli ghi ku’ni nâ ghi i yeyn tî i bè sî fòyn na, “À n-ghi àdya’ a

Fiyini tèyn^a.” Mitì fòyn Ijìb i tosi ki tosi atem a ñweyn i fañ tì yvi iwo zì a àñena bè ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè.

Fiyini fi i liñ ila’ i Ijìb nì mìnjànjà

²⁰ À nà n-ghi ta fòyn Ijìb tòsi atem a ñweyn tì, Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Itu’ bis ì layn wa ndù i timi i chitì fòyn Ijìb a dzi jvâ i bè sî ñweyn na Bôbo Fiyini bè na, ‘Visi ghelì ghem àñena lu ta ka àñena ndu nà ko’sî mà. ²¹ Wà kæ si fañ tì vîsi na ghelì ghem lu, a mà tum tiseñni ti mìnjànjà sî và zî chye’ shyasi nì ghelì ghya, ì tum a ndosi nì và. Nô ndosi gheli Ijìb sîjìm na ghi ma à luyn ki mìnjànjà, ba’sî nô mi nì àlê’ a nse à kà ta àñena nin ghi ateyn.

²² Achi ateyn a nin kfeyna, a mà ni iwo si a nyiñ abàs a Ijìb afî a ghelì ghem nin chi ateyn ghi tonjî nâ Goshèn. Nô fìnjànjà fi làè zî wì afu ta ka yì yeyn ì kèli na à nî mà Bôbo Fiyini nî àwo kèynà a Ijìb afèyn. ²³ Mà làè dyèyn baynsî na ghelì ghem nin ghi si a nyiñ nì ghelì ghya. Mà làè dyèyn nchwæ ìkayni nâ yèyn a libis.”

²⁴ Bôbo Fiyini nìn læ meyn ni ki ighel ta Mosìs nìn bè sî fòyn Ijìb. Tiseñni ti mìnjànjà ti bemnitì nin su’i meyn a nto’ nì ndo sîsì a chye’si ñweynsi nà n-chi ateyn i bebsi ila’ i Ijìb ki ì jìm.

²⁵ Fòyn i kæ si tum si jañ Mosìs ñèyn Alòn i bè sî àñena na, “Yì ndu fu tifu si Fiyini fifi kî ìla’ afèyn.”

²⁶ Mitì Mosìs i bè sî ñweyn na, “Yi n-jofî wì na ghesì fu afèyn.

---

^a**8.19** À n-ghi àdya’ a Fiyini tèyn: Ghi nyà’ itañi i Hibìlù na, “À n-ghi bañ àwu nì Fiyini fi tèyn.”

Gheli Ijìb i kǎ si yeyn tifu tìtì a ghesì nin fu sî Bôbo Fiyini, i Fiyini feyfi, a àṅena na kôṅ wì nô sakos. A ghès ti fu tifu gheli Ijìb i kôṅ wì, a àṅena faṅ tì tìmlì ghes nì ngò'sì a? ²⁷ Ghès nin keli si jèl si a michi ìntal si zì a nse ìyum si fu tifu sî Bôbo Fiyini, i Fiyini feyfi, ki ighel ta wù bè na ghèsì ni.”

²⁸ Fòyn Ijìb i kǎ bè na, “Mì n-visi-à a yì ndu fù tifu sî Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi a nse ìyum mètì yi keli wi si ndù a ndyèyn. Yi jem lâ sî mà lvîyn.”

²⁹ Mosìs i bè sî ṅweyn na, “Mì n-lù si afèyn nô mi ìlvi gha ì jèm sî Bôbo Fiyini a à na ghi a libis a wù ni a mìnjànjàè m̀ àteyn visi vâ zî chye' shyasi nì ghelì ghya. Yi n-ghi ki na ka wà na fì wam wam ì faṅ tì visi na ghès ndu fu tifu sî Bôbo Fiyini.”

³⁰ Mosìs i taṅi tì i lù si asi nì fòyn Ijìb, i jèm sî Bôbo Fiyini, ³¹ Bôbo Fiyini i nì ìwo zì a Mosìs bif. Mìnjànjàè m̀ àteyn i visi fòyn Ijìb ṅèyn chye'si ṅweynsi nì gheli ṅweyn. Nô fìnjànjàè fì mò' fì nà bu kal wi a Ijìb. ³² Mitì fòyn Ijìb i fi tosi ki tosi atem a ṅweyn ìlvi nâ ghàyn i faṅ tì visi na gheli ateyn lu.

9

Bôbo Fiyini i nì nyamsi gheli Ijìbsì i kfiti nô s̀j̀m

¹ À nà n-ghi ta fòyn Ijìb fì tòsi k̀ tosi atem a ṅweyn, Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na wù ndu yeyn fòyn Ijìb i bè sî ṅweyn na, “Bôbo Fiyini, i Fiyini fì gheli Hibìlù bè na, ‘Visi ghelì ghem àṅena ndu nà ko'sì mà.’ ² Wà kǎ ghal ì lèm k̀ lèm àṅena, ì faṅ tì visi na

àḡena lu, ³ a Bôbo Fiyini dyeyn adya' a ḡweyn a iko'i i bemni-i ku nyâm shyasi itwa' nô sîjîm, ma à ti nyamsi kfaḡ nî njàkâysî nî kàmêlsî kîmi nî nyamsi mbolo'si nî bzisi njîsî nî isi ndoḡsi. ⁴ Mitî a Bôbo Fiyini fî dyèyn ì bàynsi si a nyiḡ a nyâmsî nî gheli Isilæ nî isi gheli Ijîbsî, a nyàm wùl ì Isilæ nô ìmò' faḡ tî kfi. ⁵ Bôbo Fiyini lem meyn ìlvi ì bè na, 'A læ nà ghi a libis a mà, ì Bôbo Fiyini, ni iwo nâ yèynî a ila' i Ijîb.'"

⁶ Itu' i bis layn Bôbo Fiyini i ni kî iwo zî a wù tî bè, nyamsi gheli Ijîbsî i kfiti nô sîjîm mitî nô nyàm wùl ì Isilæ i faḡ tî kfi nô ì mò'. ⁷ Fòyn Ijîb i tum gheli, àḡena fvî i bîbti i keli na nô nyàm wùl ì Isilæ bù kfi. Mitî fòyn Ijîb i fi tosi kî tosi atem a ḡweyn i faḡ tî vîsi na gheli Isilæ lu.

Bôbo Fiyini i liḡ ila' i Ijîb nî mîmî

⁸ À nà n-ghi ta fòyn Ijîb fî tòsi kî tosi atem a ḡweyn tî, Bôbo Fiyini i bè sî Mosîs ḡeyn Alòn na, "Yî myèyti iwu i fîndî, Mosîs waḡ iyvi asi nî fòyn Ijîb. ⁹ Wu n-waḡa, a fî kasi si abvi ì bvi ndù kî ila' i Ijîb ì jîm, a mîmî ko' gheli ba'sî nî nyamsi kî ila' ì jîm."

¹⁰ Bôbo Fiyini i bè tî àḡena myèl fîndî i ndu timi asi nî fòyn, Mosîs i waḡ iyvi, mîmî i ko' gheli kî ḡhîjîm ba'sî nî nyamsi.

¹¹ Gheli ghi ku'ni ghi a Ijîb i nà si wo si timi asi nî Mosîs bôm mîmî mzî a mi nà n-ghi ma mî ko' meyn àḡena ba'sî nî gheli Ijîb nô ḡhîjîm. ¹² Mitî Bôbo Fiyini i tosi atem a fòyn Ijîb wu faḡ tî yvi iwo zî a Mosîs ḡeyn Alòn bè kî ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosîs.

Bôbo Fiyini i su'si awœ a Ijib

¹³ Bôbo Fiyini nin tòsi atem a fòyn Ijib tì, i bè sî Mosìs na wù bis làlì nô nìntu' ì ndù tìmi asi nì fòyn Ijib ì bè sî ŋweyn na, “Bôbo Fiyini, i Fiyini fi gheli Hibìlù bè na mà be sî và na, ‘Visi gheli ghem àŋena ndu nà ko'sî mà. ¹⁴ Wà kæ si faŋ tì visi lvîyn na àŋena lu, a mà fu nge'si bemnisi sî và, zî chye' shyasi nì gheli ghya ta ka wà yeyn kèli na wul ìlvì bu ghi wi a mbzi ta ma. ¹⁵ À nà ghi si nà ghi lvîyn, ma ma naysi meyn àwu à kema, ì mà' nge' ìbemni a wa iwùyn zî gheli ghya, yi kfiti nô ghi jìm si a nse afêyn. ¹⁶ Mitì ma visi và si dyèyn adya' à kema sî và, si fi si nì na iziyn ì yemi yam kè mbzi ì jìm. ¹⁷ Wà bu ghaŋsî ki ìwuyn, dyèyn ki adya' visì wì na gheli ghem lu. ¹⁸ Bòm tèyn, a làe nà ghi kimi aleŋ a lvîyn a libis, a mà ni a awœ su'i bem chwô nô mi àkà ta gheli Ijib tìmi yeyn kè si a itu' ta ghi n-læ ku Ijib si ko' si chem lvîyn. ¹⁹ Chwòsi isa' lvîyn ghi li kfa nì nyâm shyasi ba'sî nì ìfwo vâ nô ìjìm ì zisi a ndo bòm ta awœ ateyn a kæ su'i atu nì wùl kèsa nyam ta ghi bù zisi a ndo a ki zue kè zue.’”

²⁰ Chye'si fòyn Ijib sîsì a si n-yvi iwo zì a Bôbo Fiyini bè, i nà faynà i nyiŋ ndu lì i kfa nì ìkôs i àŋena, ba'sî nì nyamsi àŋenasi, i zisi a ndo. ²¹ Mitì isîsì a si n-faŋ tì lì iwo ateyn si iwo i visi ìkôs i àŋena ba'sî nì nyamsi àŋenasi kè itwa'.

²² Bôbo Fiyini i kæ bè sî Mosìs na, “Nàysi ko'si awu àkya iyvi ta ka awœ su'i atu nì gheli ì sù'i atu nì nyamsi ba'sî nô mi nì gha ìlvì vzî a ki n-ko' a gvêynsì a Ijib.” ²³ Mosìs i nàysì i ko'si nì mbàŋ

ņweyn a iyvi, Bôbo Fiyini i tum ivi yi nà myâynti su'î a nse, fî byaytî-à, awœ a su'î-à. À ti dzi zì a Bôbo Fiyini nin læ su'si awœ ateyn a Ijìb. ²⁴ Awœ a nà n-su'î ki su'i, ivi i myâynti ki myaynti. Inki awœ nâ kèynà nì ivi i myayntini-i, nà n-ghi ìwo bula yi timi gàyn a Ijìb si itu' ta ghi n-læ ku ila' ateyn. ²⁵ Awœ nâ kèynà nin læ su'i ki ila' i Ijìb ì jìm i chèytì ìnkâ' nô ìnjìm i zueti nô gheli ghìjìm ba'sî nì nyamsi ta si nà n-ghi itwa' i bebsi nô mi ghà ta ki nà n-ko' a gvêynsì.

²⁶ Awœ ateyna nin læ faņ tì sù'i ki a Goshèn alè' ghè a gheli Isilè nà n-chi ateyn.

²⁷ Fòyn Ijìb i kæ tum si jàņ Mosìs ñeyn Alòn si bè na, “Ma yeyn meyn lvîyn na ma jasi meyn, ghesì ghelì ghem nî mbi. Bôbo Fiyini nìn fu nge' sî ghès samo'. ²⁸ Ivi ibyaytini-i yèynì nì àwœ kèyna gha' meyn ghès. Yì chwoti Bôbo Fiyini wù ni ivi nâ yèynì nì àwœ nâ kèynà mæ. Mi n-visi-à a yì lu, yi n-bu fi chi wì afêyn.”

²⁹ Mosìs i bè na, “Mi nì fvî si a ntè' afêyn ì làysì ìwu ì wom ì jèm sî Bôbo Fiyini, a ivi ibyaytini-i nâ yèynì nì àwœ nâ kèynà teyna ta ka wà keli na à n-keli Bôbo Fiyini keli mbzi yèyn. ³⁰ Mi n-kya ki nô na zî chye' shyasi bu du' tì nà fâyn Bôbo Fiyini.”

³¹ Asaņ a balì à nìn læ meyn bef bòm ta ki nà n-ghi ma ki bi meyn. Flâksì^b i bef bòm ta si nà n-ghi ma si busi meyn. ³² Ifwo

---

^b**9.31** Flâksì: Flâksì nin ghi ìnkì i nshìm i li yi ko' a Ijìb ghi solà, ghi fayti àmbyèyn ateyn.

tèyn ta wît nî sîbêl^d nin bu læ bef bômta wu nà n-bi si a ibàm.

³³ Mosìs i lù si a ngùŋ nî fòyn Ijìb i fvì ntè' nâ zì, i làysì ìwu ŋweyn iyvi i jèm sî Bôbo Fiyini, ivi ibyaytini-i zì-ì nî àwœ kî-à i teyna ki teyna, nô mi ìvi i i faŋ tì fi tì sù'i a Ijìb. ³⁴ A nà ghi ta fòyn Ijìb yèyn na àwœ a bu su'î wì, ivi i myâyntì wì, byaytî wì, wu fi nî mbi, ñèyn chye'si ŋweynsi fi tosi ki tosi mitem mî àŋena. ³⁵ Fòyn Ijìb nin tòsi atem tî i faŋ tì vîsi na gheli Isilæ lu, ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè toyni a Mosìs.

10

Ngumisi i gvì a Ijìb

¹ Fòyn Ijìb nin læ tosi àtem tî, Bôbo Fiyini i kæ bè sî Mosìs na, “Ndu yeyn fòyn Ijìb bômta ma tosi meyn àtem a ŋweyn ì tòsi mitem mî chye'si ŋweynsi ta ka mà dyeyn nchwæsi awo a kayni-a nî mà sî àŋena. ² Mi n-nî tèyn ta ka yì læ nà fê'tì sî wôyn ghi nî woyn wôyn ghi na à ti dzi zì a mi n-læ kasi gheli Ijìb ateyn si a ingù, fî fê'tì nchwæsi awo sîsì a mi n-læ dyèyn sî àŋena, ta ka yì keli na mi n-ghi Bôbo Fiyini.”

³ Mosìs ñèyn Alòn i kæ si ndù a nto', i bè sî fòyn Ijìb na, “Bôbo Fiyini, i Fiyini fi gheli Hibìlù bifì na, ‘Wa ti n-tosì àtem chèm ti-a jæ ta ka wà yvini ma, ì vîsi ghelì ghem a àŋena lu ndù nà kò'sî mà a? ⁴ Wà kæ faŋ tì vîsi na àŋena lu, a mà ni a ngumisi gvì a wa

---

^d9.32 sîbêl: Sîbêl nin ghi kimi ìnkì i wît ili.

ila' a libis. ⁵ Mi n-tuma a si gvi ki ilwê' ijim a nse, a nô àlê' a nse na bu kê' wì. Si n-gvi-à ì kfil nô mi ghà ta awœ tî bèbsi ki fañ ba'sî nì ìnkà' nì ìfwo vzi a wu n-ko' a gvêynsi nì zì. ⁶ Ngumisi ateynsi làe zi luyn ndô shyasi, ni isi chye' shyasi, ba'sî nì ndosi gheli Ijib nô sîjim. Inki ngumisi nâ yèynì nin ghi bula ghìbo ghi nì ghìbo bo ghi timî yeyn si itu' ta ghi n-læ ku ila' i Ijib si ko' si chem layn.” Mosìs i tañi mèsì tì i bèynlì, i lu ki lu si asi nì fòyn Ijib.

⁷ Chye'si nto'si i yvi iwo ateyn i bif sî fòyn Ijib na, “A ghesinà ti n-visi-à a wùl ì wèyn na fu ki nge' sî ghesinà tēyn? Visi à ndu ki ghì lûmnì ì kò'si Bôbo Fiyini, i Fiyini fi àñena. Wà bû yeyn na ila' yèynì si ghi ma yi befi meyn a?”

⁸ Fòyn i kasi tum jañ Mosìs ñeyn Alòn i bè sî àñena na, “Yì ndu kò'si Bôbo Fiyini fifi. Mitì yì fe'ti sî mà na à ndû nô ghì ndà a?”

⁹ Mosìs i bèynsì na, “Ghès nin ndû ki ghìjim. Woynda nin ndù-à, a ghìlema ndu, a wòyn ghes ghi lûmnì ni ghiki ndu ba'sî nì nyâm seysi nô sîjim bòmta ghès nin keli si yi ayi si ko'si Bôbo Fiyini.”

¹⁰ Fòyn Ijib i bè na, “Yi n-keli ìwo ibzi-i ta yi n-lêytì. Mà kœ si visi yi lî ghìkì nì woynda zî àñena lû, a à na ghi Bôbo Fiyini i ti ki nô a yi atu samo'. ¹¹ Ìngañ! Mà kà' ma bû vîsi. Yì li ki ghìlûmnì zî àñena ndu kò'si Bôbo Fiyini bòmta à n-ghi ìwo zì a yi n-kiñ.” Wu tañi tì i sàñ ki sañ Mosìs ñeyn Alòn si a ñweyn asi.

¹² Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Nàysi awu à kya atû Ijib ta ka ngumisi gvi ki ilwê' ijim ì kfil ifwo vzi a wu n-ko' a gvêynsì ni

ivzî a awœ a tî bèbsi wu faᅇ nô ìjîm.”

¹³ Mosîs i nàysi mbàᅇ ᅇweyn atû Ijîb, Bôbo Fiyini i nî afyef a i fvî abàs ghè a ichfi-iyvi nin sal ateyn i yisi chwo ki ila’ afu tèyn, i ni kfa chwò nîntu’. Itu’ ni se si layn ma afyef ateyn a gvi meyn nî ngumisi ateynsi. ¹⁴ Ngumisi ateynsi nin læ zi a Ijîb kî si idvî, i gvi kî ilwê’ ìjîm. Inkî isèᅇnî i ngumisi ibemni-i nâ zî-ì nin bû læ timi i gvî a Ijîb, ghi wi si læ si fi si gvî. ¹⁵ Si n-læ gvî, nse i fim ndu kî ì jîm i kfil nô mi ghà ta awœ a nin bèbsi kî faᅇ. Si n-kfil meyn ìfwo vzi a wu nà n-ko’ a gvêynsî nî mîtâm mî ìnkà’, nô ìfvî i nà bu kali wi a fîkà’, nô mi a gvêyn, kî ila’ i Ijîb ì jîm.

¹⁶ Fòyn i yeyn tî i fili tum jàᅇ Mosîs ᅇeyn Alòn i bè sî àᅇena na, “Ma jas meyn sî Bôbo Fiyini i Fiyini fifi, ì fi jàs nô sî zî. ¹⁷ Yî fî lèsî fù mbi yem kî ilvi ìmò’ lvîyn, ì jèm sî Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi wù lisi nge’ ibemni yèyn si a ma atu.” ¹⁸ Mosîs i kæ lù si asi nî fòyn Ijîb i ndu jèm sî Bôbo Fiyini. ¹⁹ Bôbo Fiyini i bèynsî afyef ateyn a, i nî kî kasi si afyef a to-a i nà si gvî dzi-a abàs ghè a ichfi-iyvi-i nin sœ ateyn, i bè’ì i lù nî ngumisi ateynsi i tsiyn zisi a Jvâ ì Baᅇni. Nô ngumi nà bu kali wi a Ijîb. ²⁰ Mîtî Bôbo Fiyini i fi tosi kî tosi atem a fòyn Ijîb, wu faᅇ tî vîsi na gheli Isilà lu.

Bôbo Fiyini i jîsi ìtu’ a Ijîb

²¹ Bôbo Fiyini nin tosi atem a fòyn Ijîb tî, i bè sî Mosîs na, “Làysi ko’si nî àwu à kya iyvi a ka ilwê’ fim kî ìjîm a Ijîb, gheli na mômtî momti ilwê’ si jèl.” ²² Mosîs i làysî àwu a ᅇweyn iyvi ilwê’ i fim kî ìjîm a Ijîb si a michi ìntal, ²³ wùl i nà yeyn wi wul ilvî, wùl

i fvê wî a ndo si a michi ìntal. Mitì ilwê' i bayn ki bayn ilwè' ghè a gheli Isilè nà n-chi ateyn.

²⁴ Fòyn Ijìb i yeyn tî i tum jàṅ Mosìs i bè sî ṅweyn na, “Yì ndu kò'si Bôbo Fiyini. Yi se si ndù yi lì ghìki ghi nì wòyn ghi mitì ka yi n-lì nyâm sisi.”

²⁵ Mitì Mosìs i bè na, “Wà n-keli si visi na ghesì ndu nì nyâm seysi ta ka ghèsì ndu fu tifu tinyo'niti nì tìfu tiliti sî Bôbo Fiyini, i Fiyini feyfi. ²⁶ Ghès nin lù nì nyâm seysi ki sèjìm, nô nyam ì mò' nin faṅ wi ibàm. Ghès nin keli si fu silisi si ifu sî Bôbo Fiyini, i Fiyini feyfi. Ghès nin ndù kelî ki afu nâ à n-ghi sèkà a ghès nin keli si ko'si Bôbo Fiyini ateyn a.”

²⁷ Mitì Bôbo Fiyini i tosi àtem a fòyn Ijìb, wu nà kòṅ wî si visi na àṅena lu, ²⁸ i bè sî Mosìs na, “Le' si a ma asi nyas! Wa tô'nì ghesivà! Ka mi n-lè fi yèyn vâ! Mà kæ làè fi yeyn vâ afèyn nô mi achi à kà, a wa n-kfi.”

²⁹ Mosìs i bè sî ṅweyn na, “Ki ighel ta wà bè, wà làè bu fi yeyn wi ma a wa asi.”

11

Woyṅ ghi lûmnì i ghi asi nì gheli Ijìb i kfiti

¹ À n-lè nà ghi ilvi nâ ghàyn ma Bôbo Fiyini bè meyn sî Mosìs na, “Mi n-fi mâ' kfeynsi nge' ilì atu nì fòyn Ijìb ṅèyn ila'i ṅweyni a à na ghi ibàm ateyn a wù visi a yì lu. Wu nì visi-à ì jùm zi kè samo'. ² Bè sî gheli Isilè na woyṅ ghi lûmnì nì ghìki nô ghijìm na

bif ifwo sî gheli Ijìb ghì a ñêyn àñena nin chi ba'si, ma ghi fayti nì àso ikwo a fifâ ni ivzâ a ghi fayti nì àso ikwo a bañni-a.”³ À nà n-ghi tì ma Bôbo Fiyini ni meyn gheli Ijìb na kôñ gheli Isilâe.

Chye'si nto' Ijìbsi nì gheli Ijìb nà n-ki Mosìs wu ko'nî nô si a ñaṅ.

⁴ Mosìs i bè sî fòyn Ijìb na, “Bôbo Fiyini bè na, ‘A nì nà ghi antêynì nìntu’ a mà jel ì tòyni ìla’ i Ijìb ki ìjìm, ⁵ a nô mi wayn ìlûmnì iwû àsi ìkfà isas i ndo nì wùl ì Ijìb kfi, zitì ki ni wâyn fòyn Ijìb, si kâlì si chem ateyn ni iwû wayn i wi ìfelini vzi a wù n-gvi-à ifwo a iti ba'sî nì woyn nyâm si lûmnìsì i ghi asi. ⁶ Ghi n-yvi ìdzâ ikayni-i kè ìla’ i Ijìb ì jìm, bula ghi timi yvì achi ali-a, ghi wi si làe si fì si yvi. ⁷ Mitì a à na ghi alè’ ghè a gheli Isilâe nin chi ateyn a nô mi bi faṅ tì buf sî wùl, kèsa sî nyàm. À ti ta ka fòyn Ijìb nì yeyn kèli na Bôbo Fiyini nin lî gheli Isilâe si a nyiṅ si gheli Ijìb.

⁸ Chye' shya sèynsì nô sîjìm nin gvî tim àlvi a ma asi ì nà chwotî mà na mà li gheli ghem ghesi àñena lu, si a ibàm ateyn, a mà lu.” Mosìs i taṅi tì i lù si asi nì fòyn Ijìb ma itoṅ ñweyn yaf meyn nô si a ñaṅ. ⁹ À nà n-ghi mitì ma Bôbo Fiyini be meyn sî Mosìs na, “Fòyn Ijìb nin yvi wi iwo zì a wa n-bè ta ka mà fì tò' nì àwo a kayni-a nì mà a Ijìb.” ¹⁰ Mosìs ñêyn Alòn nin læ nì awo a kayni-a nâ àkèynà nô àjìm asi nì fòyn Ijìb mitì Bôbo Fiyini i tosi ki tosi atem a fòyn Ijìb, wu faṅ tì vîsi na gheli Isilâe lu si a ñweyn ìla'.

12

Dzì zâ a ka ghi na yi àyi iya'si ateyn

¹ Bôbo Fiyini nin læ meyn bè sî Mosîs nêyn Alòn a Ijìb na, ² “Sî zìti lvîyn si ndù asi, njoŋ yèyn na si ghi njoŋ i yî àsi sî zì a bèn.

³ Yî be sî gheli Isilàè nô ghìjìm na à na ghi a michi ìvìm a njoŋ nâ ghàyn nô mi bòbe ìkfa i lî wâyn bzi i si sî gheli ndo nì nweyn. Nô mi ndo ìkà na si ki wâyn bzi ìmò’.

⁴ Gheli ndo nì wùl kæ si nà lâ chwôsì si kfil wayn bzi ìfìblì, wu gwòtì nêyn wùl vzi a wù n-chi ba’si, ilvi ta wù n-kya na akôyn a gheli ndo nì wùl nâ vzi nin kfeynî ta ka àŋena chiynti ì kfil bzi àteyn. Bzi ateyn nin kel si nà ghi ma yi fe’ni meyn ì yeyn na yi n-kfeyn nô mi sî ndà.

⁵ Yî na cho’ ki nyam ilûmnì ma yì luyn meyn bèn, keli wi nse’i, a keli si nà ghi aya’, kèsa ifef.

⁶ Yi cho’ti, yi nà tô’nì nì nseyinsi si chem a michi njvàsì kæ a njoŋ nâ ghàyn ta ka gheli Isilàè nô ghìjìm chiynti ì sî nyamsi ateyn alen ilvi ikfa.

⁷ Àŋena si bzisi ateyn tì ghi lî mìluŋ mì àteyn ìnlì i yo’ a tiwùwu i fi yo’ a mimbê’sì a ndosi ghê a ghi n-kfil bzi nâ sîsì ateyn.

⁸ À na ghi kimi nìntu’ achi nâ ghè, àŋena nyò’ njwò ateyn i ba’si aghi i yi si abayn bula ghi we fìshìk ateyn.

⁹ Ka wùl sî zì nin kfil njwò àteyn iku, ka wùl nin kfè kfe, miti keli ki si nyò’ si ba’si nì àtu a nì ìnkès i nì ìfwo ilvâ.

¹⁰ Yi n-keli si kfil njwò àteyn nô ìjìm jæ ta ka itu’ layn. Itu’ ti kæ si layn koli bula yi kfil mèsì, yi mà’ ichi yì fì.

¹¹ Yi se si yi ifwo i yini ateyn, nô mi ndà i mà’ àwaf a nweyn i kul akue, i tuŋ gvìsi ivì i ghal mbàŋ i nyamni. Yi laf tì yi nyàŋsi yi bòm ta à n-ghi ifwo iyini iya’si nì Bôbo Fiyini.

¹² À na ghi kimi nìntu’ achi nâ ghè a mà jel tòyni ila’ i Ijìb ì zuèti woyn ghi lûmnì i ghi asi nì gheli Ijìb nô

ghìjìm ba'sî nì woyn nyâm si lûmnîsî ighi asi. Mi n-fu nge' sî mîyîni mî Ijîb nô ìnjîm bôm ta à n-ghi mà Bôbo Fiyini. ¹³ Mîlûŋ mzi a yî yo' achfi a ndosi nî zî na ghi nchwæ. Mà na yeyn mîlun mî ateyn ma ya'i chwò ki chwo ndo sisi. Mi n-fu nge' ìbemni sî gheli Ijîb mitî a nô nge' ìlî faŋ tî kòli zi. ¹⁴ Yî lem achi nâ kèynà si a achi ayî iya'si sî mà i Bôbo Fiyini, si nâ bêtî iwo zî a mî n-læ nî. Achi ateyn a nin faŋ ki faŋ sî ijwâŋ vzi a wu n-læ ko' a ibàm, si a mîlvi ìnjîm.

Bôbo Fiyini i fu isa' kûm àbayn bula fîshîk

¹⁵ “Yî n-keli si nâ yî abayn bula fîshîk ateyn si a michi nsòmbo. À na ghi achi a ki asi-a a michi nâ ghàyn nsòmbo, nô mî ndà ì fvîsî fîshîk si a ŋweyn a ndo. À kæ si yî nô mî ndà afo nî fîshîk fî ateyn a michi nâ ghàyn, a ghi saŋ ŋweyn si a Isilæ. ¹⁶ À na ghi achi a ki asi-a nî àchi a go'sini-a iwe nâ ghè, yî yvîŋtî i ko'si Fiyini. Ka wùl nin fèl àfo antèynî mîchi nâ ghàyn ìmbò, a bu ki si nâ kfê ifwo iyini na ghi yî. À ti ki iwo zî a wùl kà' a wù ni.

¹⁷ “Yî na yî àchi nâ kèynà a ghi n-yî abayn bula fîshîk ateyn tèyn bômta à n-ghi achi nâ ghàyn a mî n-fvîsi gheli Isilæ ateyn si a Ijîb kî inòyn inòyn. Yî na yî àchi ateyn si a achi isa' kî si a mîlvi ìnjîm, si chem a ijwâŋ ghè a wu n-ko' ibàm. ¹⁸ À na ghi a njoŋ i yî àsi si zîti aleŋ ìlvi ikfa a michi njvàsî kè, si ko' si chem a michi mîvim ìmbò njvâ imo' aleŋ ìlvi ikfa, yî nâ yî ki abayn tî bula fîshîk ateyn. ¹⁹ Fîshîk fî nin keli wi si nâ ghi a yî a ndosi antèynî mîchi nâ ghàyn nsòmbo. Wùl kæ si yî afo ma ghi we meyn fîshîk

ateyn yi sàŋ ŋweyn si antêynì nì gheli Isilàè kèsa à n-ghi wul àtum ma wul ì Isilàè a. ²⁰ Ka wul sî zì nin yi afo fishìk fi ghi ateyn. Wul na chî no mi a ndo ìkà, ka wu n-yi abayn ma ghi we meyn fishìk ateyn.”

²¹ Bôbo Fiyini nin taŋi tî, Mosìs ì jàntì chye’si Isilàè nô sîjìm ì bè sî àŋena na, “Yì ndu kì lvîyn ì tètì woyn bzisi ì si, zî gheli ndo nì zì yi ayi iya’si ateyn. ²² Yi si, yi we mìluŋ mì àteyn akaŋ, ì lì fibu’lî fi isòb^e ì chfî ateyn, ì yo’ a tiwùwu ì fi yo’ a mimbê’sì. Yi yo’ tì, ka wul nîn fvì abe nô ta ka itu’ ì layn. ²³ A nì nà ghi ilvi ghê aka Bôbo Fiyini jel tòynì a Ijìb si zueti woyn ghi lûmnì ighi asi nì gheli Ijìb, nà yeyn mìluŋ a tiwùwu nì mimbê’si mzî, wu ya’i chwo kì chwo achfî a ndosi nì zì, visî wì na nchì ŋweyn zueti woyn ghi lûmnì ighi asi nì zì. ²⁴ Zî woyn ghi nin keli si nà yi achi nâ kèynà kì bèŋ sîjìm, a ghi isa’ ma yi faŋ meyn kì samo’. ²⁵ Yi lâe ndù ì zì ila’ afî a Bôbo Fiyini nin kiŋ si fu sî zì kì ighel ta wù n-læ chfîni, yi nà yi àchi nâ kèynà kì ta isa’ ateyn ì nin dyêyn. ²⁶ Yi lâe nà se si yi achi nâ kèynà wôyn ghi na bif sî zì nâ ayi ateyn a nin dyêyn na gha a, ²⁷ yi fè’tì sî àŋena na, ‘À n-ghi ìfu iya’si sî Bôbo Fiyini bôm ta wu n-læ se si zueti woyn ghi lûmnì ighi asi nì gheli Ijìb ì ya’i chwò ndosi gheli Isilàè a Ijìb, ì faŋ tì zueti ghes.” Chye’si Isilàèsì ì yvi tî ì tim alvi a àŋena a nse, ì ko’si Bôbo Fiyini. ²⁸ Gheli Isilàè nin læ meyn nì kì iwo zì a Bôbo Fiyini nin bè sî Mosìs ŋêyn Alòn. ²⁹ A nà ghi antêynì nîntu’ Bôbo Fiyini ì zueti woyn ghi lûmnì

---

^e12.22 Isòb nin ghi ìnkì ì fîkà’ ì li.

ighi asi nê gheli Ijìb nô ghìjìm zîti ki ateyn ni iwû fôyn Ijìb, si kâlì si chem ateyn ni iwû wùl ì ndô ncha' ba'sî nê woyn nyâm si lûmnîsî ighi asi nô ghì jìm. ³⁰ Fòyn Ijìb nêyn chye'si nweynsi nê gheli Ijìb nô ghìjìm i ni làlì nîntu' i nà dzî nô si a ñaṅ bòmta à nà n-ghi nô mi a ndo ìkà ma wâyn ìlûmnî iwû àsi kfî meyn ateyn.

Gheli Isilæ i lù si a Ijìb

³¹ A nà ghi ki nîntu' achi nâ ghè, fòyn Ijìb i tum jàṅ Mosìs nêyn Alòn i bè sî àṅena na, “Lì gheli Isilæ ghèyn zî àṅena lu ì vîsi gheli ghem. Yì lu ndù kò'si Bôbo Fiyini ki ighel ta yì tî nà kiṅ. ³² Yì li bzî sisi nê nyâm sisi ki ighel ta yì bè ì lù. Yi se si lù yi jem kimi na Bôbo Fiyini boysi ma.” ³³ Fòyn Ijìb nin tàṅi tî, gheli Ijìb i nà si lumtî gheli Isilæ na àṅena nyanṣi fvî si a ila' nê àṅena bê na, “Yì lu, bùla tì a ghès kfîti mèsì!” ³⁴ Gheli Ijìb i se si lumti àṅena tî, gheli Isilæ i lî ìnkfîṅ ma àṅena nê nù' bula fîshîk i bè'tî a mbè'sî kî ìkfaṅ afî a ghi nê nù' ateyn ma ghi lim ìkfaṅ ateyn a ndzisi.

³⁵ Gheli Isilæ nin bifî meyn ìfwo sî gheli Ijìb ma ghi fàyti nê àso ìkwo a fifâ ni ivzî a ghi fàyti nê àso ìkwo a baṅni-a ba'sî nê ndzisi ki ighel ta Mosìs nin bè. ³⁶ À nà n-ghi tì ma Bôbo Fiyini ni meyn gheli Ijìb na kôṅ gheli Isilæ, i fu nô mi ghà vzî a gheli Isilæ bif. À ti dzi zî a gheli Isilæ nin bè'i i lù nê ìgha'i gheli Ijìb ateyn.

³⁷ Gheli Isilæ i lù si a Lamasìs i ndu chem a Sukòt. Ghìlûmni nà n-jêl nê ìvi chem ndû kamsi ighi ntufa ba'sî nê ghîki nê woynnda.

³⁸ Gheli Isilæ nin læ se si ko', gheli ghili i ko' nêyn àṅena dvî ki tèyn, a ghi wi gheli Isilæ. Àṅena nin læ lu nê nyamsi si dvî ki

tèyn, i bzisi nì nyamsi mbòlo'si nì njakâysi. ³⁹ Àņena nìn læ jèl i se si yvìtì i lli ìnkfìŋ ì nu'nî mzì a àņena nìn bè'i a Ijìb tì i nyò' àbayn ateyn bula fìshìk. Àņena nà n-keli wi ilvi a Ijìb si ghayn ifwo iyini bòm ta ghi n-sàŋ sàŋ àņena. ⁴⁰ Gheli Isilàè nà n-ghi ma ghi chi meyn bèŋ ighi ì kàè nì bèŋsì mivim ìntal a Ijìb. ⁴¹ Bèŋ nâ sèynsì nìn læ ko' nà mâ gvî achi nâ ghàyn nô mi ilvi gha, inôyn i ghêl nì Bôbo Fiyini i fvì si a Ijìb. ⁴² Achi nâ kèynà na gvî chem nô mi ilvi gha, gheli Isilàè nô ghìjìm i chi ki nì ìkè'ì si ko'si Bôbo Fiyini ta wu n-læ chi tò'ni nì àņena nìntu' achi nâ ghàyn i fvìsì àņena si a Ijìb. Yi læ na ghi ki tèyn sî woyn ghi a ghi læ ko' ibàm.

Tisa' kûm àchi iya'si.

⁴³ Bôbo Fiyini nìn be meyn sî Mosìs ŋeyn Alòn na, “À n-ghi tisa' tìtì a ka yi na lêm ayi iya'si tèyn: ka wùl àtum nìn yi ifwo i yini ateyn. ⁴⁴ Mitì wùl na keli nô mi àkôs à kà ta wùl yuyn, wu si anam a ŋweyn ta ka wùl na ghi ma wùl kà' a wùl boŋ yi. ⁴⁵ Wùl na ghi ma wùl gvì ki imû, kèsa wùl se' kì si fèl na ghi la' ŋweyn, ka wùl n-yi.

⁴⁶ Yi n-keli si yi ifwo i iyini ateyn kì a ndo ghè a ghi ghàyn ateyn. Ka wùl nìn fvì nì àlê' a njwò abe, ka wùl nìn kòl àvif a nyâm nâ kì nô àmo'. ⁴⁷ Gheli Isilàè nô ghìjìm nìn keli si yi ayi nâ kèynà.

⁴⁸ “Wùl àtum kàè si nà chí zî àņena, nà kiŋ si yi ayi iya'si nì Bôbo Fiyini, a ghi na keli si si inwam i woyn ghi lûmnì a ŋweyn a ndo nô ghì jìm ta ka wu yi ayi nâ kèynà kì teyn ta wul ì Isilàè. Ka wùl ìlûmnì nìn yi ayi ateyn bula ghi si ànam a ŋweyn. ⁴⁹ Isa' nâ yèynì nìn ghi sî gheli Isilàè ki ighel ta yi n-ghi sî gheli itum ghi a ghi

n-chi atêynî nî zî.”⁵⁰ Gheli Isilæ nô ghèjîm nin læ meyn ni ki ighel ta Bôbo Fiyini nin bè sî Mosîs nêyn Alôn.⁵¹ A nà ghi ki achi nâ ghè, Bôbo Fiyini i nî gheli Isilæ i fvî si a Ijîb kî inòyn inòyn.

13

Ifu i woyn ghi lûmnî ighi asi nî gheli Isilæ

¹ Bôbo Fiyini nin bê meyn sî Mosîs na, ² “Yî na fu woyn ghi lûmnî i ghi asi nî zî sî mà nô ghè jîm. À n-keli mà nô mi wayn ìlûmnî ìkfà ta ghi bzi si asi antêynî nî zî, kèsa à n-ghi wayn wùl, kèsa à n-ghi wayn nyàm.”

³ Bôbo Fiyini i tañi tî, Mosîs i bè sî gheli Isilæ na, “Ka yi n-læ lèsî àchi nâ kèynà bôm ta à n-ghi àchi kî a Bôbo Fiyini nin læ fvîsi zi ateyn si a ndo àkòs a Ijîb nî àdya’ a bemni-a nî nweyn a. Yi se si yi achi nâ kèynà ka yi n-yî afo ma ghi we meyn fîshîk ateyn. ⁴ Yi n-lû layn si a Ijîb, achi a ki asi-a a njôn Abîb. ⁵ Bôbo Fiyini nî lî zi nî zî ila’ nî gheli Kenàn nî gheli Hît nî gheli Amò nî gheli Hîf nêyn gheli Jebùs, ila’ ghè a wu n-læ chfîni nî mìkàyn, si fu sî ghèbo ghi, a ghi ila’ keli nse ijùn, ifwo i yîni ko’ ateyn, yi nà yi àchi nâ kèynà a njoñ nâ ghàyn ki bèñ sî jîm. ⁶ À na ghi ilvi ta yi n-kiñ si yi ayî nâ kèynà, yi nà yi àbayn bula fîshîk ateyn si a michi nsòmbo. À na ghi achi a go’sîni-a, yi yi ayî si ko’sî Bôbo Fiyini. ⁷ Yi n-keli si nà yi abayn bula fîshîk ateyn si a michi nâ ghàyn nsòmbo. Ka ghi n-yeyn afo a yi a ndo nî fîshîk fî ateyn. Ka ghi n-yèyn mi yeyn fîshîk alè’ ghè a yi n-chi ateyn. ⁸ Achi nâ

kèynà na gvî kfeyn a, yi fayti i fè'ti sî wôyn ghi na, yi n-yi àyi nâ kèynà têyn bôm ìwo zì a Bôbo Fiyini nin læ ni sî zì, i fvìsì zì si a Ijìb. ⁹ Ayi nâ kèynà na lum ghi ki ta nchwæ iwu nì zì, fî ghi ta nchwæ ichfî atu nì zì si nà bêtì na isa' i Bôbo Fiyini na ghi ki ghi ichfî nì zì bôm ta Bôbo Fiyini nin læ fvìsì zi si a Ijìb nì adya' a bemni-a nì ñweyn a. ¹⁰ Yi n-keli si nà lem isa' nâ yèynì ki bèñ sî jìm nô mi ilvi gha ta mîchi nâ mèyn gvì chem. ¹¹ Bôbo Fiyini lî zi nì zì ila' nì gheli Kenàn ì fu ila' ateyn sî zì kî ighel ta wù n-læ chfîni sî ghìbo bo ghi, ¹² yi fu woyn ghi lûmnì ighi asi nì zì nô ghì jìm nì woyn nyâm si lûmnì isi asi nì zì nô sîjìm sî Bôbo Fiyini bôm ta à n-keli ñweyn. ¹³ Njàkâs bzi wayn àsi, ka yi n-fù sî Fiyini fî, yi fu wâyn nji atu àteyn. Yi na ghi wi si fu wâyn nji, yi kòl ìmzî i wâyn njàkâs àteyn. Yi n-keli si nà bzi nô mi wayn ilûmnì iwû àsi ìkfà, yi yuyn atu a ñweyn nì wâyn nji.

¹⁴ “Wôyn ghi kæ læ nà bif sî zì na, ‘Iwo nâ yèynì nin dyèyn na gha?’ yi bè sî àñena na, ‘Bôbo Fiyini nin læ fvìsì ghesìnà si a ndo àkòs ila' i Ijìb nì adya' a bemni-a nì ñweyn a. ¹⁵ À nà n-ghi ta fòyn Ijìb to nì àtu a ì le' na wu n-visî wì na ghèsìna lu, Bôbo Fiyini i zueti woyn ghi lûmnì ighi asi nì gheli Ijìb nô ghì jìm, ba'sî nì woyn nyamsì isi asi nô sî jìm. À ti iwo zì a ghi n-bzi nô mi wayn ilûmnì iwû àsi ìkfà ghi yuyn atu a ñweyn nì wâyn nji.’ ¹⁶ Iwo nâ yèynì na ghi ta nchwæ iwu nì ghesìnà, fî ghi ta nchwæ ichfî atu nì ghesìnà bôm ta Bôbo Fiyini nin læ fvìsì ghesìnà si a Ijìb nì adya' a bemni-a nì ñweyn a.”

Gheli Isilæ i dyàŋ Jvâ i Baŋni

¹⁷ À nà n-ghi ta fòyn Ijìb vîsi gheli Isilæ àŋena lû, Fiyini fi faŋ tî vîsi na àŋena ndu tòyni dzi-a ila' i Fîlisìyà nô mi ta dzi àteyn nà n-timsi. À nà n-ghi tî ma Fiyini fi be meyn na, “Mbàynìsì kæ si fvì si nu àŋena, a àŋena kfîni ikfâ'tî i àŋena ì kàsi ndù a Ijìb.”

¹⁸ Fiyini fi i kæ si nì na àŋena ngal ndù dzi-a nse ìyum abàs ghè a Jvâ i Baŋni nin ghi ateyn. Gheli Isilæ nin læ fvì i ko' si a Ijìb ta sugèy'sì, gvîti si nù.

¹⁹ Àŋena nin læ se si lu si a Ijìb Mosìs i lî ìvif i Josèf bòm ta Josèf nin læ meyn nì woyn Isilæ i chfinì na àŋena làe se si lù ì lî ìvif i ŋweyn. Josèf nin læ bè sî àŋena na, “Mi n-kya samo' na Fiyini fi làe tô'nè nì zì a yì kasi fvì si a ila' afèyn. Wù læ gàm-tì, yi se si lù, yi lî i lù nì ìvif ì wom si a ila' nâ ghàyn.”

²⁰ A nà si ghi ta gheli Isilæ lù si a Sukòt, àŋena ndu bì a Etàm kî ta ghi fvì mèsì nse ìyum. ²¹ À nà n-ghi nìnchue, Bôbo Fiyini i nà n-ndû a àŋena asi a nseŋ mbà'sì si ghi tèyn ta atuŋ, dyèyn ndû nì dzì sî àŋena. Itu' nî jî wu nà n-ndû asi nì àŋena ivìs wu ghi tèyn ta atuŋ, kâ'sì ndû nì àŋena ta ka àŋena na jelì nìnchue jelì nìntu'.

²² Atuŋ a mbà'sì nâ kî-à nì àtuŋ ivìs a, nà n-lû wì si àŋena asi nìnchue nìntu'.

14

¹ Gheli Isilæ nà n-bu ghi kî a Etàm, Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na,

² “Bè sî gheli Isilæ na àŋena kasi ndù bì a ngùŋ Bi Ayilòt a

nfaynisi nì Migdòl nì jva ìgha'ni. Àņena nin keli si bì a mbàe jvà ìgha'ni injiyn i Bal Zefòn. ³ Yi n-ndû afu tì a fòyn Ijìb yvi, nà kfâ'tì na yi ndu meyn kù' a nse iyum ì nà si jîņ kala, kya wi na yi n-ndû wo dzi-a, ⁴ a mà tosi atem a ŋweyn ì nì a wù lali nà nyiņ a yi ibàm. Gheli ì nì nà ko'sî mà bòm ìwo zì a ka mà ni sî fòyn Ijìb ŋêyn sugèy'si ŋweynsi nô sî jîm, a gheli Ijìb kæ keli na à n-ghi mà Bôbo Fiyini." Gheli Isilæ ì ni ki ta Bôbo Fiyini bè.

⁵ A nà ghi ta fòyn Ijìb yvi na gheli Isilæ le' meyn lù, ŋêyn chye'si ŋweynsi ì kfîni ìkfâ'tì ì àņena ì nà si bif ki si a àņena ngeņsi na, "Ghesinà ti nì ghà teyn a, ì vîsi na gheli Isilæ ghèyn lu a? Àņena na bu fèlì wì sî ghesinà." ⁶ Fòyn Ijìb ì kæ bè na ghi ba'ti mìncha' mî ìwòn* nì ŋweyn. ⁷ Wu n-lu nì mìncha' mî ìwoņ injùņ ighi ntufa ba'sî ni imzî mî gheli Ijìb, nô mi fikà fi keli àtu a sugèy' ta ki n-gufi. ⁸ Bôbo Fiyini ì tosi àtem a fòyn Ijìb wu lalì ì nà nyiņ ibàm nì gheli Isilæ ma àņena fvi meyn, ì lù nà dèņsì jelì ndu-à fâyn wì afo. ⁹ Sugèy'si Ijìb sîsì a si nà n-nyiņ atû nyamsi kfaņ ni isîsì a si nà n-nyiņ atû mìncha', ba'sî ni isîsì a si nà n-jeli nì ìvi, ì nyiņ ibam nì gheli Isilæ ì ndu koli àņena ma ghi bi meyn a mbàe jvà, a ngùņ Bi Ayilòt, injiyn i Bal Zefòn.

¹⁰ Gheli Isilæ ì se si ki si ndùsì ì yeyn ta fòyn Ijìb ŋêyn sugèy'si ŋweynsi nin gvî, àņena kfî sayn ì nà si dzì sî Bôbo Fiyini. ¹¹ Àņena nà n-dzi tì bif sî Mosìs na, "À tî bùla tîsê a Ijìb na wà lî gvì nì ghès, ghesì kfîti a nse iyum afèyn ma? Wà ti mòm ghà sî ghès

---

*14.6 Yeyn aliņsi a ŋwà'lì Ifèl nì Gheli Ntum 8.30

tèyn ì lli fvi nì ghes si a Ijìb a? ¹² Ghèsi ti meyn bè sî vâ a Ijìb na wà laynsi vîsi ghèsi faṅ nâ felì kî sî gheli Ijìb. Yi tî nâ kwo jôf na ghès faṅ kî si a ikòs a Ijìb, chwô ta ka ghèsi gvi ì kfiti a nse iyum!”

¹³ Mosìs i bèynsì i bè sî àṅena na, “Ka yi n-fàyn. Yi timi nâ to ki to a ka yi yeyn dzi zì a Bôbo nin bèsì zi ateyn layn. Gheli Ijìb ghèyn a yi n-yeyn layn tèyn, yi làe bu fi yeyn wi achi a li-a nô sakos. ¹⁴ Bôbo nin tim ìwoṅ nâ yèynì sî zì. Yi chimi kî chimi a ka yi yeyn iwo zì a ka Bôbo Fiyini ni.”

¹⁵ Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Bòm ghà ta wà n-dzî sî mà a? Bè sî gheli Isilæ na àṅena na n-ndû kî ndu. ¹⁶ Làysi mbàṅ zyâ i nàysì atû jvâ ìgha’ni i gwòsì mu, ta ka gheli Isilæ zi, ì dyàṅ a ki jvâ iyum. ¹⁷ Sî mà, mi n-tosî mitem mî gheli Ijìb a àṅena zi a yi ibàm, a gheli na ko’sî mà bòm iwo zì a ka mà ni sî Fòyn Ijìb ṅeyn sugèy’si ṅweyn sîsì a si n-jêl a nse nì isîsì a si n-jêl atû mìncha’, ni isîsì a si n-jêl atû nyamsi kfaṅ. ¹⁸ Gheli Ijìb i nì keli na mi n-ghi Bôbo Fiyini ilvi ta gheli kò’si ma bòm iwo zì a ka mà ni sî fòyn Ijìb ṅeyn sugèy’ si ṅweyn sîsì a si n-jelì atû mìncha’, ni isîsì a si n-jelì atû nyamsi kfaṅ.”

¹⁹ Ta Bôbo Fiyini tàṅi tî, nchì Fiyini zì a yi nâ n-ndû asi nì sugèy’si Isilæsì tî, i chwò i nâ si gvî dzi a ibàm. Atuṅ a mbà’sì kî a kî nâ n-ndû a àṅena asi tì i boṅ chwò i nâ si gvî dzi a àṅena ibàm, ²⁰ antèynì antèynì nì gheli Isilæ ṅeyn sugèy’si Ijìbsì. Itu’ ni jèl i layn, atuṅ a mbà’sì nâ kî-à i ni-à ilwê’ i fimà abàs nì gheli Ijìb

miti bayn abàs nì gheli Isilè. Àṅena faṅ ki afu, sugèy'si Ijìbsi i ndû ba'sî wì sî gheli Isilè, gheli Isilè i ndû ba'sî wì sî sugèy'si Ijìbsi nô ta ka itu' nî jèl layn.

²¹ Mosìs i nàysì àwu a ṅweyn atû jvâ, Bôbo Fiyini i nì afyef ato-a i fvì abàs ghè a ichfi iyvi nin sal ateyn, i chi chwo ki tēyn i gwòsì jva, ki jvâ i nà si ghi ki iyum. ²² Gheli Isilè i zi i dyàṅ a ki jvâ iyum ma mu timi meyn ko' ikœ nînkœ nì àṅena ì timi kò' ikœ itwo tēyn ta mizi mî ndo.

²³ Gheli Ijìb i nà si nyiṅ a àṅena ibàm. Nyamsi kfaṅ nì fòyn Ijìb nô sîjìm, nì gheli ghì a ghi nà n-nyiṅ atû àteyn, ba'sî nì mìncha' mî iwòṅ i chiynti i zi ki ibàm nì gheli Isilè antēyni jvâ. ²⁴ A nà ghi a nlayn itù', Bôbo Fiyini i ki su'si nì sugèy'si Ijìbsi, atuṅ a mbà'si afi nì àtuṅ ivìs a i jìṅsì àṅena. ²⁵ Bôbo Fiyini nin ni meyn, akal a mìncha' mî iwòṅ nì àṅena i cho'ti àṅena nà si wo si gùf. Aṅena yeyn tî i nà si bê ki si a àṅena ngeṅsi na, “Ghesinà le' ì kàsi si a ibàm nì gheli Isilè ghèyn. Bôbo Fiyini nin nû ghesinà alè' nì àṅena.”

²⁶ Bôbo Fiyini i kœ bè sî Mosìs na, “Nàysi awu àkya atû jvâ igha'ni ta ka mu kasi gvì ì limsi gheli Ijìb nì mìncha' mî iwòṅ nì àṅena ba'sî nì sugèy' sîsì a si n-jeli atû nyàmsi kfaṅ.” ²⁷ Mosìs i nàysì àwu a ṅweyn atû jvâ ì gha'ni, itu' nà layn gvì tēyn jvâ i kasi gvì i chiynti. Gheli Ijìb i nà si ghi na ghi n-kasî le'nî fvì fvì, i koyni ki nì jvâ. Bôbo Fiyini i nì jvâ i chiyti àṅena nô ghì jìm.

²⁸ Jvâ àteyn nin læ kasi gvì chiynti, i limsi sugèy'si fòyn Ijìb sîsì

nô sîjîm ta si n-zi a jvâ ibàm nî gheli Isilæ. Isîsi a si nà n-jelî atû mìncha' nî isîsî a si nà n-jelî atû nyamsi kfañ, nô wul ìmò' i fañ tî fvî antêynî nî àņena.

²⁹ Mitî gheli Isilæ nà n-si ghi ma ghi dyañ meyn a ki jvâ iyum, mu i ti ikœ itwo nî àņena, ti ikœ nînkòè tèyn ta mizi mî ndo. ³⁰ À ti ta Bôbo Fiyini nin læ bœsi gheli Isilæ si awu nî gheli Ijîb achi nâ ghàyn. Gheli Isilæ i yeyn ta tigviynti gheli Ijîbtî nin nyiñ a mbæ jvâ. ³¹ A nà ghi ta gheli Isilæ yèyn meyn àdya' a bemni-a nî Bôbo Fiyini kî a wù dyèyn sî gheli Ijîb, àņena nà si fâyn Bôbo Fiyini samsî ñweyn fî samsî Mosîs i wul ìfelini nî ñweyn.

15

Mosîs ñèyn Miliyàm i yem njàñ i ko'si Fiyini.

¹ À nà n-ghi ta Bôbo Fiyini zuèti gheli Ijîb a Jvâ ì Bañni, Mosîs ñèyn gheli Isilæ i na yem ko'sî Bôbo Fiyini bê na:

“Mà na yem njàñ ko'sî Bôbo Fiyini

bòm ta adya' a ñweyn a nin ganjtî chwo nô mi àdya' àkà.

Wù ma' meyn nyam kfañ a jvâ igħa'ni ba'sî nî wùl vzi a wù n-ghi atu àteyn.”

² Bôbo Fiyini nin ghi àdya' à kema, mà na yem njàñ ko'sî ñweyn.

Wù bœsi meyn mà.

Wù n-ghi Fiyini femfi, mà na ko'sî ñweyn.

Wù n-ghi Fiyini fifi a bò wom nà n-ko'si, mà na bœsi ñweyn.

³ Bôbo Fiyini nin ghi ìziyn i ñweyn.

Wù n-ghi bò ndo ìwòṅ.

⁴ Wù ma' meyn mìncha' mì fòyn Ijìb bà'sî nì sugèy'si ñweynsi a
jvâ igha'ni.

Wù ni meyn sugèy'si tosi nì fòyn Ijìb leṅ a Jvâ ì Baṅni.

⁵ Jva isœni limsi meyn àṅena, àṅena sœ kàli isas i jvâ ta ngò'si.

⁶ Ô Bôbo Fiyini, ikœ itwo nì và nin keli àdya' a bemni-a.

Ô Bôbo Fiyini, ikœ itwo nì và nin chêtì mbàynì.

⁷ Wà tim meyn ì yì gheli ghi a ghi tí nà cho' avi à kya nì àdya'
a bemni-a nì và.

Wà ti meyn dyèyn ìtoṅ i yafini nì và,

wu kfil àṅena tēyn ta ivis nin nî wu kfil iwi.

⁸ Wà tí tim ki azuê à kya,

mu timi ko' a jvâ igha'ni.

Wà ni meyn jva yi tim ìwuyn, yì timi ko' kì tēyn ta azi a ndo,
mu tosi a itòṅ i jvâ igha'ni.

⁹ “Mbàynì tí nà ghaṅsî taṅi-à bê na,

‘Mì n-nyin ibàm nì àṅena, ì ghàyti àṅena.

Mì n-fsitì ìfwo àṅena ì gwò.

Mì n-fsi nô mì ghà sî àṅena ta mì n-kôṅ.

Mì n-cho' ìfô ì yemi, ì zuèti àṅena kì nô nì àwu à kema.’

¹⁰ Mitì wà zuèsì kì zuesi a jvâ igha'ni,

yì limsi àṅena.

Àṅena sœ kàli ateyn ta ngò' igha'ni.

- ¹¹ “Ô Bôbo Fiyini, mîyîni ìnlî nin ghi wi tēyn ta vâ.
Ilayn ìzæ nî ìṅwâ’ ìzæ nin ko’ kfeyni-à, wa nî àwo ichfi
iyumni.
- ¹² Wà tî nàysî kî naysi awu ikœ itwo nî vâ,
nse i mzi ki mzi mbàynî seysi.
- ¹³ Wà tisi meyn gheli ghi a wà tî bœsî nî ìkôṅ ìzæ zî a yi lum
mæ wi.
Wà tisi meyn àṅena nî àdya’ àkya ì lî ndù nî àṅena alè’
alayni-a nî vâ.
- ¹⁴ Tila’ ti liti yvi meyn ìwo zî a wà nî, nà chîṅti faynà.
Gheli Fìlisìyà yvi meyn, ì kfi sayn.
- ¹⁵ Ifayn i ku meyn tîfôyn ti Edòm,
chye’si Muwàbsi na chîṅtî faynà,
gheli kfi sayn a Kenàn nô ghi jîm.
- ¹⁶ Alimalim a nin bâytî àṅena, ifâyn i bemni-i fî ku àṅena.
Àṅena yeyn meyn àdya’ a bemni-a nî vâ, ì tîmi nà ti ki alè’
àmò’ tēyn ta ngò’,
nô ta ka gheli ghya ghi a wà fvîsî a ndo àkòs nî chwò.
- ¹⁷ Ô Bôbo Fiyini, wa nî lî zî nî ghelî ghya ì lèm, a àṅena na chî
a kfiyn nî vâ, alè’ ghè a wà chò’ni si nà ghi ateyn,
a ndo nî vâ afî a wà bà’lî a Bôbo Fiyini.
- ¹⁸ Bôbo Fiyini làe sa’ ìfôyn i ṅweyn,
kî si a mîlvi ìnjîm.”
- ¹⁹ À tî nà ghi ta nyamsi kfaṅ nî fòyn Ijîbsî nî mìncha’ mî ìwoṅ nî

ηweyn, ba'sî nî sugèy' si ηweyn sîsî a si n-jelî atû nyamsi kfaη zi a jvâ, Bôbo Fiyini nî jvâ kasî chîyntî ì chil àηena, ma gheli Isilæ dyaη meyn a ki jvâ ma mu yum meyn si a ateyn. ²⁰ Meliyàm i nfè'tî ìgha'ni, i jêmtî Alòn, i lì fîrchùm, ghîki Isilæ i boη lì imzî àηena i nà chêη ndû à ηweyn ibàm. ²¹ Meliyàm i fu njàη ηêyn àηena nà yem ko'sî Bôbo Fiyini bê na:

“Yî yem ì kò'si Bôbo Fiyini

bòm ta adya' a ηweyn a nin gaηtî chwo nô mi àdya' àkà.

Wù ma' meyn nyam kfaη a jvâ ìgha'ni ba'sî nî wùl vzi a wù n-ghi atu àteyn.”

Gheli Isilæ i ndu chem a Malà nî Elîm

²² À nà n-ghi ta gheli Isilæ dyaη mèsi Jva ì Baηni, Mosîs i lì àηena i ndù nî àηena a nse ìyum a Shû. Àηena nin jèl si a michi ìntal, yeyn wi nô àlê' a mu. ²³ A nà ghi ta àηena ndù chêm a Malà i yeyn mu mi lue gha' àηena si nyvi. À ti iwo zî a ghi n-toηti alê' ateyn na Malà. ²⁴ Gheli Isilæ i nà si ghâm Mosîs bifî na, “Ghès ti n-lî wo mu lvîyn si nyvi a?”

²⁵ Mosîs i dzî sî Bôbo Fiyini, wu dyèyn àntîmli a fîka' sî ηweyn wu lì i mà' a jva nâ ghè, mu mî ateyn i nà bu luê wî.

Bôbo Fiyini i fu tisa' sî àηena afu, i mòm àηena si yeyn nâ àηena nin yvinî ηweyn a. ²⁶ Wu n-bè sî àηena na, “Yî ti kæ si nà faytî yvitî ìwo zî a Bôbo Fiyini, i Fiyini fifî nin bê, nî ìwo zî a yi n-ghi àtî-ati, lêm tisa' ti ηweyn nô tîjîm, nî ki àwo kî a wù yè'i zi nî ànkeyna, ma bû làè mà' tîko'î tîti a mi n-læ mà' iwuy nî gheli Ijîb

a yi iwùyn. À n-ghi mà Bôbo Fiyini fifi a mi n-chu' tiko'i titi.”

²⁷ Bôbo Fiyini i taŋi tì àŋena lù si afu i ndù i bì alè' ali-a a Elim, asi a limàlimà i ghi afu njvàsì bò nì àsom a mivim nsombo.

16

Gheli Isilæ i nà ghâm Mosis

¹ Gheli Isilæ nô ghi jîm nîn læ meyn lù si a Elim i ndù a nse iyum a Sîn, alè' ghè a Elim nîn lêm ighami ateyn ñeyn Sinày. Àŋena nîn læ se si gvì si chem a Sîn ma à si ghi michi njvàsì tâyn a ànkùmtì a njoŋ si achi ta àŋena fvì si a Ijìb. ² Àŋena nîn læ gvì chem a nse iyum tì i nà si ghâm Mosis ñeyn Alòn, ³ bê na, “Yi tî nà kwo jôf na Bôbo Fiyini zueti ghes a Ijìb. À tî nà ghi afu, ghèsì kfe njwò seysi ì kfila, yi nô mi ghà ta ghès nîn kôŋ. Mitì yi lî gvì nì ghès a nse iyum na jèŋ zueti mèsì ghès.”

⁴ Àŋena taŋi tì Bôbo Fiyini i bè sî Mosis na, “Lvîyn tèyn, mi n-su'sî ìfwo i yini sî zì iyvi. Wu na se si su'i, nô mi ndà i nà ndû myèl ki ivzi a wù kà' a wù yi kfeyn achi nâ ghè. À ti dzi zì a ka mà mom àŋena ateyn si yeyn nâ àŋena nîn lèm tisa' temti ma ghi n-lèm wì a. ⁵ À na ghi a michi ntufa, àŋena myèl, i kfè wu dvî kfeyn si yi si a michi ìmbò.”

⁶ Bôbo Fiyini i taŋi tì Mosis ñeyn Alòn i bè sî gheli Isilæ nô ghìjîm na, “A nì nà ghi aleŋ ilvi ikfa, a yì keli na à tî fvèsì Bôbo Fiyini fvèsì zì si a Ijìb. ⁷ Itu' nîn bis layna, a yì yeyn inwâ' i Bôbo Fiyini bôm ta wù yvi meyn ta yi n-ghâm ñweyn. Ka yì na kfa' na

yi n-ghâm ghès. Ghès ti n-ghi nô ghi ndà na yì na ghâm ghes a?”

⁸ Mosìs nîn fi meyn bè sî àņena na, “Yi nì kelî na yi n-ghâm Bôbo Fiyini ilvi ta wù n-fu njwò sî zì aleņ ilvi ikfa, itu’ bis ì layn wu fu ifwo iyini sî zì, yi yi kfeyn ki ta yi n-kôņ. Wù yvi meyn ta yi n-ghâm ŋweyn. Yi n-ghâm wì ghes, yi n-ghâm Bôbo Fiyini.”

⁹ Mosìs i taņi tì i bè sî Alòn na, “Bè sî gheli Isilæ nô ghìjìm na àņena gvi asi nì Bôbo Fiyini bòm ta wù yvi meyn ta àņena nin ghâm ŋweyn.”

¹⁰ A nà ghi ta Alòn ndù nà taņi sî gheli Isilæ, àņena se si ki si ndùsì a nse iyum i yeyn inwâ’ i Bôbo Fiyini yi bayn antêynì àtùņ a mbà’sì. ¹¹ Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, ¹² “Ma yvi meyn ta gheli Isilæ nin ghâm ma. Bè sî àņena na, ‘À na ghi aleņ ilvi ikfa nô mi achi àkà yi kfìl njwò, itu’ layn yi yi kfeyn ki ta yi n-kôņ. Yi n-ghàyn tèyn a yì keli na mi n-ghi Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi.”

Bôbo Fiyini i fu kuwèlsì ba’sî nì manà sî woyn Isilæ.

¹³ A nà ghi aleņ ilvi ikfa achi nâ ghè, mìnnyuyn ìnlì ghi toņtî na kuwèlsì i gvì ki ilwê’ ìjìm alè’ ghè a àņena nin bì ateyn. Itu’ ni se si layn àņena yeyn ma amyâ’ a su’i meyn kal alê’ nâ ghè nô àjìm.

¹⁴ Amyâ’ ateyn a i se si yum, mibàņnì mì ifwo ìnlì i faņ a nse, sayn fifi ndû tèyn ta awœ. ¹⁵ Gheli Isilæ i yeyn tî i nà bif ki si a àņena ngeņsi na, “Akeynà ti n-ghi ghà?” Bòm ta àņena nà n-ghi bula ghi timi yeyn afo nâ kì. Mosìs i bè sî àņena na, “Iwêyn nin ghi ifwo i yini ta Bôbo Fiyini fu na yì yì. ¹⁶ Bôbo Fiyini chwosi meyn isa’ na, ‘Nô mi ndà na myelà wu kfeyn ki ta ka wù yi kul.

Wùl na keli gheli a ñweyn itwò, wu nà fê'nì myêl ki omà^f ì mò' sî wùl.”

¹⁷ Gheli Isilæ i ni ki iwo zì a Mosìs bè. Gheli ghili nà myêl ki si ilæ, ghili myêl si idvì. ¹⁸ A nà ghi ta ghi n-fê' ifwo iyini ateyn a omàsì, ghi yeyn na gheli ghì a ghi nì nà myêl si a idvì bù nì myèl ì chwò ta ghi nì nà keli si myèl, ighî a ghi nì myèl si a ilæ i ghi ma ghi ni meyn myèl wu boŋ kfeyn kî a àŋena iyi. Nô mi ndà nà n-myelà wu kfeyn ki a ñweyn iyi.

¹⁹ Àŋena nin læ myèl tî, Mosìs i bè sî àŋena na, “Ka itu' nîn layn kòli àfo ateyn.”

²⁰ Wu n-bè mitì, gheli ghili i faŋ tì yvìni, i yi bìsi ilvi, itu' se si layn ma gvìysi chwo meyn si ateyn, wu nà si limà. Itoŋ Mosìs i yaf sî àŋena.

²¹ Nô mi nda nà n-bìsi myêl ìfwo iyini ateyn wu kfeyn ki ta ka wù yi achi. Chuè nî bayn to, ivzî a wu fàŋ a nse i saŋi. ²² A nà ghi a michi ntufa, gheli ghi tisini Isilæ i yeyn ta nô mi ndà nin myêl ìfwo i yini a omà sî bò sî wùl ìmò', àŋena ndù i fè'tì sî Mosìs.

²³ Wu bè sî àŋena na, “Bôbo Fiyini ti meyn bè na, ‘Libis nin ghi àchi a yvitini-a, a ghi àchi itu' ila' a layna nì Bôbo Fiyini. Yì myel ì nyò' ivzî a yi nyô' ì kfè ivzî a yi n-kfê, ì bìsi ivzî a ka yì læ yì a libis.”

²⁴ Àŋena nin læ meyn bìsi ki ta Mosìs bè ta ka itu' layn a àŋena

---

^f**16.16** Omà: À n-ghi itaŋi i Hibìlù, a ghi ìfyê' wu chwôtì lità sî bò.

yi, gviysi i faṅ tì chwò ateyn, wu faṅ tì nà limà. ²⁵ Itu' i layn achi nâ ghè Mosìs i bè na, “Yì yi ifwo iyini vzi a yì tî bìsi iyoni bòm ta layn nin ghi àchi itu' ila', ghi keli ki si nà ko'si Bôbo Fiyini ateyn. Yì kæ fvì layn, yi bû yèyn afo afu. ²⁶ Yi ti n-dyêyn na yì na nî-a ì myèl ko' nî ifwo iyini ateyn si a michi ntufa, itu' layn a michi nsòmbo achi itu' ila' nî Bôbo Fiyini, yi bû yèyn afo.”

²⁷ Mosìs nin læ taṅi nô miti, itu' i layn a michi nsòmbo, gheli ghili i fi fvi se' ki imyèl i ifwo iyini miti i faṅ tì yeyn afo. ²⁸ Gheli nâ ghi i fvi ndù tî Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na wù bif sî gheli Isilè na, “Yi ti n-to nî àtu a sî mà ndù chèm wo jæ ta ka yì na lèm tisa' temti, fî nî àwo kî a mi n-bê sî zî a?” ²⁹ Mosìs i taṅi tî i fi bè sî àṅena na, “Yì na kya na Bôbo Fiyini fu meyn àchi itu' ila' sî zî. À ti iwo zî a wù n-fu ifwo iyini michi ìmbo sî zî a michi ntufa. Nô mi ndà nin keli si faṅ ki alè' ghè a wù n-ghi ateyn a michi nsòmbò, wùl i ghi wi si fvì abe.” ³⁰ Mosìs nin taṅi tî, gheli Isilè i nà felì wì iwo a michi nsòmbo.

Gheli Isilè i lèm ifwo iyini ilvi na woyn àṅena læ ko' yeyn.

³¹ Gheli Isilè nîn læ nà toṅtî ifwo i yini nâ vzi a àṅena nà n-fvi myèl a nse tì na manà⁸. Wu nà n-fif kê' tèyn ta misaṅ mî ìnfù' mî kòliyandà, ku ichfi tèyn ta abo abayn ilvi ta ghi yò' ilû ateyn.

³² Mosìs i fè'ti isa' zî sî gheli Isilè a Bôbo Fiyini fu i bè na, “Yì myel manà ì lî a omà ì mò', ì lèm wòyn ghi læ ko' yeyn na à ti

---

⁸**16.31** Manà itaṅi i Hibìlù nin kfâ'ti na, “À n-ghi ghà tèyn a?”

ifwo iyini vzi a mi n-læ fu sî zi a nse iyum ta mi n-læ fvîsi zi si a
ila' i Ijib.”

³³ Mosîs i tañi tî, i bè sî Alòn na, “Fè' omà manà ì mò' i we a
bom ìgha'ni, i tom asi nî Bôbo Fiyini ta ka à læ nà ko' mi àjâñ à
kà yeyn a.”

³⁴ Alòn i lî ntòyn manà àteyn ki ighel ta Bôbo Fiyini nin bè sî
Mosîs i tom asi antayntayn a mikâyin nî Bôbo Fiyini ta ka ghi
fayti lèm. ³⁵ Gheli Isilæ nin læ nà yi ki manà nâ yèyn si a bèñ
mivim ìnkæ si chem ta ka àñena jel ndù zi alè' ghè a gheli nà
n-chi ateyn, ighami nî Kenàn.

³⁶ Omà sîsî a ghi nà n-fê' manà ateyn tî nà n-zî a efàⁱ ivim.

17

Bôbo Fiyini i nî mû i fvî iwu

¹ Gheli Isilæ nô ghîjîm nin læ meyn lù si a nse iyum a Sîn i nà
ndû ki àlè' nî àle' à ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî àñena.

Àñena nin ndu meyn i bì a Lefidim miti mu nà ghi wi afu si nyvi.

² Àñena yòl sî Mosîs i bè na, “Fu mu ghèsi nyvi.” Mosîs i bèynsi i
bif sî àñena na, “Yi n-yòl sî mà bòm ghà? Bòm ghà ta yi n-môm
Bôbo Fiyini a?”

³ Mosîs nà n-tañi tî, iton mu i yumtî àñena nô si a ñañ, àñena nà
si ghâm Mosîs bif sî ñweyn na, “Bòm ghà ta wà tî lî fvî ko' nî

ⁱ16.36 Efà nin ghi itañi i Hibîlù a ghi àkañ (litàsî mivim ìm bò).

ghès si a Ijib na ghesi wôyn ghesi, ba'sî nî nyâm seysi gvi kfiti ìtoŋ mu afêyn a?"

⁴ Mosìs i nà si dzî sî Bôbo Fiyini bifî na, "Mà ti n-nî nô ghà nî gheli ghèyn a? Àŋena si kiŋ si timli ma nî ngò'sî?"

⁵ Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, "Fvi ndu timi asi nî gheli ateyn. Wà se si ndù wa lì mbàŋ zì a wà tî lèŋ jvâ Nâyìl ateyn tì. Lì chye'si Isilè si lisi zî àŋena ndu amo'. ⁶ Wa kya na mi nî timî a wa asi atû iwù a Holèb, a wà leŋ iwu ateyn nî mbàŋ ta ka mû fvi a gheli ateyn nyvi." Mosìs i ni ki tî asi nî chye'si Isilèsì. ⁷ Mosìs i fu iziyn alè' nâ yèyni na Masà bòm ta gheli Isilè nin mòm Bôbo Fiyini afu i fi fu iziyn ili na, Melibà bòm ta àŋena nà n-yôl sî ŋweyn bif na, "Bôbo Fiyini ti n-ghi ghesina nî àŋena amo' ma wù n-ghi wi a?"

Gheli Isilè i tim yi gheli Amalèk

⁸ Gheli Amalèk nin læ meyn gvi si nu gheli Isilè a Lefidim.

⁹ Mosìs i bè sî Joshùwà na, "Cho'ti gheli ghesinà ghili zî àŋena læ fvi nù gheli Amalèk a libis. Mà làe ko' timî atû kfyn, ì ghal mbàŋ zì a Fiyini fi tî bè ma lí tì."

¹⁰ Joshùwà i ni ki ta Mosìs bè i ndu nà si nû gheli Amalèk ma Mosìs ŋeyn Alòn nî Hû ko' meyn timi atû kfyn. ¹¹ Mosìs nà n-lâysì àkœ a ŋweyn iyvi nô mi ilvi gha, gheli Isilè i nà tim yi gheli Amalèk ì nî sù'si, gheli Amalèk i nà tim yi gheli Isilè. ¹² A ni nà ghi ta akœ a Mosìs à yvànì meyn, Alòn ŋeyn Hû i lì ngò' i tom Mosìs i dù'ì ateyn, àŋena ghal i làysì àkœ a ŋweyn iyvi. Alòn nin læ timi ikœ i lvi, Hû i timi ateyn ni ilvi i ghal akœ a Mosìs ki faŋ

ki iyvi nô ta ka ichfi iyvi nî soe. ¹³ À ti ta Joshùwà nin tím yi gheli Amalèk a iwònḡ.

¹⁴ Bôbo Fiyini i kœ be sî Mosìs na, “Nyâ’ i lèm iwo nâ yèyni a ḡwà’lì ta ka ghi læ nà du’a bêti-à. Wà nyâ’ wa jàn Joshùwà yvi bòm ta mi n-mesì gheli Amalèk nô ghì jìm a nô wùl si ateyn na bu kali wi a mbzi.”

¹⁵ Bôbo Fiyini i taḡi tì Mosìs i bà’li àbaḡ ifu, i fu iziyn ateyn na, Bôbo Fiyini nin ghi ndzì iwònḡ nì mà. ¹⁶ Mosìs nin be meyn na, “Mà na to ki adya’ ghê a Bôbo Fiyini fù sî mà.^j Bôbo Fiyini na lum nû ki nu gheli Amalèk kì ajâḡ nì àjaḡ à.”

18

Jetìlù i se’ si mùti Mosìs

¹ Jetìlù i ngàḡ ndô Fiyini nì gheli Midiyàn, a ghi kimi bò wi nì Mosìs nin læ meyn yvi awo kì a Fiyini fi nì sî Mosìs ḡèyn gheli Isilè nì nfeynfi, i fi yvi dzi zì a Bôbo Fiyini fvìsi àḡena ateyn si a Ijìb.

² Mosìs nà n-ghi ma wù n-be meyn wî ḡweyn Zìbolà kasi ì ndù a àḡena abe, bò ḡweyn fsìsi ḡweyn, ³ ḡèyn woyn ḡweyn ghi lûmnì ghì bò. Mosìs nin chfi wayn ilwema na Geshòm bê na, “Mà si ghi wul àtum ila’ atum,” ⁴ i chfi ìlvì na, “Èliyezà” bê na, “Fiyini fi bò

---

^j**17.16** À n-ghi itaḡi i Hibìlù bula ghi nyâ’ bàynsi na ghi n-bê na gha alè’ nâ ghàyn a.

wom fi ti meyn gàm̀tì mà, ì b̀èsì ma si a awu ǹ f̀òyn Ij̀ìb.”

⁵ Jet̀l̀ù ì b̀ò wi ǹ Mos̀is ì lì ẁì Mos̀is ñ̀èyn woyn woyn ghi l̀úm̀ǹǹ ì Mos̀is ì g̀v̀ì si mùtì Mos̀is a nse ìyum alè’ ghè a ẁù t̀ì b̀ì ateyn a ngùŋ k̀f̀iyn ǹ F̀iyini f̀ì. ⁶ Wu ǹ n-si ghi ma ẁù tum meyn ì b̀è s̀ì Mos̀is na, “M̀ì n-gv̀ì ghes̀ì ẁì v̀à ǹ woyn woyn ghi l̀úm̀ǹǹ ì ñ̀weyn gh̀ìb̀ò si mùtì v̀à.”

⁷ À̀ŋena ì ndu chem a nse ìyum, Mos̀is ì f̀v̀ì nd̀ù si koyni ǹ ñ̀weyn ì ngv̀im̀tì a ñ̀weyn asi ñ̀èyn ñ̀weyn ì ba’ni, ì toǹtì ngeǹsi ì k̀æ si zi itẁò. ⁸ Mos̀is ì f̀è’tì ko’ ǹò m̀ì ǹ ghà s̀ì b̀ò wi ǹ ñ̀weyn ta B̀òbo F̀iyini ǹ s̀ì f̀òyn Ij̀ìb ba’s̀ì ǹ gheli Ij̀ìb b̀òm gheli Isil̀æ. Ẁù n-fi meyn f̀è’tì ta B̀òbo F̀iyini gàm̀tì gheli Isil̀æ si a nge’si af̀ì ǹò s̀ìj̀ìm a à̀ŋena k̀èli a dzi.

⁹ Jet̀l̀ù ì yvi awo aj̀ùŋ k̀ì ǹò aj̀ìm a B̀òbo F̀iyini ǹ si b̀èsì gheli Isil̀æ si awu ǹ gheli Ij̀ìb ì ǹà sanl̀ì ǹò si a ñ̀aŋ. ¹⁰ Wu n-bè na, “Iko’si-i nin nd̀ù s̀ì B̀òbo F̀iyini fifi a f̀ì t̀ì b̀èsì v̀à f̀ì b̀èsì gheli Isil̀æ si awu ǹ gheli Ij̀ìb ba’s̀ì ǹ f̀òyn à̀ŋena. ¹¹ Ma keli meyn lv̀iyn samo’ na B̀òbo F̀iyini nin keli à̀dya’ chẁò m̀iyìnì ǹò ìnj̀ìm b̀òm ta ẁù ti meyn b̀èsì gheli Isil̀æ si a awu ǹ gheli Ij̀ìb ghì a ghi t̀ì ǹà ghaǹsi iwuyn, nỳabl̀ì ǹ gheli Isil̀æ.” ¹² Jet̀l̀ù ì b̀ò wi ǹ Mos̀is ì taǹi t̀ì ì li g̀v̀ì ǹ ìfu ì nyo’ni-i ba’s̀ì ǹ t̀ìfu t̀ì liti s̀ì F̀iyini f̀ì. Alòn ñ̀èyn chye’si Isil̀æsì ǹò s̀ìj̀ìm ì g̀v̀ì si yi ñ̀èyn b̀ò wi ǹ Mos̀is asi ǹ F̀iyini f̀ì.

Jet̀l̀ù ì tebtì Mos̀is

¹³ Itu’ layn Mos̀is ì ndu dù’ì ì ǹà sa’ fu nsa’ si ghèl, gheli ì ǹà g̀v̀ì

ki gvi nê nsa'si wu sa'a itu' i ni ji. ¹⁴ A nà ghi ta bò wi nê Mosìs yèyn awo kî a Mosìs nin nî sî gheli nâ ghi nô à jîm, i bif sî ñweyn na, “À n-ghi ghà wêyn a wà n-nî sî gheli ghèyn teyn a? Wà n-sa' nsa'si kî vâ nînyîñ bôm ghà, gheli ghèyn i bisì gvi timî a wa asi, itu' ni ji àñena ti kî ti a?”

¹⁵ Mosìs i bèynsì i bè sî ñweyn na, “À n-ghi bôm ta gheli ateyn nin gvî na mà fe'ti iwo zì a Fiyini fi nin kiñ na àñena ni. ¹⁶ Gheli ghi bò nin kelî àngùmni antèyni nê àñena nô mi ilvi gha, ghi gvi sî mà, ma sa' sî àñena i fè'ti tîsà' ti Fiyini nê iye'i zì a Fiyini fi fù sî àñena.”

¹⁷ Jetilù i bè sî ñweyn na, “Iwo zì a wà nî nin jofi wì. ¹⁸ Zî gheli nâ ghèyn nin zuetî ki ngêñ sisi. Ifêl nâ yèyni nin dvî nô si a ñaṅ ma wà ka' wà bù nê kî vâ nînyîñ. ¹⁹ Yviti itebti zì a ka mà fu sî và lvîyn, a ka Fiyini fi gamti vâ. À na lî ki nô và alê' a ghêl asi nê Fiyini fi, fè'ti nge'si àñena sî ìnfeynfi. ²⁰ Wà n-keli si nà ye'i àñena nê àwo kî a Fiyini fi nin kiñ, nê tîsà' ti Fiyini tî, fi dyèyn dzi zì a Fiyini fi nin kiñ na àñena na chi ateyn, nê àwo kî a àñena nin keli si nà ni-à. ²¹ Mitì, cho'ti gheli ghi kfeyni-a, fâyn Fiyini, gheli samsî àñena, a ghi gheli bê samo' ma ghi kà' ghi bù yùynti àñena, i lèm ghi na tisî inôyn i ghêl nkamsi, ghili i tîsî inôyn ighi, ghili tisî inôyn mivîm ntâyn, ghili tisî inôyn ivim. ²² Visi à na sa' kî àñena sa' nsa'si ghêl. Bè sî àñena na ghi na sa' kî nsa' si bolsi, mitì gvî nê isîsî a si n-to gha' àñena sî và. Wà nê tèyn, a ifêl ìzæ yaṅsi bôm ta àñena na gâmti và. ²³ Wà kæ si ni tèyn, a ghi iwo zì a Fiyini fi nin

kiŋ, a nkfiyn na ghi wi ateyn, a gheli nâ ghèyn na gvî nî nge'si sî và ghi nà kfâ nî ìsanli i.”

²⁴ Mosìs i yvi iwo zì a bò wi nî ñweyn bè, i ni ki ta wù bè, ²⁵ i cho'ti ghìlûmnî kî Isilæ ì jîm, ghi kfeyni-à, i lèm àŋena na ghi na tisî ìnôyn i ghêl nkamsi, ghili tisî ìnôyn ighi, ghili tisî ìnôyn mivîm tâyn, ghili tisî ìnôyn ìvim. ²⁶ Gheli nâ ghèyn i nà si ghi ki gheli ghi sa'ni, ndû ki nî nsa' sî Mosìs ilvi ta yì to gha' àŋena miti isîsî a si n-boyni àŋena sa'a.

²⁷ Mosìs i kæ si tsiynsi bò wi nî ñweyn Jetilù na wù kasi kfa si a ñweyn ila'.

19

Bôbo Fiyini i dyèyn ngêŋ ñweyn sî Mosìs a kfiyn Sinày.

¹ À nà n-ghi achi a ki asi-a a njòŋ sî tal ta gheli Isilæ fvî si a Ijîb, àŋena ndu chem a nse iyum a Sinày. ² Àŋena nin lù a Lefidîm i gvi bì a mbæ kfiyn Sinày a nse iyum.

³ Àŋena nin bì tî, Mosìs i ko' atû kfiyn si koyni nî Fiyini fi. Bôbo Fiyini i jaŋ i su'si nî ñweyn afu i bè na, “Ndu bè sî gheli Isilæ, i woyn Jàkôb na, ⁴ ‘Yi yeyn meyn kî nô si a yi a ngeŋsi iwo zì a mà tî nî sî gheli Ijîb, fi yeyn dzi zi a mà tî njèsi zì ateyn ì gvî nî zì afèyn kî tèyn ta mbu' àwùmawum nin nî yi njesi wayn a tiwò. ⁵ Yi kæ si nà yvini mà kî awo àjîm, fî lêm mîkâyn mêm, a yì na ghi gheli ghem, ko'nî a ma asi chwô gheli ghi jîm a mbzi. Nô mi ta à n-keli ma gheli ghîjîm a mbzi, ⁶ a yì na ghi gheli si a nyiŋ sî mà,

ghi ngànsi ndo nì mà. À ti awo kì a ka wà ndu bè sî gheli Isilèe.”

⁷ Mosìs i kasi kàlì si a kfiyn i jàntì chye’si Isilèe i fè’tì àwo kì a Bôbo Fiyini bè nô àjìm sî àņena. ⁸ Gheli Isilèe i chiyntì i bèynsi kì ghì jìm na, “Ghès nin nì nô mi ghà ta Bôbo Fiyini bè.” Mosìs i kasi ndù i fè’tì iwo zì a àņena bè sî Bôbo Fiyini.

Mosìs i ba’ti gheli ta ka àņena ndu asi nì Bôbo Fiyini.

⁹ Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Mi n-gvî sî và antêynì ntu’ mbà’sì, nà taņi sî và ta ka gheli Isilèe yvi ta mi n-taņi, i nà samsî và kì mîlvi ìnjìm.”

Mosìs i kæ fè’tì iwo zì a gheli bè sî Bôbo Fiyini. ¹⁰ Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Kasi kàlì i ba’ti àņena layn nì libis, ghi na layna asi nì Bôbo Fiyini. Bè na àņena su ndzisi àņena, ¹¹ nà gviti-à a michi ìntal bôm ta Bôbo Fiyini nin su’i atû kfiyn Sinày a gheli yeyn kì ghìjìm. ¹² Chwæ jìņ kal nì kfiyn nâ yèyn, i fu nfàsì-nfàsì i bè sî àņena na, ‘Yì na tô’nì-à ka wùl nin kò’ a kfiyn nâ ghè, kèsa si ba’si a isas ateyn. À tòm nô mi ndà avi a ŋweyn afu, a ghi na keli si zue ŋweyn. ¹³ Wùl kæ si kùm kfiyn àteyn kèsa à kùm nyam, a ghi timli zue nì ngò’sì kèsa nì fìnchya fi. Ka wùl nin kùm ŋweyn nì àwu a. À kæ si kùm nô mi ndà kèsa nyam, ghi zue kì zue.’ Yi nì kintì ba’si kì a kfiyn nâ ghàyn ilvi ta ghi tònņ ndoņ aya’ lòtì kì loti.”

¹⁴ A nà ghi ta Mosìs kasi kàlì si a kfiyn wu ba’ti àņena, ghi nà layna asi nì Fiyini fi, i fi sù ndzisi àņena kì ta Mosìs bè. ¹⁵ Wu bè sî àņena na, “Yì ba’ti ngêņ sisi si a michi ìntal. Ka wùl nîn chi nì

wùl i wi.”

¹⁶ Mìchi i chwò ìmbò, itu’ nà bis layn gvi-à na à na si ghi mìchi ìntal, ivi i nà myaynà, byayti-à, ntu’ mbà’si i ghi ma yì chil meyn kfiyn nâ zì. Ghi toᅇ ndoᅇ àya’ nô si a ᅇaᅇ, gheli Isilæe nô ghìjìm i nà si chinqtì faynà alè’ ghè a àᅇena nin bì ateyn. ¹⁷ Mosìs i kæ si li si fvì nì àᅇena si a alè’ ghè a àᅇena nin læ bì ateyn si ndù nì àᅇena asi nì Fiyini fi. Àᅇena ndù i timi ki isas i kfiyn. ¹⁸ File’ fi nin læ chil kfiyn Sinày ki i jìm bòmta Bôbo Fiyini nin su’i kàlì a kfiyn afu antêynì ivis. File’ fi ateyn fi nà n-fvì ko’ nô si a ngaᅇ kè tēyn ta fi fvì ichi i ivis, kfiyn i ne’à ki i jìm nô si a ᅇaᅇ, ¹⁹ ghi toᅇ ndoᅇ àya’ yi ko’tì ndù ki asi. Mosìs nà n-taᅇî nô mi ilvi gha, Fiyini fi i bèynsì nì gyà ìto kè tēyn ta ivi i byaytini-i.

²⁰ Bôbo Fiyini i su’i kàlì atù kfiyn Sinày, i jàᅇ Mosìs wu ko’ atù kfiyn afu. ²¹ Mosìs nin kò’ tì Bôbo Fiyini i bè sî ᅇweyn na, “Kàlì ndu fu nfàsì-nfàsì sî gheli ghì bùla tì a àᅇena na to ki si ko’ si yeyn Bôbo Fiyini, ì se si ko’, a ndvì kfiti. ²² Nô mi ngàᅇsi ndô Fiyini sàsì a si n-keli si gvi si ba’si asi nì mà nin keli si ba’ti ngèᅇsi àᅇena si nà layn kfeyni-a asi nì Bôbo Fiyini bùla tì a mà fu nge’ sî àᅇena.”

²³ Mosìs i bè sî Bôbo Fiyini na, “Gheli ateyn kà’ ghi bù kò’ a kfiyn Sinày bòm ta à tì chwòsì kè nô và isa’ na mà chwæ kal nì kfiyn àteyn ta ka yì na ghi nì ìlayn i.”

²⁴ Bôbo Fiyini i bè sî ᅇweyn na, “Kàlì ndu li Alòn zî ᅇweyn ko’ gvi, mitì ka ngàᅇsi ndô Fiyinisì ba’sî nì gheli ghili nin to ko’ si gvi

si yeyn ma bùla tì a mà fu nge' sî àṅena.”

²⁵ Bôbo Fiyini nin taṅi tî, Mosìs i kali ndu fè'tì àwo ateyn sî gheli ateyn.

20

Bôbo Fiyini i fu Tisa' ìvìm

¹ Fiyini fì nin taṅi meyn sî gheli Isilàè i bè na,

² “À n-ghi mà Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi fì a fì n-læ fvìsi zi si a ndo àkòs a Ijìb.

³ Ka wùl nin làè kò'si fìyìnì fì lifi a bu ki mà.

⁴ Ka wùl nin làè fàyti ànfè'sì ki fisî àfo ki ghi iyvi kèsa ki n-ghi a nse kèsa ki n-ghi a jvâ isas i nse. ⁵ Ka wùl nin làè ngvìmti asi nì fìyini fì lifi kèsa sì ko'si ìnfeynfi, bòm ta mà Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi kôṅ wì na yì na fì ko'sî fìyini fì lifi si ba'si sî mà. Mi n-fu nge' sî woyn gheli ghì a ghi n-bây n ma si ko' si chem a woyn woyn bòm mbisi ghìbo àṅena, ⁶ miti dyêyn ìkôṅ ì yemi i ghi wi si làè si kfini sî woyn gheli ghì a ghi n-kôṅ ma fì lêm tisa' temti kì ajâṅ nì àjaṅ à.

⁷ Ka wùl nin làè jàṅ ìziy n i Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi si a ànkaṅ, bòm ta à jàṅ nô mi ndà si a ànkàṅ, Bôbo Fiyini bù faṅ tì fù nge' sî ṅweyn.

⁸ Yì na bêti àchi itu' ila', lêm ànkeyna nì ìlayn i. ⁹ Yi n-keli michi ntufa iwe si nà felì awo à ki-a ateyn nô àjìm. ¹⁰ Miti à na gvì a michi nsòmbo iwe, ma à ti achi itu' ila' nì Bôbo Fiyini, i

Fiyini fifi, ka wùl sî zì, kèsa woyn ghi ghi lûmnì kèsa ghi ki nîn fèl ìwo. Ka nô mi gheli ghi felini nì zì ghi lûmnì kèsa ghi ki, ba'sî nì nyamsi, nô mi nì gheli itum ghi a ghi n-chi a yi ila' nîn fèl ìwo achi nâ ghàyn. ¹¹ Yì na nî tèyn bòm ta Bôbo Fiyini nin læ fayti iyvi nì nse nì jvâ ba'sî nì ìfwo vzì a wu n-ghi ateyn nô ì jìm si a mîchi ntufa ì yvìtì a mîchi nsòmbo. À ti iwo zì a Bôbo Fiyini nin læ boysi achi itu' ila' nâ kèynà ì lèm ki nà layna.

¹² Ngvimli bò vâ nì nâ vâ ta ka mîchi myâ dyebti ila' ghè a Bôbo Fiyini, ì Fiyini fifi nin fu sî zì.

¹³ Ka wùl nin læ zuè wul.

¹⁴ Ka wùl nin læ chi nì wî wùl kèsa nêyn lûm wùl.

¹⁵ Ka wùl nin læ choṅ.

¹⁶ Ka wùl nin læ timi nchwò nsa' ànkaṅ sî wâyn-nà ṅweyn.

¹⁷ Ka asi à ki-a na fvì ifwo nì gheli. Ka wùl nin læ kfà'tì si li wî wùl kèsa si li akôs alumni-à nì wùl kèsa aki-a, kèsa mbòṅ wùl, kèsa njàkâs nô mi nì gha ìlvì vzî a wùl vzì a wù n-ba'si sî ṅweyn nin keli.”

¹⁸ À nâ n-ghi ta gheli Isilâe yèyn ta ivi ì nin myâyntì fî byayti-à, fî yvì ta ghi n-toṅ ndoṅ àya', ì yèyn file' fî ko' a kfîyn Sinây, àṅena nâ chĩti faynà ì timi ki si a nje. ¹⁹ Àṅena timi tì ì bè sî Mosìs na, “Taṅi ki vâ sî ghès, ghèsì yvi, ì nì ìwo zì a wà bè. Ka wa n-vìsi na à taṅi Fiyini sî ghès bùla tì a ghèsì kfiti.”

²⁰ Mitì Mosìs ì bè sî àṅena na, “Ka yi n-fàyn. Fiyini fî gvì si mom

zì sî nî na yî na fâyn ñweyn, ngvîmlî ñweyn, bu fî nî wî mbi.”

²¹ Gheli Isilâè i timi ki si a nje, a ndu ki Mosîs i ba’si a ntu’ mbà’si fimnisi afî a Fiyini fi nà n-ghi ateyn.

Tisa’ kûm ìbwan ifu

²² Bôbo Fiyini nîn be meyn sî Mosîs na, “Bè sî gheli Isilâè na, ‘Yi yvi meyn kî nô si a yi a ngenji ta mà tànji sù’si sî zî iyvi na, ²³ ka wùl nîn làè fàyti fiyìnì fi lifi nî àso ìkwo a banji-a kèsa a fifâ si ba’si sî mà ì nà ko’si-à.

²⁴ “‘Yi ba’li aban ifu sî mà nî àcha’ a, nà fu tîfu tî nyo’niti ateyn nî tîfuti si nà chî nî mbôynî. Yî na fu bzisi nî nyamsi mbòlo’si. Mî nî boysi zî nô mi wo ta mà chò’ni na yî na ko’sî mà afu. ²⁵ Yi kæ si nà bâ’lî àban ifu sî mà nî ngò’si, ka yi n-chuyn bòm ta yî kæ si chuyn nî àfo a, ì bà’lî, a ki na layn kfeynî wî si nà ko’si ma atû àteyn. ²⁶ Yi se si bà’lî aban ifu ateyn ka yi n-lèm mbanjisi si nà ko’ ateyn bu tî a wùl na se si ko’ isas i ñweyn i nà kê’ a ndayn.”

21

Tisa’ Kûm ìkôs

¹ Bôbo Fiyini nîn bê meyn sî Mosîs na, “Itêyntî nîn ghi tîsa’ tîti aka wà fu sî gheli Isilâè:

² Wùl kæ si yuyn akôs alûmnà a ghi wul ì Hibîlù, a ki fel sî ñweyn si a bènsi ntufa. Mitî a à na ghi a bènsi nsòmbo, a wù na keli si visi na ki lu bula ki lâ’ àfo. ³ Akôs ateyn a kæ si nà ghi ma

ki n-læ gvì keli wi wul iwi, a ki lù ki nìnyin. Mitì a kæ si nà ghi ma ki n-læ gvì keli wul i wi a ñêyn ñweyn lu kì amo'. ⁴ Bò ìfèl nì ñweyn kæ si fu wul i wi sî ñweyn ñêyn ñweyn bzi woyn woyn ghi lûmnì kèsa ghiki a à na keli bò ìfèl nì ñweyn wul i wi àteyn ba'sî nì woyn ateyn, a akôs ateyna lu ki nìnyin bula ki lâ' àfo.

⁵ Mitì akôs ateyn a kæ si bè nì ìchfi ñweyn na, 'Mi n-kôn bò ìfèl nì mà nì wî wom ba'sî nì woyn ghem, kôn wì na wà visi mà lu,' ⁶ a bò ìfèl nì ànkeyna na keli si lî si ndù nì ànkeyna asi nì Fiyini fi a ki timi bà'si iwuwu a ghi bu' atunli a ànkeyna nì ìbu'ì ta ka ki fañ kì si a akòs nì ñweyn samo'.

⁷ Wùl kæ si bey'li wâyn ñweyn iwi si akòs bò ìfèl nì ànkeyna bu læ visi na ki lu ta akôs alûmnà ibàm i bènşì ntufa. ⁸ Ki kæ si nà bu kfeynî wì sî bò ìfèl nâ vzi a wù tî yùyn akôs ateyna, a bò àteyn kasî yuyn atu a ànkeyna. Bò ìfèl nì ànkeyna nin keli wi adya' si bey'li akôs ateyn sî wùl àtum a bu tì a à na ghi bula wù lêm ìchfinì zì a àñena nin chfini si a nzìti. ⁹ Mitì bò ìfèl nâ vzi kæ si cho'ni si fu akôs ateyn sî wayn ñweyn ilûmnì si a wi, a wù na keli si li akôs ateyn ki ighel ta wù lî wâyn ñweyn iwi. ¹⁰ Wùl kæ si ndu kfeynsi wul iwi ìlvì, a wù na bu yisi ki yisi wul iwi àsi nì ñweyn fî labsî ñweyn, ñêyn ñweyn i chî ki ighel ta ghi tî nà chî si asi.

¹¹ Wùl kæ si nà nî wi awo nâ àkèynà tèyn à tal, wu visi wul i wi àteyn lù bula ghi lâ' ìkwo sî wùl àteyn.

Tisa' Kûm ìzue nì mbisi lisi

¹² Wùl kæ si leñ zue wul, ghi boñ zue ñweyn. ¹³ À kæ si nà ghi

bula wù ba'ti ba'ti si zue wul àteyn miti Fiyini fi visi na yi gayn tî, wul àteyn i le' ndù lèytì alè' ghè a ka mà dyeyn sî zì. ¹⁴ Wul kæ si ba'ti ba'ti si zue wul ì nì tì ì le' ndù tìmi a ngùṅ àbaṅ ifu nì mà si bòè, yi gùf i fvì nì ṅweyn i ndu zue.

¹⁵ Wul kæ si leṅ zue bò ṅweyn kèsa nà ṅweyn ghi zue ṅweyn.

¹⁶ Wul kæ si choṅ lù nì wul ìlvì ì ndù bèy'li kèsa wù ndù lèm lem, ghi ghal ṅweyn, ghi zue ki zue.

¹⁷ Wul kæ si te bò ṅweyn kèsa nà ṅweyn ghi zue ki zue.

¹⁸ Gheli kæ si nà yolì-à wul ì tim ìlvì nì ngò' kèsa wù kfìyn nì fìkàmfi wù faṅ tì kfì mi kfì miti nà ko'î-à, ¹⁹ fvì ki abe a mbàṅ ghi bù fù nge' sî wul vzi a wù tî lèmsì ṅweyn miti a ghi be a wù la' ìlvì vzi a wul ìko'ini tî nyèṅi ìkuyn ìko'i ateyn fi tò'nì nì ṅweyn si chem ta ka wù to mèsi.

²⁰ Wul kæ si leṅ akôs a ṅweyn alûmnà kèsa aki-a nì mbàṅ, ki kfì ghi fu nge' sî ṅweyn. ²¹ Mitì ghi keli wi si fu nge' sî bò ìfèl nâ vzi ìlvì ta akôs ateyna to ibàm i achi kèsa michi ìmbò bòm ta à n-ghi àkôs a ṅweyn.

²² Gheli kæ si nà nu-à ì kfìyn nà wayn ìlvà wù bzi bula ìlvì kfeyn miti nge' ìbemni ìlì i faṅ tì fi tì gayn sî ṅweyn a lum wul i wi àteyn fe'ti afo kì a wul ì vzi a wù kfìyn ṅweyn la' kì ighel ta gheli ghi sa'ni bìmi. ²³ À kæ si nà ghi ma nà wayn ìlvà nâ vzi keli meyn nge' ìgha'ni ìlì, ghi zue wul vzi a wù kfìyn ṅweyn. ²⁴ Wu n-lâ' isi kì nì isi-i, là' isonṅ kì nì isonṅi, là' àwu kì nì awu-a, ì là' àvi kì nì àvi-a, ²⁵ ì là' àlê' a nyo'ni-a kì nì àlê' a nyo'ni-a, ì là' àlemti kì nì

àlemti-a, ì là' àlê' a kwosina ki nì àlê' a kwosina.

²⁶ Wùl kæ si leŋ zue isi akòs alûmnà nì ŋweyn kèsa akòs aki-a wu visi ki lu bula ki lâ' àfo ta ka à na ghi na wù la' meyn ìsi ateyn. ²⁷ Wùl kæ si leŋ cho' isoŋ akòs alûmnà nì ŋweyn kèsa aki-a wu visi ki lu bula ki lâ' àfo ta ka à nà ghi na wù la' meyn isoŋ ateyn.

Tisa' kûm nge' sîsî a nyamsi nin nî.

²⁸ Nyàm mbòlo' ilûmnî kæ si fèyn ì zuè wul ilûmnî kèsa iwi nì ndoŋsi, ghi timli zue nyam àteyn nì ngò'sî. Ghi zue ka wùl nin kfil njwò àteyn, mitî ka ghi n-fù nge' sî wùl ì vzî a wù n-keli nyam àteyn. ²⁹ À kæ si nà ghi ma nyàm àteyn ti meyn nà si fèyn gheli ghi taŋi-à wùl ì vzî a wù n-keli nyam àteyn ì wê wî a mbàyn yî fî zuè wul ghi timli zue nyam àteyn ba'sî ki nì wùl àteyn.

³⁰ Mitî wùl ì vzî a wù n-keli nyam àteyn na ghi ma wù kà' a wù yuyn atu a ŋweyn, ghi bif nô mi ghà wu là' ki la'. ³¹ Isa' nâ yèynî nin ghi kimi tî sî wâyn lûmnî kèsa ì wi ilvi ta nyàm fèyn zuè ŋweyn. ³² Nyam àteyn kæ si fèyn ì zue akòs alûmnà nì wùl kèsa aki-a, a wùl vzî a wù n-keli nyam àteyn na keli si là' aso ikwo a fifâ ki chem ndû àbe' a kilù sî wùl vzî a wù n-keli akòs ateyn a ghi fî timli zuè nyam àteyn.

³³ Wùl kæ si cho' si visi ichfî ibi kèsa wù tîm tîm ibi, ì faŋ tî chîynti ichfî ateyn, mbòŋ kèsa njàkâs wùl gvî fe ateyn ì kfi, ³⁴ a wùl vzî a wù n-keli ibi ateyn na keli si là' sî wùl ì vzî a wù n-keli nyam àteyn si li akfi a nyâm nâ kî.

³⁵ Nyàm mbòlo' ilúmnè nì wùl kæ si lemsi iyî wul ìlvì yì kfi, a gheli nâ ghi ghìbo bey'li nyam zì a yì zue ìlì ì gwòtì ìkwo ateyn ì lì ìkfini zì ì gwòtì ki ighel ighel. ³⁶ Mitì à kæ si nà ghi ma nyàm ateyn si lum fêyn gheli ghi fê'tì sî wùl ì vzi a wù n-keli nyam àteyn wu wê wì a mbàyn, a wù la' nyam nì nyàm ito ì lì àkfi a nyàm nâ kì.

22

Tisa' kûm ifwo vzi a gheli nin keli

¹ Wùl kæ si choṅ mbòṅ kèsa nji ì si kèsa wù bèy'li bey'li, ghi ghal ṅweyn a wù la' mbòṅ àteyn nì nyamsi mbòlo' sî tâyn, ì la' nji nì njìsì kè.

² Wùl kæ si leṅ zue wul ì choṅni nintu' ta wù n-kôl ndo ṅweyn ghi bú ghàl ṅweyn ta wul ìlvì ta wù zuè wul. ³ Mitì wul kæ si leṅ si zue wul ì choṅni ta wù n-kôl ndo ṅweyn si zi nìnchuè ghi ghal ṅweyn bòmta wù zue meyn wul. Wùl kæ si choṅ afo ghi ghal, wù la'. Wùl kæ si nà keli wi ikwo si là' ghi bey'li ṅweyn si akòs ì là' àfo kì a wù choṅ.

⁴ Ghi kæ si yeyn nyam zì a ghi choṅ kèsa mbòṅ kèsa njàkàs kèsa bzi nji sî wùl ì choṅni nâ vzi, yi bu ghi ito, ghi ghal ṅweyn wù la' yòmti.

⁵ Wùl kæ si nà yisî nyamsi ṅweyn itwa' kèsa a gvêyn gîlêbsì ì vîsi si zi itwa' kèsa a gvêyn gîlêbsì nì wùl ìlvì a wù na keli si là' nì ifwo ijûṅ vzi a wu fvì a ṅweyn a gvêyn.

⁶ Wùl kæ si kwò ivis a ηweyn a gvêyn, wu fi ì dyàṅsì itwa' sùnjoṅ-njoṅsi ì ndù nyò' àsaṅ a wùl ta ghi kfì ì lèm, kèsa akî a ki bu lema lema kèsa gveyn àteyn ì jìma, a wùl vzi a wù kwò ivis ateyn na keli si là' ifwo vzi a ivis ateyn bèbsì.

⁷ Wùl kæ si fu aso ikwo a fifâ kèsa ifwo na wâyn-nà ηweyn fayti lèm sî ηweyn, ghi choṅ ifwo ateyn a ndo nâ ghè ghi kæ si ghal wul i choṅni àteyn a wù la' yòmti. ⁸ Mitì ghi kæ si faṅ tì ghàl wul ichoṅni àteyn, ghi li ndù nì wùl vzi a wù tî nà lêm ifwo ateyn sî gheli ghi sa'ni a àṅena kiti ì yeyn nâ à chòṅ ηweyn ma. ⁹ Gheli ghìbo kæ si nà gûmnì atû àfo àmo' ta ki lè kèsa à n-ghi mbòṅ kèsa njàkâs kèsa bzi nji kèsa ndzisi kèsa nì ifwo ilvi, nô mi ndà i ghi ki na à n-keli zì, ghi li ndù nì àṅena asi nì gheli isa'. Ghi kæ si yeyn a wam nô mi ndà a wù la' yòmti sî wùl ì vzi a wù n-keli.

¹⁰ Wùl kæ si fu njàkâs kèsa mbòṅ kèsa nji kèsa nô mi nyam ikà na wâyn-nà ηweyn lem nà tô'nì nì ìnyeyn, yì kfì kèsa yì kèli àlemti kèsa à gvi wul ì lî lù nì ìnyeyn wùl ì faṅ tì yeyn, ¹¹ a à nà ghi ki na àṅena ndu asi nì Fiyini fi wùl vzi a wù tî nà tô'ni nì nyàm ateyn nyi gvi na à bû lî ηweyn. Wù kæ si nyvi, a wùl vzi a wù n-keli nyam ateyn bimi kî tî a wù faṅ tì là' nyam àteyn. ¹² Mitì a kæ si nà ghi ma ghi tî chòṅ choṅ nyam àteyn abe nì wâyn-nà ηweyn, a wù na keli si la' sî wùl ì vzi a wù n-keli. ¹³ À kæ si nà ghi ma à tî zue nyam itwa' zuè nyam àteyn, wu lî àsâs ateyn ì gvi nì ànkeyna i dyèyn, ta ka ghi faṅ tì ghàl ηweyn na wù la'.

¹⁴ Wùl kæ si sam nyam sî wâyn-nà ηweyn, yì keli àlemti kèsa yì

kfi kfi wùl ì vzi a wù n-keli nyam àteyn i ghi wi afu a wù la’.

¹⁵ Mitì yì kæ si kfi wùl ì vzi a wù n-keli nyam àteyn i ghi afu a wùl vzi a wù tí sam faṅ tì là’. À kæ si nà ghi ma wù ti meyn fu ikwo sî ṅweyn si lì si aleş ilvi, a ikwo nâ vzi ndu si atu nyàm nâ ghè.

Tisa’ kûm dzi zì aka gheli na chî ateyn.

¹⁶ Wùl ilûmnì kæ si lisi wul iwi bula ghi timi chi nì ṅweyn, bula ghi fu àfo a ṅweyn atu ì chi nì ṅweyn a wù na keli si fu afo a ṅweyn atu si li si a ṅweyn a wi. ¹⁷ Bò wùl iwi nâ vzi kæ si teyn na wu n-fu wi wâyn ṅweyn sî wùl nâ vzi, a wùl àteyn na keli ki si fu afo kì a ghi n-fu atu nì wùl iwi bula ghi timi chi nì ṅweyn.

¹⁸ Yì zue nô mi wul iwi ìkfà ta wù n-fyeṅ finya’.

¹⁹ Yi n-keli si zue nô mi ndà ta wù chi nì nyàm.

²⁰ Yi n-keli si zue nô mî ndà ta wù fu ifu sî fiyini fi lifi abu ki sî mà Bôbo Fiyini.

²¹ Ka wùl nîn nyàblì nì wùl àtum bòmta yì tí nà ghi gheli itum a Ijìb.

²² Ka wùl nîn fu nge’ sî wî nkfi kèsa wâyn nkfi. ²³ Yì kæ si mòm àṅena dzî sî mà, a mà yvi idzî-i aṅena, ²⁴ ì nyò’sì ìtoṅ ì nì a yì kfiti iwòṅ ta ka ghìki ghi na si ghi ghìki nkfi, woyn ghi i ghi woyn nkfi.

²⁵ Yì kæ si samsi ikwo sî wùl antêynì nì ghelì ghem ta wù n-wo ka yì n-fàyti si a mbè’ikùm si na bif itu ikwo nâ vzi sî ṅweyn.

²⁶ Wùl kæ si tisi awaf a ṅweyn sî zì si afo, yi kasi fu sî ṅweyn jæ

ta ka ichfî iyvi-i sœ, ²⁷ bôm ta wù n-keli ki àwaf nâ kî-à si chiyti.
Yì kœ si faŋ tî fu, wù dzî sî mà a mà gamti ŋweyn bômta mi n-ghi
Fiyini fifi a fi n-koynsi isuyn.

²⁸ Ka wùl nîn te Fiyini kèsa wuli vzî a wù n-tisi gheli Isilàè.

²⁹ Yi keli ifwo ì lèm a tikàŋ nî zî kèsa yì we lèm mìlû' a nsàlsì
kèsa mìvìl a shiŋsì ka yi n-faŋ tî lì si gvì nî ifwo ateyn si fu sî mà.
Yi n-keli si fu woyn woyn ghi lûmnî i ghi asi nî zî sî mà.

³⁰ Yì ni kîmi tèyn nî woyn nyâmsi mbòlo' sîlûmnîsì isi asisi ba'sî
nî woyn nîsì isi asisi. Nyamsi na bzi-à, yi visi woyn ateyn na ghi
a ngùŋ nî ghîna ateyn si a michi nsòmbò. À na ghi a michi nfama
yi li gvì nî woyn ateyn i fu sî mà.

³¹ Nyamsi itwa'si zue nyâm zî, yi ma' kî sî bisi. Ka wùl nîn kfil
bôm ta yi n-ghi gheli si a nyiŋ sî mà.

23

Tisa' si nà sa' gheli àtî-ati fî keli ìkoynsi isuyn.

¹ Ka wùl na wam ànkaŋ atu nî wùl ìlvì. Ka wùl nîn làè timi
nchwò nsa' ànkaŋ sî wùl ìbî. ² Ka wùl nîn làè jùmtî ànôyn a
dvini-a si ni iwo i bzi-i. Wùl timi nchwò nsa' alè' a nsa' ka wû
n-tò' gheli ghi dvini si wam ànkaŋ na ka ghi sa' nsa' àtî-ati. ³ Ka
wùl nîn tò' wul ànfif a nsa' kî bôm ta wù n-ghi wul ànfif. ⁴ Wùl
kœ si yeyn mbòŋ kèsa njàkâs mbàynî ŋweyn yi bim jêl kî jeli, wu
ghal i kasi ndu fu sî ŋweyn. ⁵ Wùl na bâyn và wà yeyn njàkâs
ŋweyn ma yì be'i meyn ifwo ì fe nî ìŋweyn, ka wa n-chwò kî

chwo, wa gàm̀tì i ghal làysì ìnyeyn.

⁶ Ka yi n-làè sa' yè'ti gheli ànfif ghì a ghi n-ghi antêyǹnì nì zì. ⁷ Ka wùl nin làè wam ànkaᅇ atu nì wùl. Ka wùl nin làè zue wul wu taᅇi samo' kèsa wul wu kya wi iwo bòm ta à mòm nô mi ndà iwo i bzi-i nâ yèyǹnì, ma bù lèysì fu ᅇweyn.

⁸ Ka wùl nin làè v̀isi na ghi yuynti ᅇweyn jæ ta ka wù ni iwo bòm ta ghi n-yuyntì wul wù bù fi yèyn samo' wùl àtì ati.

⁹ Ka wùl n̄n nyàblì nì wùl àtum bòm ta yi n-kya si a yi a ngeᅇsi ta gheli itum nin ku bòm ta yi n-læ meyn nà ghi gheli itum a l̄jìb.

Tisa' kùm àchi itu' ila'.

¹⁰ Yì na fèl ko' nì gvèyn sisi t̄o' ifwo ateyn kfi-à si a bèᅇsì ntufa, ¹¹ à na ghi a bèᅇsì nsòmbo yi visi gveynsi ateyn si chwoti ta ka gheli anfif na sayn ìfwo v̀zì a wu n-ghi ilwam yi-a, nyamsi itwa'si i yi ivzì a wu faᅇ. Yì na visì kimi gveynsi olìfsì nì isi gilèbsì si chwôtì-à.

¹² Yì na fèl si a michi ntufa iwe, à na ghi a michi nsòmbo ka yi n-fèl àfo ta ka mbòᅇsì nì njàkây sisi ba'sì nì gheli ghifelini ghì a ghi bzi a yi a ndosi k̀imi nì gheli itum b̄oᅇ yv̀tì fi kèli àdya'.

¹³ Yì to'ni si nì nô àwo àjìm k̀i a mà bè s̄i zì. Ka yi n-làè jèm s̄i m̀iyìnì inlì. Ka ghi n-làè yv̀ì nô mi yvi iziyn i fiyini filifi ta yi n-tonᅇti.

Mìchi mì àyi ìngha'ni ìntal a b̄eᅇ

¹⁴ M̀ichi ìngha'n̄i nin ghi ìntal a b̄eᅇ ta yi n-keli si nà yi-a ko'sì

mà ateyn.

¹⁵ Yi n-keli si nà yi ayi abayn bula fìshìk. Ilvi ateyn na kfeyna a njôn abìb yi nà yi àbayn bula ghi we fìshìk ateyn si a michi nsòmbo kè ta mà tí bè sî zì bòm ta à n-ghi njon zì a yi n-fvì si a Ijìb ateyn. À nà ghi ilvi nâ ghàyn ka wùl nîn gvì a ma asi nì ìwu iyum.

¹⁶ Yi n-keli si nà se si kfi ifwo, yi gvì nì mètam mì àsi, i yi ayi. Yi se si yi ayi ateyn yi gvì nì ìfwo vzì a yì kfi a gvêynsi nì zì si asi. À na ghi ilvi ta yì kfi mèsì ifwô i vzì si a gvêynsi ì kfa nì ñweyn, yi yi ayi ifwo kfini a ngò'sî bèñ.

¹⁷ Ghìlúmnì nô ghìjìm nin keli si nà gvì asi nì mà Bôbo Fiyini ko'sî mà a michi mì àyi nâ ghàyn ìntal a bèn.

¹⁸ Yi si nyam, se si fu mìluñ mì ateyn si a ifu sî mà ka yi n-fu bà'si nì àbayna ma ghi we meyn fìshìk ateyn. Ka wùl nîn lèm ìso i nyâm zì a ghi sè fù si a ifu sî mà ilvi ayi itu' layn kòli.

¹⁹ Yì teti ifwo ìwu asi ijûñ vzì a yì kfi a yi a gvêynsi ì gvì fù a ndo nì Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi.

Ka wùl nîn kfè wâyn bzi nì ìgheyn i nà àteyni ta ghi kam.

Iye'i ba'sî nì tìchfìnìtì

²⁰ Bôbo Fiyini nin be meyn sî Mosis na, “Mì n-tum nchì yem a yì na chî ndû nì zì ta ka yì ndu zì alè' ghè a mà bà'ti meyn lèm sî zì.

²¹ Yì na faytî yvinî ñweyn kè awo ajìm bòm ta ma fu meyn àdya' à kema sî ñweyn nô àjìm. Ka wùl nin to nì àtu-a sî ñweyn bòm ta wu n-lêysì fu wi wul ilvi ta wù to nì àtu a sî ñweyn. ²² Mitì ma yì

kæ si yvini ηweyn kî awo àjîm, ì nî nô mi ghà ta mà bè, a mà na ghi mbàynî sî gheli ghî a ghi n-bâyn zi, ì fî fù nge' nô mi sî ndà vzî a wù fù nge' sî zî. ²³ Nchî yem nin ndù a yi asi ì lì zi nî zî ila' nî gheli Amò nî gheli Hît nî gheli Beliz nî gheli Kenàn nî gheli Hîv ba'sî nî gheli Jebùs. Yi ndù zî afu, a mà mesi àņena nô ghîjîm si a mbzi. ²⁴ Ka yi n-læ tim alvi ì kò'si mîyîni mî àņena kèsa si nî awo kî a àņena nin kfâ'tî na mîyîni mî àņena nin kiņ na ghi na ni-à. Yî kwo bèbsi mîyîni mî àteyn ì zuèli ntom sîsî a ghi tòmti îlwè' ghè a àņena nin ko'si mîyîni mî àņena ateyn. ²⁵ Yî kæ si nà ko'sî ki ma Bôbo Fiyini fifi, a mà boysi zi ì nî a yî na keli ìfwo i yini nî mû ì fî nî a tiko'iti faņ tî kù zi, ²⁶ a wùl i wi na tsîylî wî, akaynà i ghi wi antêynî nî zî, wùl i teynâ kfi wi kfi a yi antêynî.

²⁷ Mi ni-à a ifayni ku tila' tîti a tî n-nû zi ì fî nî a mbàynî sisi jîņi nô sîjîm ì le' nyîņni si a yi a dzi. ²⁸ Mi ni-à a ifâyn i bemni-i ku gheli Hîf nî gheli Kenàn nî gheli Hît a aņena le' si a yi a dzi.

²⁹ Mitî mi n-sàņ fvisî wi àņena kî a bêņ imo' butî itwa' i ko' ila' nâ ghàyn a nyamsi itwa'si bzi ì dvî chwòsî ì nà bebsî ifwô ìvzi. ³⁰ Mà na sâņ fvisî àņena kî si ilæ si ilæ si chem ta ka yî dvi kfèyni si lì ila' ateyn ki ì jîm.

³¹ Mi n-lèm îghami îzi-i yi lû a jvâ i baņni ndû chem a jvâ îgha'ni nî gheli Fîlîsîyà, fî lû a nse iyum ndû chem a jvâ yufîlèt. Mi n-fu gheli ghî a ghi n-chi ila' nâ ghàyn awu nî zî a yî saņ fvisî àņena.

³² Ka zî gheli nâ ghèyn nin yi mikâyn kèsa zî mîyîni mî àņena.

³³ Ka yî n-visi na gheli nâ ghèyn na chî ila' nî zî a bu tî a àņena

lisi zi a yi na ko'si miiyini mi anena i ni mbi a ma asi."

24

Gheli Isilae i bimi mikayn mi Bôbo Fiyini

¹ À nà n-ghi ta Bôbo Fiyini fù meyn tisa' si gheli Isilae wu be si Mosi na, "Li Alon ni Nadab nyen Abihu ba'si ni chye'si Isilae si mivim nsombo zi anena ko' gvi yeyn ma atu kfiyn afeyn. Anena nin ko' gvi-a i timi ki si a nje i ko'si ma, ² gheli ghili ghi isas i kfiyn nin keli wi si ko' si ba'si si anena, anena keli wi si gvi si ba'si si ma miti a keli ki Mosi si kinti si gvi si ba'si si ma."

³ Mosi i kasi ndu i feti awo ki a Bôbo Fiyini be no ajim ba'si ni tisa' titi a wu fu si gheli ateyn. Anena i chiynti be ki ilvi imo' na, "Ghes nin ni no mi gha ta Bôbo be." ⁴ Anena nin be ti, Mosi i nya' no mi gha ta Bôbo Fiyini be. Itu' bis layn wu balì aban ifu isas i kfiyn i tomti ngosi njvasi bo afu, si dyeyn asas a ndosi ni gheli Isilae njvasi bo. ⁵ Wu n-balì ti i tum tikun ti Isilae ti liti anena ndu i fu ifu i nyo'ni-i ateyn i fi fu woyn nyamsi mbolo' silumnisi si a ifu si na chi ni mbouni. ⁶ Mosi i gwoni milun mi nyamsi mzi a ghi si ti, i we akan i li i mzi a mi fan i misi aban ifu na ghe. ⁷ Wu n-misi ti i li nwali mikayn ni Bôbo Fiyini zi i jan si gheli ateyn, anena yvi i beynsi i be na, "Ghes nin ni no mi gha ta Bôbo Fiyini be."

⁸ Mosi i ka si li milun mzi ikfan ti, i misi a anena iwun i be na, "Milun meyn nin dyeyn adya' a mikayn mzi a Bôbo Fiyini yi

meyn zî àṅena ki ighel ta yì bimi awo kèynà a wù bè tēyn.”

Chye’si Isilàèsì mîvim nsòmbo i kòynì nì Bôbo Fiyini.

⁹ Mosìs ṅēyn Alòn nì Nadàb ṅēyn Abihù ba’sî nì chye’si Isilàèsì mîvim nsòmbo i ko’ a kfiyn, ¹⁰ i yeyn Fiyini fi gheli Isilàè, afo ali-a i ghi a ṅweyn isas ivi ghi tēyn ta dzi ilvi ta ghi fàyti nì ngò’si njeyntini si lisi si jôf ki tēyn ghi toṅtî na sàfaya, dzi ateyn i nyêm kê’ tēyn ta iyvi.

¹¹ Gheli ghi tisini nì gheli Isilàè nâ ghèyn nin yeyn nô mi Fiyini tì, wu faṅ ti fu nge’ sî àṅena miti àṅena yi i fi nyvi asi nì ṅweyn.

Mosìs a kfiyn Sinây

¹² Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Ko’ gvi yeyn ma a kfiyn afēyn i chiti ta ka mà fu tisa’ ba’sî nì awo kî a ka gheli Isilàè na chî ateyn ma mà nyà’ ibwaṅ ngò’si.

¹³ Mosìs i kæ si lu ṅēyn Joshwà i wul ifèlini nì ṅweyn, Mosìs i ko’ atû kfiyn si yeyn Fiyini. ¹⁴ Wu n-læ se si lù i bè sî chye’si Isilàèsì na, “Yì du’i nà chîti ki ghès afēyn si chem ta ka ghès kasi gvi yèyn zi. Alòn ṅēyn Hûl na ghi zî àṅena. À keli mi ndà angùmnì ṅēyn wùl, wu ndu yeyn àṅena.”

¹⁵ À nà n-ghi ta Mosìs kò’ a kfiyn nâ ghè, mbà’si i chil kfiyn àteyn. ¹⁶ Inwâ’ i Bôbo Fiyini i su’i i gvi a kfiyn Sinây, mbà’si i chil kfiyn àteyn si a michi ntufa, a nà ghi a michi nsòmbo, Bôbo Fiyini i jàṅ i gvisi nì Mosìs antēyni mba’si nâ ghè. ¹⁷ Gheli Isilàè nà n-yeyn inwâ’ i Fiyini yi kê’ ki tēyn ta ivis a wu n-bali a kfiyn nâ

ghè. ¹⁸ Mosìs i fi ko' ndù atû kfiyn i limi antêyni mbà'si i nà yisî ki tèyn kfâ chi-a si a michi mivim ìnkàè.

25

Ifu si ba'li itwo Fiyini

¹ A nà n-ghi ta Mosìs nin ghi a kfiyn, Bôbo Fiyini i bè sî ηweyn na, ² “Bè sî gheli Isilæ na àηena gvi nì tìfu tìtì a àηena nin keli si fu sî mà, ì fù sî vâ. ³ Bè na àηena gvi nì àso ikwo a baηni-a ni a fifâ nì ìdyayni, ⁴ nì ndzisi ma ghi tim nì àmbyèyn a nyemna ni si lisi ma ghi tim nì àmbyeyna ki bân nyêm ndû ndû ni si lisi ma ghi tim ni ali-a ki bîylî bân baη nì si lisi ma ghi fayti meyn tim ba'sî nì ndzisi ma ghi fâyti nì iwî ibzi-i, ⁵ nì gvi àya' ma ghi yo' meyn yì na bân baη nì gvi nyàm ìjùη ì lî yi fvî a jvâ nì fikâ'fi àkasiyâfi, ⁶ nì mivîl mî olîfsi ta ka ghi na wê a lâmsi nì ifwo i limtini ijûη vzi a ghi n-fayti mivîl mzî a ka ghi na yisî gheli ateyn si a ngàηsi ndô Fiyini, nì ivzî a ghi n-nyô' ta ka ilwê' na lîmti foma. ⁷ nì mîngò'ti mî onîks kimi nì mîngò'ti ìnlî si baysi awaf, baysî kimi a fîbò afî a fi na ghi atû àwaf a àngàηtî nì ngàη ndô Fiyini igha'ni.

⁸ Àηena gvî nì ifwo nâ wèyn wa bè àηena ba'li fitwotî fi layn kfeyni-a, mà na ghi a àηena antêyni. ⁹ Yi n-bâ'li fitwotî fi ateyn, ì fâyti ifwo vzi a ka yì lem ateyn nô ìjîm kî ifyè' ghè a ka mà dyeyn sî vâ.

Antayntayn a Mîkàyn

¹⁰ Bôbo Fiyini i fi bè sî Mosis na, “Bè na àŋena bayn àntàyntayn nì fìkâ’fì àkasìyàfì ki dyêf chem ntàm nì abe’a, gha’ chem ndû ntàm sôe chem ntàm. ¹¹ Àŋena bayn mèsì àntàyntayn ateyn wa tsisi antêynnì ateyn ba’sî nì jîm àteyn nì àso ikwo a baŋni-a i memti i jîŋ kal ki nì àso ikwo a baŋni-a ki keli wi iliŋ. ¹² Wà nî wa buŋsi àso ikwo a baŋni-a i fayti mìncha’ ateyn i baysi afyeyn antayntayn nâ ghàyn àkàè. Mìncha’ ìmbò na ghi abàs àmò’, ìmbò i ghi abàs ali-a. ¹³ Kom mbàŋsì nì fìkâ’fì àkasìyàfì i tsisi nì àso ikwo a baŋni-a, ¹⁴ i tuŋti i zisi a mìncha’ afì a mbàesi antayntayn ta ka ghi na ghal châ’sì ateyn. ¹⁵ Ka wùl nîn làè chò’ti mbàŋsi ateyn si a mìncha’ nâ ghè. Si n-keli si faŋ ki antayntayn afu. ¹⁶ Wa n-faytî mèsì àntayntayn ateyn ì we tìsa’ ti Mikàyn tìtì a mi n-fu sî và ateyn.

¹⁷ Wa nì wê tì ì fàyti nchil àteyn ki nì àso ikwo a baŋni-a ki keli wi iliŋ a yì na dyêf chem ntàm nì abe’a fì gha’ chem ndû ntàm. ¹⁸ Wà fayti nchil àteyn wa leŋ mamti àso ikwo a baŋni-a i fayti chelùb^k sî bò a tighaŋ ti nchil nâ ghè. ¹⁹ Fayti chelùb a ighaŋ i nchil ì mò’ i fayti ìlì ighaŋ ili. Chelùb nâ sèynsì nì nchil àteyn na ghi ki si afo àmò’. ²⁰ Fayti tiwô ti chelùb nâ tèyntì ti lali kò’ iyvi ì chiyti nchil àteyn. Chelùb nâ sèynsì na ghi ma si kè’nì ke’nì ki su’sî nì nchil àteyn. ²¹ Wà fayti mèsì wa lì tìsa’ ti mîkàyn tìtì a mi n-fu sî và i we antêynnì àntàyntayn nâ ghè i chiyti. ²² Ghesivà i nì

---

^k**25.18** Chelùb nin ghi ànfè’sì afo ikê’ ateyn i ghi ta ikê’ i wayn, keli tìwô.

kôynî-a, a mà na tanî su'sî sî và a nfaynisi nî chelùb sîsî atû àntàyntayn nâ ghè, a mà fu tisa' temti sî gheli Isilàè.

Abaṅ abayn alayni-a

²³ Bôbo Fiyini nin fi meyn bè sî Mosis na, “Fayti kimi àbaṅ abayn a layni-a nî fikâ' fi àkasìyàfi ki dyêf chem ndû ntàm ì mò', gha' chem ndû abe' a ntàm, njetî chem ndû ntàm ì mò'. ²⁴ Wà fayti, wa yo' nî àso ikwo a baṅni-a ki keli wi iliṅ i memti kal kimi nî àso ikwo a baṅni-a a mbàè àteyn. ²⁵ Bayn kal nî àfo a mbàèsi ateyn ki gha' ghi ta awu a wûl. Wà nî tì wa memti i jiiṅ kal nî àso ikwo a baṅni-a atû àteyn. ²⁶ Fayti Mìncha' ìnkàè nî àso ikwo a baṅni-a i wesi a tighaṅti abaṅ nâ ghè tìkàè ilwè' ghè a afyeyna nin ghi ateyn. ²⁷ Wà nî wa kom mbàṅsì i tùṅti a mìncha' afi a mbàèsi ta ka ghi na ghal châ'sì àbaṅ ateyn. ²⁸ Wa n-kom mbàṅsì ateyn nî fikâ' fi àkasìyàfi ì yo' nî àso ikwo a baṅni-a, a ghi na ghal châ'sì àbaṅ nâ kì ateyn. ²⁹ Fayti ìkfaṅ i lelìni nî ìkfaṅ i mbviktini nî ìkfaṅ ìgha'lini nî ngìsì ta ka ghi na wê mìlû' mì ìfu ateyn. Fayti ifwo nâ wèyn ki nî àso ikwo a baṅni-a ki keli wi iliṅ. ³⁰ Wà n-keli si nâ lêm abayn ifu nî mà atû àbaṅ nâ ghàyn kì milvi ìnjìm.

Afo kì a ghi n-tom lâm ateyn

³¹ “Lì aso ikwo a baṅni-a, ki keli wi iliṅ i kfîyn i fayti àfo kì a ghi n-tom lâm ateyn. Fayti isas ateyn nî ìwuyn ateyn nî ilwè' vzi a ka ghi na tomtî lâmsì ateyn wu ghi tèyn ta flawà ilvi ta yì bùs. Nsaynsi ateynsi nî ìtu vzi a ka ghi na tomtî lâmsì ateyn na ghi kì

si afo àmò'. ³² Akœ na fvê iwùyn ateyn ntufa ibyâs ìbwò, nô mi àbâs àkà i keli àkœ à tal. ³³ Fayti bom sî tal sî tal, nô mi ikœ ìkfà si ghi tèyn ta flawà fikà' fi almòn nì tìncho'ti ateynti ilvi ta fi bús. Yi ti ndyêyn na akœ nâ kèynà ntufa iwùyn afo nâ ghàyn na keli bom sî tal sî tal nô mi ikœ ìkfà. ³⁴ Afo ateyna nin keli si nà keli bom sî kà iwùyn ateyn si ghi tèyn ta flawà fikà' fi almòn nì tìncho'ti ateynti ilvi ta yì bús. ³⁵ À na ghi isas akœ à bò a ki asi-a ta ki n-fvê iwùyn afo nâ ghè a ghi n-tomti lâmsì ateyn, ìncho'i flawà i ghi ateyn. Ìncho'i na ghi isas i ànkùmtì akœ, fî ghi isas akœ ago'sini-a. Yi ti n-dyêyn na akœ ateyna na chîyntì ghi ntufa. ³⁶ Tìncho'ti ateynti nì àkœ ateyna na ghi ki si afo àmò' nì àfo kì a ghi n-tomti lâmsì ateyn ma ghi fàyti nì àso ikwo a bañni-a ta ghi kfiyn ki keli wi iliñ.

³⁷ Wà nî, wa fayti lâmsì nsòmbo i tomte ateyn ta ka si na kâ'sì àsi ateyn. ³⁸ Fayti afo kì a ka ghi na bâ' lîsì àbêñtì ivîs si a nkfiisi lâm ateyn nì àfo kì a ka ghi na wê ìbêñtì ivîs nâ vzi ateyn. ³⁹ Afo nâ kèyna a ghi nà n-tomte lâmsì ateyn tèyn ba'sî nì ìfwo ateyn nô ì jîm nin keli si li aso ikwo a bañni-a ki dilì chem kilùsì mivîm tal njvàsì kà keli wi iliñ. ⁴⁰ Wà n-keli si fèl nô mi ghà na ki na ghi ki a dzi ghè a mà dyèyn sî vâ a kfiyn afèyn.

26

Fítwotî fi Bôbo Fiyini

¹ Bôbo Fiyini nèn fi meyn bè sî Mosìs na, “Fayti fitwotî nì ìbyâs i

ndzisi ìvim, ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyni-a, ki nyêm nyêm, ali-a nyêm bân ndû ndu, ali-a bîylî bân ban ma ghi fayti meyn tim. Si n-keli si nà ghi ma à tim wul faytî kya ìfêl ta ka wù tim bà'si nì chelùbsì ateyn. ² Ibyâs i ndzisi nâ vzi nin keli si nà ghi ki ifyê' ìmò'. Nô mi àbâs àkà i keli si nà dyêf chem ntâmsì mivîm bò njvâsì nfama, gha' chem ntâmsì kâ. ³ Wa n-lî ìbyâs ilvi ìtwâyñ ì tas yùñtî kî si afo àmò', ì nì kîmî tî nî ilvi vzi ìtwâyñ.

⁴ Fayti mîtôñnî nì ìbyâs i ndzisi i nyemni i we achfi a ndzisi ghê a wà tas yùñtî tî. ⁵ Wà nî wa we mîtôñnî mivîm tâyn ichfi ìbyâs ifwo nâ ghè a ghi yùñtî tî, i lèm mî ke'ni ke'ni. ⁶ Wà nî wa fayti ìnghòf mivîm tâyn nì àso ikwo a banî-a ta ka wu ghal ìbyâs i ndzisi vzi a ghi ghànñsi ta ka fitwotî fi Bôbo Fiyini nâ fèynfi na ghi ki si afo àmò'. ⁷ Wà nî wa fayti ìbyâs i ndzisi njvâ ì mò' nì ìwî i bzi-i i chil fitwotî nâ fifi ateyn. ⁸ Ibyâs i ndzisi nâ wèyn nin keli si nà ghi ki ifyê' ì mò', nô mi akà i dyêf chem ntâmsì mivîm tal gha' chem ntâmsì kâ.

⁹ Wà nî wa lî ìbyâs i ndzisi ìtwâyñ ì tas yùñtî kî si afo àmò' i lî ilvi vzi ntufa i tas yùñtî kîmî si afo àmò' ì ghànñsi ì se si chem ichfi ìtwò ì ngvis yòmî àbâs kî a ki fvî gò'sì. ¹⁰ Wà nî wa we mîtôñnî mivîm tâyn ichfi ndzisi afi a ghi yùñtî tî sî tâyn i we kîmî tî ifchfi ateyn nî isîsî a ghi yùñtî tî ntufa. ¹¹ Wà we tî wa fayti ìnghòf mivîm tâyn nì ìdyayni i ghòf a mîtôñnî nâ ghè ta ka fitwotî fi ateynfi na ghi ki si afo àmò'.

¹² Abâs a ndzisi kî a ki dyêf fvîni na ghi ànkeyn kî a ka ki njeñli

sù'i ibàm i fìtwòtî nâ ghè. ¹³ Ibyâs i ndzisi vzi a wu dyèf fvìnì
ìbyàs i ndzisi nâ ghè nin keli si nà njeṅli kalì a mbàesi fìndo nâ
ghè ki ìbyâs ì jìm ta ka wu chiyti mbàesi fìndo nì Bôbo nâ fifi.

¹⁴ Yo' gvi àya' yì na bân ban, i fayti afo i nà chiytî fìtwo nâ fèynfì
ateyn i fayti ali-a nì gvi nyàm ilì yi chî a jvâ i chil atû àteyn.

¹⁵ Fayti mìkfîs nì fikâ' fi àkasiyàfì ta ka ghi tomti a fìtwòtî nâ
ghàyn. ¹⁶ Fikfîs fìmò'fì na dyèf chem ntàmsi kàè nì àbe'a gha'
chem ndû ntàm ì mò', ¹⁷ nô mi fikfîs fikàfi i keli mîcho' ìmbò mi
kôynì wì. Fayti nô mi fikfîs fikà kì ifyè' nâ ghàyn. ¹⁸ Wa n-faytî
mìkfîs mivîm bò ì tòmti abàs itsiyn a fìtwòtî nâ ghè, ¹⁹ ì fàyti
ìbyân ifwo mivîm kàè nì àso ikwo a fifâ ì tòmti mìkfîs mî àteyn
atû àteyn. Nô mi fikfîs fikàfi na keli mîcho' ìmbo nô mi fîcho'
fikàfi i ti ki atû àbàn afo àmò'. ²⁰ Wà ndû abàs ikuè a fìtwòtî nâ
ghè, wa fayti mìkfîs mivîm bò, ²¹ nì ìbyân ifwo vzi a ka mî na ti
atu àteyn mivîm kàè ma ghi fàyti kîmi nì àso ikwo a fifâ, nô mi
fikfîs fikàfi i ti atû ìbyân ifwo ìbwò. ²² Wà ndû abàs ghè a ki fvì
gò'si a fìtwòtî nâ ghè, abàs ghè a ichfî iyvi-i nin soe ateyn wa fayti
mìkfîs ntufa, ²³ ì tomti mìkfîs ìmbò a tîbzi afi a ti fvì gò'si. ²⁴ Wà
n-keli si nà ba' ba' mìkfîs a tibvi nâ ghàyn tìbo tēyn, zîti ki a nse
si ko' si chem atu, mi ko' zî ki abù' a fincha' àmò'. Fayti mìkfîs nâ
mèyn ìmbò kì a dzi nâ ghàyn. ²⁵ À ti n-ghi na mìkfîs na ghi
nfama, ìbyân ifwo vzi a mî n-ti atû ateyn i ghi njvâsi ntufa ma
ghi fayti nì àso ikwo a fifâ, nô mi fikfîs fikàfi i ti atû ìbyân ifwo
ìbwò.

²⁶ Fayti kimi mbàṅsi dyaṅsinisi nì fikâ'fi àkasìyàfi i tuṅti iwuyn mîkfis nâ ghè. Mbàṅsi ateynsi na ghi sî tâyn abàs a fîndo àmò',
²⁷ ghi kimi sî tâyn abàs ali-a, fî ghi kimi sî tâyn sî mîkfis mzì a mî n-ghi abàs ghè a ichfi iyvi-i nin sœ ateyn abàs a fîndo ghè a ki fvì gò'sì. ²⁸ Mbàṅ idyaṅsini zì a yì n-ghi antêynì antêynì nin keli si lù abàs àmò' si dyèf si ndù si chem abàs ali-a antêynì antêynì mîkfis nâ ghè. ²⁹ Yo' mîkfis mî àteyn nì àso ikwo a baṅni-a i fayti mìncha' kìmì nì àso ikwo a baṅni-a mî ghal mbàṅ si dyeblini sîsì, i yo' kimi mbàṅsi ateynsi nì aso ikwo a baṅni-a.

³⁰ Fayti fitwotî nâ fèynfî kî ifyè' ghè a mà tî dyèyn sî và akfiyn tî.

Abàs a ndzisi kî a kî n-gwôsi fitwotî fî Fiyini.

³¹ Fayti tim abàs a ndzisi nì àmbyeyna kî nyêm nyêm, ni ali-a kî bân nyêm ndû ndu kìmì ni ali-a kî bîylì bân baṅ ni àbàs a ndzisi ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyni-a. À n-keli si tim wul faytî kya ifêl ta ka wù tim chelûbsì ateyn. ³² Fayti itô' ìkfà nì fikâ'fi àkasìyàfi i yo' nì àso ikwo a baṅni-a i tom atû ìbyàṅ ifwo ma ghi fàyti nì àso ikwo a baṅni-a. Wà tom tì wa we ìnghòf ateyn ma ghi fàyti nì àso ikwo a fifâ i ghaṅsi abàs a ndzisi nâ kî ateyn. ³³ Ghaṅsi ndzisi ateyn i ghal nì mìnfyàynì i lî àntayntayn a mîkàyn i lèm ibàm ateyn. Abàs a ndzisi nâ ki-à na gwôsì àlê' alayni-a si ateyn ni akî a kî layn gò'sì. ³⁴ Wà tom wa chiyti ìchfî antayntayn a mîkàyn nâ kî alè' nâ ghè a kî layn gò'sì tî. ³⁵ Wà nî wa fvì si a alè' ghè a kî layn gò'sì tî i tom abaṅ abayn alayni-a nì Fiyini fî abàs ikuè i tom afo kî a ghi n-tom lâm ateyn àbàs i tsiyn kî ke'ni abaṅ

ateyn.

³⁶ Bè na wùl vzi a wù n-tim ifwo tim abâs a ndzisi kî a ka ghi ghan̄si ichfi fîtwòtî nâ ghè nî àmbyeyna ki nyêm nyêm, ni ali-a ki bân̄ nyêm ndû ndu kîmi ni ali-a ki bîylî bân̄ ban̄ ba'sî nî àbâs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim nî àmbyèm afyeyna. ³⁷ Fayti ìnghòf vzi a ka ghi ghan̄si ibyâs i ndzisi nâ vzi ateyn i fayti mìkfîs ìntâyn nî fikâ'fi àkasìyàfi i yo' nî àso ikwo a ban̄ni-a. Fayti ibyân̄ ifwo ìtwây nî ìdyayni, i tomti mìkfîs nâ mzî atu àteyn.

27

Aban̄ kî a ghi n-yô' ifu ateyn

¹ Bôbo Fiyini nîn bê meyn sî Mosîs na, “Bayn aban̄ ifu nî fikâ' fi àkasìyàfi, ki keli ìbyâs ìkfàè, wu ghi ki ighel ighel, njetî iyvi chem ndû ntàm nî àbe'a, dyêf chem ndû ntàmsî bò nî àbe'a, gha' chem ndû kîmi ntàmsî bò nî àbe'a. ² Fayti mìcho' a tîghan̄ ti ateyn tîkàè mi ghi tèyn ta ndon̄si nyâm mî na ghi ki si afo àmò' nî àban̄ ifu nâ kî-à. Wà nî wa yo' aban̄ ateyn nî ìdyayni. ³ Fayti ifwo aban̄ nâ vzi nô ìjîm ki nî ìdyani, i ntòyn sîsî a ka ghi na tafî àbvî ichi ateyn, nî fisi àtî-atîsi si nà komi aban̄ nâ kî ateyn kîmi nî ìntwàs vzi a ka ghi na chu' njwò ateyn ba'sî nî ìkfan̄ vzi a ka ghi na wê ìkfêti ivîs ateyn, nî ìkfan̄ vzi a ghi nà n-we mu ateyn misî-à. ⁴ Bo afo i lom nî ìdyayni ki ghi ta nchèkèlè', i we mìncha' a tîghan̄ ti ateyn tîkàè ghi na kwô ìnkâ' atû ateyn. ⁵ Wà fayti wa we ki su'si tèmnî kî temni antèynî àban̄ nâ ghè. ⁶ Kom mbàn̄sî nî fikâ'fi

àkasìyàfì i yo' nì ìdyayni. ⁷ Wà nî wa tunṭi mbàṅsi ateyn a mîncha' afì ìbyàs ìbwò iwùyn abañ nâ ghè ta ka ghi na ghal châ'sì ateyn. ⁸ Fayti abañ ateyn nì ìbyâṅ inkà', i visi ki àzì-azi. Fayti ki ifyè' ghè a mà fù sî và a kfiyn afêyn.

Iwe vzi a ka ghi tom findo fi Bôbo Fiyini

⁹ Si iwe, i tom findo fi Bôbo Fiyini nâ fèynfì ateyn. Wà sî, wà nì abàs itsiyina na dyêf chem ndû ntàmsì mivîm kà njvàsì ntufa, i kîṅtì nì ìbyàs i ndzisi ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyna.

¹⁰ Mîkfis mzì a ka ghi ghaṅsi ìbyàs i ndzisi nâ vzi ateyn na ghi mivîm bò ma ghi fayti nì ìdyayni, ì tòmti atû ìbyàṅ ifwo ma ghi fayti kîmi nì ìdyayni. Wà nî wa we ìnghòf ma ghi fayti nì àso ìkwo a fifâ, nì mibâyni mî ndzisi ma ghi nyoti meyn nì àso ìkwo a fifâ, i dyaṅsi a mîkfis nâ ghè. ¹¹ Abàs ikuè-à na dyêf chem ndû kîmi ntàmsì mivîm kà njvàsì ntufa, keli kîmi ìbyàs i ndzisi.

Mîkfis mzì a ka ghi ghaṅsi ìbyàs i ndzisi nâ vzi ateyn na ghi kîmi mivîm bò ma ghi fayti nì ìdyayni, ì tòmti atû ìbyàṅ ifwo mivîm bò ma ghi fayti kîmi nì ìdyayni. Wà nî wa we ìnghòf ateyn nì mimbàṅtì ma ghi fayti nì àso ìkwo a fifâ, i dyaṅsi a mîkfis nâ ghè.

¹² Ìbyàs i ndzisi na ghi abàs ghè a ichfì iyvi-i nin soe ateyn iwe nâ ghè gha' chem ntàmsì mivîm bò njvàsì tal nì mîkfis ìvim, ba'sî nì ìbyâṅ ifwo vzi a ka mîkfis nâ mzì na ti ateyn kîmi ìvim. ¹³ Abàs iwe kî a ichfì iyvi-i nin sal ateyn na gha' chem ntàmsì mivîm bò njvàsì tal. ¹⁴ Ìbyàs i ndzisi na ghaṅlî abàs ichfì iwe ali-a dyêf chem ndû ntàmsì nsòmbo, nì mîkfis ìntal ba'sî nì ìbyâṅ ifwo vzi a mî na

ti atû àteyn kîmi ìtwal. ¹⁵ Wu na ghanlî kîmi tî abàs ichfî iwe ali-a, dyêf chem ndû ntâmsî nsòmbo nî mîkfîs ìntal ba'sî nî ìbyân ifwo vzi a ka mî na ti atû àteyn kîmi ìtwal.

¹⁶ Ghanſi abâs a ndzisi ichfî iwe nâ ghè ki dyêf chem ndû ntâmsî bulamò' ma ghi fayti meyn tim nî àmbyèyna ki nyêm nyêm nî ali-a ki nyêm bân ndû ndu nî ali-a ki bîylî bân ban ma ghi tim kî nô ta à tim wul vzi a wù n-tim ifwo. Ghi nî ghanſî ndzisi nâ sèynsî a mîkfîs ìnkàè mi ti atû ìbyân ifwo kîmi ìkfàè. ¹⁷ Nô mîkfîs ìnjîm ta mi n-jîŋ kal iwe ateyn na ghi ma ghi ghanſi meyn mîbâyni mî ndzisi ma ghi nyoti meyn nî àso ikwo a fifâ nî ìnghòfî ma ghi fàytî kîmi nî àso ikwo a fifâ. Mîkfîs mî àteyn na ti atû ìbyân ifwo ma ghi fàytî nî ìdyayni. ¹⁸ Iwe ateyn na dyêf chem ndû ntâmsî mîvîm kàè njvâsî kàè gha' chem ntâmsî mîvîm bò njvâsî bò, ma ghi fàytî nî ìbyâs i ndzisi wu njetî iyvi chem ndû ntâmsî bò ma ghi fayti meyn tim nî àmbyèyn afyeyna ba'sî nî ìbyân ifwo vzi a ka mîkfîs na ti atû àteyn ma ghi fàytî nî ìdyanyni. ¹⁹ Nô mi gha ìlvî vzî a ki na ghi a findo nî Bôbo Fiyini nâ ghè, kèsa ghi nî nô mî ghà ateyn, ba'sî nî mîcho' mî findo nî Bôbo nô ìnjîm nî imzî ìwè na ghi ma ghi fàytî ki nî ìdyayni.

Mîvîl mzî a ka ghi na wê a lâm

²⁰ Bôbo Fiyini nîn be meyn sî Mosîs na, “Lèm si a isa' sî gheli Isilæ na àŋena na gvî nî mîvîl mî olîfsî ìnjûŋ ghi wê a lâmsî afî ta ka si na bayn ki bayn mîlvî ìnjîm. ²¹ Alòyn ñêyn woyn ñweyn nîn keli si nà fvisî afo kî a ghi n-tomti lâmsî ateyn tom ibàm abàs a

ndzisi ghè a ki n-kîntî àntayntayn a mîkàyn nì mà. Àḡena nin keli si nà dyây n lâmsi ateyn si nà bayn ki milvi ìnjîm asi nì Bôbo. Nô mi àjâḡ a Isilæ à kà læ nà ko'a, ki nà lèm isa' nâ yèynì.

28

Ndzisi ngàḡ ndô Fiyini ingaḡtini.

¹ Bôbo Fiyini nin bê meyn sî Mosîs na, “Bè na ghi li gvî nì wây n-nà vâ Alòn ḡeyn woyn ḡweyn, i Nadàb nì Abihù nì Èlezà nì Itamà. Ma cho' meyn àḡena na ghi na fêl sî mà ta ngàḡsi ndô Fiyini. ² Tim ndzisi ngàḡ ndô Fiyini sî wây n-nà vâ Alòn ta ka wù na ma'à wu na keli ìkfiḡti fî ko'ni-à ta ngàḡ ndô Fiyini. ³ Bè sî gheli ghi a mà fu itof sî àḡena, àḡena na faytî kya si tas ndzisi na, ghi tim ndzisi sî Alòn ta ka ghi se si yisi ḡweyn si a ngàḡ ndô Fiyini a wù ma'. ⁴ À ti ndzi sîsî a ka ghi tim sî ngàḡ ndô Fiyini. Àḡena nin tas fîbò fifî a ka fî na ghi atû àwaf a àngàḡtî nì ngàḡ ndô Fiyini, nì àkue awafa nì dâla nì fî ndziyiti fifî a ghi mâ' antèynì ma ghi tim tim ba'sî nì àbâs a ndzisi kî a ghi n-lim atu. Àḡena nin tas ndzisi ngàḡ ndô Fiyini nâ sèynsî sî wây n-nà vâ Alòn nì woyn ghi lûmnì nì ḡweyn ta ka àḡena na fêl sî ma ta ngàḡsi ndô Fiyini. ⁵ Bè na àḡena tim ndzisi ateyn nì àmbyèyna ki bân ḡôf ki tèyn ta aso ìkwo nì anyemna nì akî a ki nyêm bân ndû ndu kîmi nì akî a ki n-bîylî bân baḡ nì ndzisi a fifâ.

Awaf a ngàḡ ndô Fiyini

⁶ Bè na gheli ghi a ghi n-faytî kya ifêl tim awaf nî àmbiyèyn afyeyni-a ki bân jôf ki tèyn ta aso ikwo a baṅni-a ni akî a ki nyêm nyêm ni akî a ki nyêm bân ndû ndu kîmi ni akî a ki n-bîylî bân baṅ. ⁷ Awaf ateyna na keli mîbâyni mî ndzisi a mbè'si ta ka ghi na ghal chfiṅ ateyn. ⁸ Ghi nî ghi fayti tim akue awaf nâ kî-a kîmi nî àmbiyèyn a nyemni-a ni akî a ki nyêm bân ndû ndu ni akî a ki n-bîylî bân baṅ nî akî a ki n-bân jôf ki ta aso ikwo, i tas ghàṅtî ki na ghi ki si afo àmo' nî àwaf ateyna. ⁹ Wà nî wa lì mîngò'ti mî onîks ìmbò ì nyà' aziyn a woyn Isilæ ghî njvâsî bò ateyn. ¹⁰ Wà se si nyà' aziyn ateyn, wa nya' ki si a ibzi. Nyà' aziyn ntufa a ngò' ì mò' ì nyà' aziyn ntufa ateyn nî ìlî. ¹¹ Bè sî wùl ì vzi a wù n-fayti kya si nyà' ifwo a ngò'sî, wù nya' aziyn ateyn a ngò'sî nâ ghè. Wù nyâ' wa baysi afo ma ghi fâyti nî àso ikwo a baṅni-a. ¹² Wà nî tî wa timi ghàṅtî a mîbâyni mî ndzisi ghè a mî n-ghi a mbè'sî a awaf tî ta ka woyn Isilæ na lum bêti ki beti. Aziyn nâ kèynà na lum ghi ki aghom nî Alòn si a nchæ ta ka Bôbo Fiyini na lum bêti ki beti woyn Isilæ. ¹³ Bè na ghi fayti afo kî a ka ghi na baysî ifwo nâ wèyn ateyn ki nî àso ikwo a baṅni-a, ¹⁴ i boti ifwo ìbwò wu ghi ta nkfi nî àso ikwo a baṅni-a ki keli wi ilij i kul ifwo nâ ghè a ghi bàysi mîngò'ti mzi ateyn.

Fìbò fìfî a ka ngàṅ ndô Fiyini na ghaṅsi a àngàṅtî

¹⁵ Bôbo Fiyini nin be meyn sî Mosîs na “Bè na wùl vzi a wù n-kya si fayti si tim ifwo, tim afo ki ghi tèyn ta fìbò nî àmbiyèyna ki bân kê' tèyn ta aso ikwo ni anyemna ni akî a ki n-bân nyêm

ndû ndu ni akî a ki n-bîylî bânj banj kîmi tèyn ta ghi tîm awaf kî, ta ka ngàñ ndo Fiyini na ghañsî a àngàntî ki gâmtî ñweyn na wù na kelî ìwo zî a mi n-kiñ. ¹⁶ Afo ateyn a na ghi ma ghi bu'ni meyn yòmti ki na ghi ki igheli ighel ibyàs ìjîm, nô mi abâs àkà i gha' chem ntàm àwu. ¹⁷ Ghi nî, wa li mîngò'tî ìnjofinî ìnlî, i we a mbanj sî kâe, mbanj iyî àsi na keli fîngò'tî fi lubî ni fîngò'tî fi tobàs nî belîl. ¹⁸ À na ghi a ànkùmtî a mbanj, a wà we fîngò'tî fi tukiyòs nî fîngò'tî fi safayà nî i fi emelàdfî ¹⁹ A na ghi a mbanj ìlî a wà we fîngò'tî fi jasin nî fîngò'tî fi agatè nî i fi àmètiyîs. ²⁰ A à na ghi a mbanj ì gò'sini a wà we fîngò'tî fi klisolàt nî fîngò'tî fi onîks bà'si ni i fi jاسبàfi. Wa n-wê mîngò'tî nâ mèyn ì bàysi afo ma ghi fàyti nî àso ikwo a banjî-a. ²¹ Mîngò'tî mî àteyn na ghi njvàsî bò, ma ghi nya' meyn àziyn a woyn Isilè ateyn, aziyn nâ kèynà njvàsî bò i dyèyn àsas a ndo kî a ki n-ghi a Isilè njvàsî bò. ²² Boti afo nî àso ikwo a banjî-a ki ghi ta nkfi i kul afo afi a ki n-ghanli a àngàntî tî. ²³ Wa n-faytî mìncha' ìmbò nî aso ikwo a banjî-a ì wèsi a tighañ tî fîbò nâ ghàyn tîbò. ²⁴ Wà nî wa li ìfwo vzi a ghi bo nî àso ikwo a banjî-a tî ìbwò i chfiñ a mìncha' afi a tighañti fîbòfi angàntî nâ ghè, ²⁵ i li àchfi ali-a kî àbò i chfiñ ifwo ghè a ghi fàyti nî àso ikwo a banjî-a tî a mbè'sî i ghañsi dzi a asi. ²⁶ Fayti kîmi mìncha' ìmbò nî àso ikwo a banjî-a i baysi a tighañti fîbò afi a àngàntî tî dzi-a antèynî abàs i tsiyn a ngùñ àwaf. ²⁷ Fayti kfeynsi kîmi mìncha' ìmbò nî àso ikwo a banjî-a i timi ghàntî asas a mîbàynî mî ndzisi ghè a mî n-ghi a mbè'sî asi awaf, ba'sî a

ntas atû àkù'ti awaf. ²⁸ Ghi na lí mìncha' mzì a mì n-ghi a fibò fi àngàntì tì ghi chiynti kul yùŋ a nkfi ìnyemni afi a yì n-ghi aku'ti awaf ta ka fibofi àngàntì nâ fifi na ghanlî wì si a ngen. ²⁹ Alòn na se si zi àlè' alayna nô mi ilvi gha, wu nà keli àziyn a woyn Isilæ kî a fibò fi àngàntì ghè a fi nî nà wù na kelî ìwo zì a Bôbo Fiyini nin kiŋ ta ka Bôbo Fiyini lâe nà lum bêti ki beti woyn Isilæ. ³⁰ Wà n-keli kimi si we yùlîm¹ nî tùmîm a fibò afi a àngàntì ta ka fi na ghi ki a àngàntì nî Alòn nô milvi gha ta wù n-zi asi nî Bôbo. Ifwo nâ wèyn na gâmtì Alòn wu kelî ìwo zì-ì a Bôbo Fiyini nin kiŋ na gheli Isilæ ni.

Ndzisi lisi sîsî a ngàŋ ndô Fiyini ingantini na mà'

³¹ Bôbo Fiyini nin be meyn sî Mosîs na, "Bè na ghi tas dâla zì a ka Alòn na mà' àwaf atû àteyn nî ndzisi ma ghi tim ki nî àmbyèyn a nyemna. ³² Ndzisi ateynsi na keli ìmzî ma ghi tim meyn kal nî ambyèyna ta ka wu na ghi ma wu kà' wu bù bàsà ilvi ta wù n-mâ'. ³³ Ghi n-tas ndzisi ateyn ì tim ifwo ilvi achfi ateyn wu ghi tèyn ta mitam mì bomeglanèt nî àmbyèyna ki nyêm nyem, ni akî a ki n-bâŋ nyêm ndû ndu nî akî a ki n-bîylî bâŋ baŋ ì wèsi mbenlisi ma ghi fàyti nî àso ikwo a baŋni-a. ³⁴ Ghi se si we mbenli nâ sîsî nî ifwo nâ vzi, ghi nà we-à fîyni-à. ³⁵ Alòn na se si fèl a ndo nî ma wu mà' ndzi nâ sèynsî. Wù na se si zi alè' alayni-a

---

¹**28.30** Yùlîm nî Tùnîm nà n-ghi ìfwo vzi a ngàŋ ndô Fiyini nà n-ki wu yeyn keli ìwo zì a Bôbo nin kiŋ na wù ni.

mbeṅli si ateynsi nà kumà, ì nì se si fvì, si nà kumà ta ka wù faṅ ti kfi.

³⁶ Wà nî wa fayti fibâynî fi afo ki nî àso ikwo a baṅni-a i nyà' ateyn na, “À SI KELI BÔBO FÏYINI.” ³⁷ Wà nî wa we nkfi ìnyemni ateyn i kul abàs afo ghè a ka wù na lim atu nì ṅweyn ki nà ghi dzi a asi. ³⁸ Afo ateyna na ghi ichfi atu nì Alòn dyêyn na wu nì be'ì nô mi mbi ìkà ta gheli Isilè nì alè' ifu. Ki na lum ghi ki ghi ichfi atu nì ṅweyn ta ka mà na fsiŝi tìfu ti gheli Isilè. ³⁹ Wa n-tim dàla nì ndzisi fifâsì ba'sì nì àbàs afo kì a wù na lim atu. Wùl vzi a wù n-tim ifwo nin tim àkue awaf.

Ndzisi woyn Alòn

⁴⁰ Bôbo Fiyini nin fi meyn bè sî Mosis na, “Bè na ghi fayti ndzisi dyefini si fifâsì sî woyn Alòn nì ìkue iwaf ba'sì nì ìbyàs ifwo vzi a ka àṅena na lim atu ta ka àṅena na ma'à, ghi nà keli ìkfiṃti fi ko'ni-à. ⁴¹ Wà nî wa mà' ndzisi ateyn iwùyn nì wâyn-nà vâ Alòn ṅêyn woyn ṅweyn, i sfis mivil mî olifsì a àṅena itu i yisi àṅena ta ka àṅena na ghi sanyiṅ fêl si mà si a ngàṅsi ndo nì mà. ⁴² Wa n-faytî ndzi sîsî a ka àṅena na tuṅ antêynî ndzisi si lû ki aku'ti kalì chem ki ibzì ta ka si na kîṅtì àsas a àṅena. ⁴³ Alòn ṅêyn woyn ṅweyn na se si zi a fîndo nì Bôbo Fiyini nô mi ìlvi gha, kèsa ghi n-zî si fu ifu abaṅ ifu-a, àṅena nà keli si tuṅ bùla tì wùl yeyn ìsas i àṅena, a àṅena kfiti. Isa' nâ yèynî nin faṅ ki faṅ sî Alòn ṅêyn woyn ṅweyn nì woyn ghì a ghi n-lè ko' ibàm.

Dzì zî a ka ghi na yisî ngànsi ndô Fiyini ateyn.

¹ Bôbo Fiyini nin be meyn sî Mosîs na, “Iyeynî nin ghi ìwo zî a ka wà ni si yisi Alòn nêyn woyn nweyn ta ka àṅena na felî sî mà ta ngànsi ndô Fiyini. Lì wâyn nyàm mbòlo’ ilûmnî ba’sî nî ìywa’ ìbwò, nyam nâ sèynsî i keli wi nse’i. ² Li kimi ìnkfîṅ mî wît ma ghi gva meyn mî fayti kfi i nù’ i fàṅ ti we fîshîk ateyn. Wà nî wa lì ìnlî i nyò’ àbayn ateyn kî tî, i lì ìnlî i fyes mîvil mî olifsî ateyn jæ ta ka wà nyo’, i li ìnlî i nyò’ àbayn ali-a ateyn a mîbàṅnî a mîbàṅnî i wàṅtî mîvil mî olifsî atû ateyn. ³ Wà nî wa chîyntî i we ki a nkwò ì mò’ i gvi nî nweyn sî mà ba’sî nî wâyn nyàm mbòlo’ ilûmnî vzi nî ìywa’ vzi ìbwò. ⁴ Wà nî wa lì i gvi nî Alòn nêyn woyn nweyn a ichfi fîndo nî Bôbo Fiyini i sù àṅena nî mû. ⁵ Wà sù wa mà’ ndzisi ngàṅ ndô Fiyini sîsî iwuy nî Alòyn. Wa n-mâ’ fî ndziytî fî antêynî ìwùyn fîfî, ì mà’ dâla àwaf, nî àwaf a bà’si nî fîbò fî àngàṅtî fîfî. Wà nî wa kul awaf ateyn nî àkue ateyn kî a ghi fàytî tîm tî. ⁶ Wà nî wa lì àbâs afo kî a ghi n-lim atu, i kul a nweyn atu i baysi fîbâṅnî fî afo fîfî a ghi fàytî nî àso ikwo a baṅni-a tî. ⁷ Wà mâ’ wa lì mîvil mzi a ghi n-yisi ngànsi ndô Fiyini ateyn i sfîs a nweyn atu. ⁸ Wà yisi nweyn, wa lì i gvi nî woyn nweyn i mà’ ndzisi dyefînisî si fifâsî iwuy nî àṅena, ⁹ i lim itu àṅena nî ìbyâs ifwo vzi a ghi n-lim itu ateyn. Wà nî wa kul ikue awaf asas nî Alòyn nêyn woyn nweyn. À ti dzi zî a wa n-yisi

àņena ateyn bòm ta ngàņsi ndô Fiyini sî làe na lum fvê ki isas i ndo nâ ghàyn.

¹⁰ “Wà nî, wa li i gvî nî wâyn nyàm mbòlo’ ilûmnî zî ichfi findo nî mà, Alòn ñêyn woyn ñweyn lem iwu àņena atu nî nyeyn.

¹¹ Àņena lêm, wa li nyam àteyn i si asi nî Bôbo Fiyini, ichfi findo nî ñweyn nâ ghè. ¹² Wà si wa li mîluņ mî àteyn ìnlî nî baņ awu, i yo’ a micho’ afî a mî n-ghi a tighaņ ti abaņ ifu ghi tèyn ta ndoņsi tî, i sfîs àbes ateyn isas abaņ nâ ghè. ¹³ Wà nî wa li ìso zî a yi chîyti ifwo ilvà nô ì jîm, iso zî a yi chîyti itwem itsiyn nî fyenji akiņ ba’sî nî ìso zî a yi n-ghi iwùyn ateyn, i nyo’ atû àbaņ ifu nâ ghè. ¹⁴ Mîti i li i fvî nî njwò àteyn, nî gvî àteyn ba’sî nî ifwo ilvà si alè’ ghè a ghi bì ateyn i kæ si nyò’ si a ifu. Ifu ateyn i nin ghi ìfu si nî na mà lesi fù mbisi ngàņsi ndô Fiyini.

¹⁵ “Lî aya’ ali-a i bè Alòyn ñêyn woyn ñweyn lem iwu àņena atû àteyn, ¹⁶ wà si ì mîsî mîluņ mî àteyn iwùyn abaņ ifu kî ibyâs ìjîm.

¹⁷ Wà nî, wa ka’ti aya’ ateyn a tîkà’ a tîkà’, i sù ifwo ilvà bà’si nî ìnkès ateyn i, i lêm i ba’si nî àtu-a, nî tîka’ ti litî tîti kî alê’ àmò’.

¹⁸ Wà nî, wa nyò’ àya’ ateyn nô à jîm atû àbaņ ifu nâ ghè. À n-ghi ìfu i nyo’ni-i sî Bôbo Fiyini, yi lîmtî jofà, ifu ma ghi nyò’ nyo’ sî Bôbo Fiyini.

¹⁹ “Wà nî, wa li àya’ ali-a kî i fi bè Alòyn ñêyn woyn ñweyn lem iwu àņena atû àteyn. ²⁰ Àņena lêm, wa li àya’ ateyn i si, i li mîluņ mî àteyn ìnlî i yo’ itùņli ikœ itwo nî Alòyn ñêyn woyn ñweyn, i yo’ ìnlî a lumsi iwu ikœ itwo nî àņena, i yo’ ìnlî a lumsi ivî ikœ

itwo nì àṅena. Wà yo' mèsì, wa lì àbes ateyn i mèsì a mbàsi aban ifu nâ ghè kì ibyâs ìjìm. ²¹ Wà sfis, wa lì m̀l̀l̀ǹ m̀ àteyn ìnlì atù àban ifu, ba'sî nì m̀v̀l̀ m̀z̀ a ghi n-yisi ngàṅsi ndô Fiyini nì ìm̀eyn i m̀s̀i iwuyn nì Alòyn nì ndzisi ṅweynsi. Wa m̀s̀i kimi ìnlì iwùyn nì woyn ṅweyn nì ndzisi àṅena. Wa nì ti, a àṅena nì ndzisi àṅena na ghi si a nyiṅ sî mà. ²² Wa n-fv̀s̀i ìso si aya' nâ ghàyn, li ìnkùyn i kuylini ateyn v̀z̀ nì ìso ateyn i, ì fv̀s̀i ìso z̀ a yi n-chiyti ifwo ìlvà, i fv̀s̀i ìso z̀ a yi ch̀ỳti itwem itsiyn nì izi-ì a yi n-chiyti fyeṅsi akiṅ nì izi-ì a yi n-chiyti abî ikœ itwo. Aya' nâ k̀eỳnà nin ghi a kî a wa n-yisi ngàṅ ndô Fiyini ateyn. ²³ Wà nî wa fv̀s̀i àbayn a nkwò ìbyayn afi a wu n-keli wi fishik, ti asi nì Bôbo Fiyini tì. Fv̀s̀i akî a ghi nyò' kì tî bula ghi fyes m̀v̀l̀ ateyn, i fv̀s̀i akî a ghi fyès m̀v̀l̀ ateyn, nì akî a ghi nyò' a m̀b̀aṅ̀ǹ a m̀b̀aṅ̀ǹ. ²⁴ Wà fv̀s̀i, wa fu sî Alòn ṅeyn woyn ṅweyn ì bè aṅena laysi kò'si iyvi si a ifu sî mà. ²⁵ Àṅena lâysì, wa kasi fsi i nyò' aban ifu ba'sî nì ifu i nyo'ni-i i li z̀ sî mà ta ka yi na lîmtì foma sî mà. ²⁶ Wà nî wa lì nkumti àya' z̀ a wà si si yisi Alòyn, i lâysì i ko'si iyvi si a ifu sî Bôbo Fiyini. À n-keli v̀a alê' nâ k̀-à. ²⁷ Wà nî wa fu ilwê' nyâm v̀z̀ a ghi si, si yisi ngàṅ ndô Fiyini ateyn sî Fiyini fi. Nkumti z̀ a ghi nì lâysì iyvi ba'sî nì àbi-à, nin keli Alòyn ṅeyn woyn ṅweyn. ²⁸ Gheli Isilàè làè nà lum fu ki fu ilwê' nâ wèyn sî Alòyn ṅeyn woyn ṅweyn. À n-ghi ìwo z̀ a gheli Isilàè na lum nî nô mi ilvi gha ta àṅena fù tifu si nà chi nì mbôynì. ²⁹ Alòyn làè kfi, ghi lì ndzisi ngàṅ ndô Fiyini s̀s̀i a wù n-mâ' nî ifêl ateyn, i mà' iwuyn nì wayn

ηweyn vzi a wu n-li ale' a ηweyn, i yisi ηweyn. ³⁰ Wayn vzi a ka wu lae li ale' a ηweyn ta ngan ndo Fiyini, i na zi a findo ni Bôbo Fiyini si fel ale' a layna lae ma' ndzi na seynsi si a michi nsombo.

Ifwo i yini vzi a ghi n-fu si Fiyini

³¹ “Wa n-li aya' ki a ghi si ta ghi n-yisi ngan ndo Fiyini i kfe njwo ateyn ale' ghe a ghi lem si na ko'si Bôbo Fiyini ateyn ³² Wa kfe, Alon ηeyn woyn ηweyn i timi ki ichfi findo ni Bôbo Fiyini i kfil njwo ateyn, i yi abayn ki a ki bisi a nkwò afi ti. ³³ Aηena nin yi ifwo iyini na weyn a ghi n-fu na Bôbo Fiyini lesi fu mbisi aηena ta ghi n-yisi aηena si fi si lem si a nyin si a ngansi ndo Fiyini, miti ka wul antsi nin yi. ³⁴ Njwo na weyn kesa abayn na keyna ka si bisi, i chi itu' layn, wa nyo' ki nyo'. Ka wul nin fi yi bom ta ghi fu meyn si ma.

³⁵ “Wa n-ni no mi gha si Alon ηeyn woyn ηweyn ta ma be si va, i li michi nsombo si yisi aηena. ³⁶ A na ghi no mi achi a ka anteyni michi na ghayn nsombo, wa si wayn nyam mbolo' ilumni si a ifu si ma ta ka ma lesi fu mbisi aηena, i laynsi aban ifu. Wa ni, wa li mivil mi olfsi i yisi aban ateyn si ni na ki na layna.

³⁷ Wa ni teyn si a michi nsombo a ban ifu na keyna na layn kfeyni-a, a kum no mi gha aban ateyn, ki na layna.

³⁸ “A na ghi no mi achi a ka anteyni michi na ghayn nsombo, wa si woyn ni ghibo aban ifu na ghayn si ma, ma ghi luy meyn ben. ³⁹ Wa fu i mo' bisi bisi, wa ni fu i mo' aley ilvi ikfa. ⁴⁰ Wa na se si fu wayn ni i yi asi, wa fe' inkfin mi wit a fa, ma ghi gva

meyn mè faytî kfi, i gwòtî ilwê' ìvim, i li àlê' àmò', i li lità mèvil mè olìsì i gwòtî ilwê' ì kfàè, i li àlê' àmò', i li lità mèlù' into, i gwòtî ilwê' ì kfàè i li àlê' àmò' i ba'si ateyn i fu si a ifu sî mà. ⁴¹ À na ghi aleŋ ilvi ikfa, wà se si fu wâyn nji ìlvì vzî, wa ba'si kimi ìnkfîŋ mè wît, nì mèlù' into kî ta wà nì bis ì nì. À n-ghi ìfu, yi lîmtî fom sî Bôbo Fiyini. ⁴² Ijwâŋ vzî a wu n-làè ko' ibàm làè nà lum fu kî fu ifu i nyo'ni-i nâ yèynì ichfi fîndo nì Fiyini fi, asi nì Bôbo Fiyini. À n-ghi àlê' kî a mà na kòynì nì gheli ghem ateyn, ma taŋi sî vâ. ⁴³ Mi n-kòynì nì gheli Isilàè alè' nâ ghàyn, a inwâ' ì yemi ni a alè' ateyn a na layna. ⁴⁴ Mi nì tèyn, a fîndo fi Fiyini fi nì àbaŋ ifu-a na layna, ì fi nì a Alòn ñèyn woyn ñweyn na layn kfeyni-à si nà feli sî mà si a ngàŋsi ndô Fiyini. ⁴⁵ Mi n-faŋa nà ghi antèynì nì gheli Isilàè, ghi Fiyini fi àŋena. ⁴⁶ Àŋena nì kelî na mi n-ghi Bôbo Fiyini, i Fiyini fi àŋena fîfi a mà tî fvìsì àŋena si a ila'i Ijìb ta ka mà faŋ nà ghi a àŋena antèynì. À n-ghi mà Bôbo Fiyini, i Fiyini fi àŋena.

30

Abaŋ si nà nyo' ileŋ ateyn

¹ Bôbo Fiyini nèn be meyn sî Mosìs na, “Bayn abaŋ nì fîkâ' fi àkasìyàfî ta ka ghi na nyô' ileŋ ateyn. ² Fayti ìbyàs ateyn ìkfàè wu na ghi kî ighel ighel, kî dyêf chem ndû àbe' a ntàm, gha' chem ndû kimi àbe' a ntàm, njetî chem ndû ntàm ì mò'. Fayti mi cho' a tîghaŋ ti ateyn tì kàè, mi ghi tèyn ta ndoŋsi nyâm, ghi kî si afo

àmò' nì abañ ateyna. ³ Wà bayn ì mèsì, wa yo' atu ateyn, i yo' mbàesi ateynsi ba'sî nì mìcho' mzì a mì n-ghi a tighañ ti ateyn tì ta ndoñsi nyâm nì àso ikwo a bañni-a kì keli wi ilij, i memti i kal kimi nì àso ikwo a bañni-a a mbàesi ateyn. ⁴ Fayti mìncha' ìmbò nì àso ikwo a bañni-a, i we isas alè' ghè a ghi mèmti ì kàl tî. We ìbyàs ìbwò mì ke'ni ke'ni ta ka ghi tuñ mbàñsì ateyn, nà ghal châ'sì àbañ nâ kì ateyn. ⁵ Kom mbàñsi ateynsi nì fikâ' fi àkasìyà fi i yo' nì àso ikwo a bañni-a. ⁶ Tom abañ ateyn a asi abàs a ndzisi afi a kì n-gwòsì alé' a layni-a nì àlè' kì a kì n-layn kfeyni, asi antayntayn a mîkàyn afi a ghi fàyti nchil àteyn nì àso ikwo tî. À ti alé' kì a ka ghesivà nî kòynì ateyn. ⁷ Alòn nìn keli si nà bisì nyô' ilen na yi na lîmtì foma atû àbañ nâ ghè nô mi ilvi gha ta wù gvì si kini lâm si ateyn. ⁸ Wù n-keli si nà nyô' kimi ilen aley ilvi ikfa nô mi ilvi gha ta wù zi si dyayn lâmsì ta ka ilen i na lum limâ wì asi nì Bôbo Fiyini. À lè nà ko' nô mi àjàñ à kà, kì nà nî kì tì. ⁹ Ka wa n-lè nyò' ilen i yilû-ì abañ nâ ghàyn, kèsà ì fu ifu i nyo'ni-i, kèsà ifu ifwo i yini ateyn. Ka wa n-lè mà' mîlû' atû àbañ nâ ghàyn. ¹⁰ Alòyn na fvì nô mi a bèn ìkà, wu lî mîluñ mì nyàm ma ghi sî si a ifu na Fiyini fi lesi fù mbìsi ghèl, i yo' a mìcho' afi a mì n-ghi tēyn ta ndoñsi nyâm tì, ta ka abañ ateyn a na layna. À lè nà ko' nô mi àjàñ àkà kì nà nî kì tì. Abañ ateyn a nìn layn kfeynî sî Bôbo Fiyini.”

Ikwo si yuyn atu a wûl.

¹¹ Bôbo Fiyini nìn fi meyn bè sî Mosìs na, ¹² “Wa nì se si tañ

gheli Isilàè, nà taṅ nô mi ndà wu nà keli si là' afo sî Bôbo Fiyini si yuyn atu a ṅweyn ta ka nge' faṅ tì kòli ṅweyn. ¹³ Wùl kæ si lù bula ghi taṅ ṅweyn ì chwò abàs nì gheli ma ghi taṅ meyn, a wù na keli si là' abe' a shekèl^m si a ifu sî Fiyini fì si yuyn atu a ṅweyn ki ighel ta ifyê' ì ndô Fiyini nìn dyêyn. ¹⁴ Nô mi ndà vzi a wù chwò abàs nì gheli ghi a ghi taṅ ma wù lèma meyn ì chem bèn mivîm bò si ndù asi nìn keli si fu ifu sî Bôbo Fiyini. ¹⁵ Ghi se si fu ifu nâ yèynì sî Bôbo Fiyini ka wul ìgha'ni nîn fu ikwo wu dvî chwô àbe' a shekèl, ka wul ànfif nîn fu wu lâè chwô àbe' a shekèl. ¹⁶ Wà fsi ikwo nâ wèyn a gheli Isilàè yuyn itu àṅena ateyn tèyn, ghi nà naṅsî àwo ateyn a findo nì Bôbo Fiyini. Gheli Isilàè ti na fu ikwo nâ wèyn, Bôbo Fiyini nà kfâ'tì àṅena, kîṅtì àṅena si a nge'si."

Akaṅ ma ghi fayti nì idyayn i.

¹⁷ Bôbo Fiyini nìn be meyn sî Mosìs na, ¹⁸ "Fayti akaṅ a gha'ni-a ba'sî nì afo kì a ka ki na ti atû ateyn nì idyayni. Wà fayti wa we mu ateyn ì tom ayemi afî a ki ghi antèynì antèynì a findo nì Bôbo Fiyini nì abañ ifu-a ta ka ghi na sù ìwu ateyn nì ìvi. ¹⁹ Alòyn ṅèyn woyn ṅweyn na sù ìwu ba'si nì ìvi àṅena nì mu mzì a mî n-ghi akaṅ nâ ghàyn. ²⁰ Àṅena na se si zi a findo nì Bôbo Fiyini nô mi ìlvi gha, àṅena sù ìwu a mu nâ ghàyn ba'sî nì ìvi, ì se si ndù si fu

---

^m**30.13** shekèl nìn ghi ifyê' itwelâ vzi a ghi nà n-fê' aso ikwo ateyn.

ifu i nyo'ni-i sî Bôbo Fiyini abañ ifu, àņena fi sù ta ka àņena faņ tì kfiti. ²¹ Àņena na sù ìwu, sù ìvi ta ka àņena faņ tì kfiti. Isa' nâ yèynì nin faņ ki faņ sî Alòn ñèyn woyn ñweyn ni ighî a ghi làe ko' ibàm.”

Mìvîl mzì a ghi na yisi ngàņsi ndô Fiyini ateyn

²² Bôbo Fiyini nin fi meyn taņi sî Mosis i bè na, ²³ “Li ifwo i limtini ijûņ ma ghi fayti meyn gvà; li môe zì a yì n-ghi a musi shekèlsì ighi ì tâyn nì shekèlsì sinamòn ighi ì bò nì shekèlsì mivîm tâyn, ²⁴ nì shekèlsì kasiyà ighi ì tâyn ki ighel ta ifyê' i ndô Fiyini nin dyèyn, nì litàsì mivîl mî olìfsì si chem ndû sî kàe. ²⁵ Wa n-fê' ifwo nâ wèyn ì fàyti mivîl ìnlaynî mzì a ghi na yisi ngàņsi ndô Fiyini ateyn. Mivîl nâ mèyn nin keli si nà lîmtì foma ma ghi fàyti kì nô ta gheli ghi a ghi n-fayti miyisi ìnlîmtinî. Ghi na yisî ngàņsi ndô Fiyini nì mivîl nâ mzì. ²⁶ Wà fayti tì wa nà yisî iwuyn fîndo nì Bôbo Fiyini, yisî àntayntayn a mîkàyn, ²⁷ yisî kimi àbaņ kì a ghi n-lêm abayn ateyn asi nì Bôbo Fiyini nì ifwo vzi a wu n-ghi atû àbaņ nâ ghè nô ìjîm nì àfo kì a ghi n-tomti lâmsi ateyn ba'sî nì ifwo vzi a wu n-ghi a ngùņ àteyn nì àbaņ kì a ghi n-nyô' ileņ atû àteyn, ²⁸ nì àbaņ kì a ghi n-fu ifu inyo'ni-i atû àteyn ba'sî nì ifwo ifelini vzi a wu n-ghi a ngùņ àteyn nô ìjîm nì àkaņ kì a ghi n-we mu ateyn tì ba'sî nì àfo kì a akaņ ateyn a nin ti atu àteyn. ²⁹ Wa n-lêm ifwo nâ wèyn si a nyiņ sî Fiyini fi ta ka wu na layn kfeyni-à, a kûm nô mî ghà ifwo ateyn ki gayn ki si afo a layni-a.

³⁰ “Yisi Alòyn nêyn woyn nweyn i lèm àjena si a nyiṅ ta ka àjena na fêl sî mà si a ngàṅ si ndô Fiyini. ³¹ Bè sî gheli Isilè na, ‘Ìmêyn nin ghi mivîl ìnlaynî nî mà mzî a ka ghi na yisî ngàṅsi ndô Fiyini ateyn si chem ijwàṅ afî a wu n-lè ko’ ibàm. ³² Ka wùl nin là yisi wul àntsi nî mivîl nâ mèyn. Ka wùl nin là fàyti mivîl ìnlî a dzi ghè a ghi n-fayti mivîl nâ mèyn ateyn bòm ta à n-ghi mivîl ìnlayni, ghi mivîl si a nyiṅ. ³³ À kæ si fayti nô mi ndà ayisi a limtini-a tēyn ta akeyn nâ kèynà, ì yisi iwuyn nî wùl a ghi wi ngàṅ ndô Fiyini, a mà fvisi nweyn si antēynî nî ghelî ghem.”

Ileṅ i Fiyini

³⁴ Bôbo Fiyini i fi bè sî Mosîs na, “Lì ifwo i limtini ijûṅ ma à ti miḡhayn mî fîkà’ fi lesin nî onichà nî gâlbanùm nî flankinsèn î jûṅ, ki ighel ighel, ³⁵ wùlî vzî a wù n-fayti kya si fayti miyisi ìnlimtinî fyes nî ileṅ i ì fàyti ileṅ i Bôbo Fiyini ateyn, we fîngvaṅ ateyn yi na jòfà, ghi si a nyiṅ sî mà. ³⁶ Wà nî wa gvà ìfwo nâ wèyn ilvi, i lèm asi antayntayn a mîkàyn a fîndo nî Bôbo Fiyini, alè’ ghè a ghesivà nin kòynî ateyn. Alé’ nâ kèynà nin ghi àlè’ kî a kî n-layn kfeyni. ³⁷ Ka wùl sî zî nin là fàyti ileṅ i ngeṅ nî nweyn a dzi nâ ghàyn a ghi n-fayti ileṅ i Bôbo Fiyini nâ yèynî ateyn. Yî na kya na ileṅ nâ yèynî nin ghi si a nyiṅ a keli Bôbo Fiyini. ³⁸ À kæ si fayti nô mi ndà ileṅ tēyn ta iyeyn nâ yèynî ta ka yi na lîmtî fom sî nweyn, a mà fvisi nweyn si antēynî nî ghelî ghem.”

Bôbo Fiyini i cho' Bezalèl nêyn Oholiyàb.

¹ Bôbo Fiyini nin fi meyn bè sî Mosîs na, ² “Yeyna ma cho' meyn Bezalèl i wâyn Yulî i wâyn Hûl i wul îsas i ndo nî Judà. ³ Ma luynsi meyn nweyn nî Àyvis à kema, ì fu itof sî nweyn nî àdya' a ta ka wù na kya si fayti tînkî ti ifwo ki tîjîm. ⁴ Mà nî tèyn ta ka wù na kya si kfà'tî afo, si fèl si fvîsî nî àso ikwo a bañni-a, nî àso ikwo a fifâ, kîmi nî ìdyayni, ⁵ kya si chuyn ngò'sî si nyà' ifwo ateyn, kya si chuf ifwo nî ìnkà', kya si fayti nô mi ìnkî afo ajûñ àkà. ⁶ Ma cho' meyn kîmi Oholiyàb i wâyn Àhisamàk i wul îsas i ndo nî Dân ta ka wù na gâmtî nweyn. Ma fu meyn kîmi itof i kayni-i sî gheli ghi felini nô ghîjîm ta ka àñena fel nô mi ghà ki ighel ta mà bè sî vâ. ⁷ Àñena nin bà'lî findo fi Bôbo Fiyini, ì fàyti àntayntayn a mîkàyn ba'sî nî nchîl àteyn nî ifwo vzi a wu na ghi a findo nâ ghè nô ìjîm, ⁸ nî abañ abayna ba'sî nî ifwo vzi a wu na ghi abañ nâ ghè kîmi nî àfo kî a ghi na tomti lâmsî ateyn ma ghi fàyti ki nî àso ikwo a bañni-a nî ifwo vzi a wu na ghi a ngùñ àteyn nî abañ kî a ka ghi na nyô' ileñ atû àteyn, ⁹ nî abañ kî a ka ghi na nyô' ifu ateyn nî ifwo abañ nâ vzi nô ìjîm nî àkaña ba'sî nî àfo kî a ka ki na ti atû àteyn, ¹⁰ kîmi nî ndzisi ngàñ ndô Fiyini si timnisi sî Alòyn i ngàñ ndô Fiyini nî si lisi sî woyn nweyn ta ka àñena na se si fèl a ndô Fiyini, àñena mà', ¹¹ nî mîvîl mzî a ghi n-yisi ngàñsi ndô Fiyini ateyn nî ileñ i Bôbo Fiyini zî a yi n-ghi alè' a layni-a. Àñena nin keli si fayti ifwo nâ wèyn ki ighel ta mà bè sî vâ.”

Tisa' kûm àchi itu' ila'

¹² Bôbo Fiyini nîn be meyn sî Mosîs na wù be sî gheli Isilæ na,
¹³ “Yi n-keli si nà bam michi mì itu' ila' nì mà. Achi nâ kèyna na ghi si a nchwæ sî mà, nì zì ba'sî nì ìjwâŋ vzi a wu n-læ ko' ibàm na yi n-ghi gheli ghem ta ka yì na kya na à n-ghi mà Bôbo Fiyini vzi a mà chò' zì, ì nì na yì na ghi gheli ghi layni.

¹⁴ “Yì na bam àchi nâ kèynà bòm ta à n-ghi àchi a layni-a sî zì gheli Isilæ. À fàŋ nô mi ndà tì bam achi nâ kèynà a ghi na keli si zue ŋweyn. À fèl nô mi ndà iwo achi nâ ghàyn, a mà na keli si fvìsi ŋweyn si a antèynì nì gheli ghem. ¹⁵ Yì na fèl si a michi ntufa iwe, à na ghi a michi nsòmbo, yi bam bòm ta à n-ghi àchi itu' ila', achi a yvitini-a, layna sî Bôbo Fiyini. À fèl nô mi ndà iwo achi nâ ghàyn a ghi na keli si zue ŋweyn. ¹⁶ À læ ko' nô mi àjâŋ àkà a Isilæ, ki nà bam ki bam achi nâ kèynà, yi-a si a nchwæ mìkàyn mzi a mà yì ghesivà mì faŋ ki si amo'. ¹⁷ Achi nâ kèynà nîn faŋ si a nchwæ sî mà nì gheli Isilæ, nì ìjwâŋ vzi a wu n-læ ko' ibàm si a mìlvi ìnjìm. Achi ateyn a na bêtì sî zì na Bôbo Fiyini nîn læ fayti iyvi nì nse si a michi ntufa a nà ghi a michi nsòmbo, wu faŋ ti fèl iwo, ì yvètì.”

¹⁸ A nà n-ghi ta Bôbo Fiyini taŋi mèsì sî Mosîs a kfìyn Sinày, wu fu ìbwâŋ ngò'sì vzi ìbwò a wu n-nyà' tisa' tìtì ateyn kì nô si a ŋweyn a ngeŋ tì sî Mosîs.

**Ànfè'sì a wâyn nyàm mbòlo' ma ghi fàyti nì àso ikwo a
baṅni-a/Gheli Isilàè i fe isa' i mîkàyn**

¹ À nà n-ghi ta gheli Isilàè yeyn na Mosìs lala meyn a kfiyn, àṅena ndù i bè sî Alòyn na, “Fayti fiyini, fi na ndû asi nì ghès tisî ghès. Ghès nin kya wi na à gàyn ghà sî wùl wèyn a wù tî fvèsì ghes si a ila' i Ijìb ghi toṅtî na Mosìs tèyna.” ² Alòyn i bèynsì i bè sî àṅena na, “Yì cho'ti ì gvì nì mỳyèli mzì itùṅli nì ghìki ghi nì woyn ghi ghi lûmnì ni ghìki a ghi fàyti nì àso ikwo a baṅni-a tî, ì fu sî mà.” ³ Alòyn i bè tì, nô gheli ghì jìm i cho'ti mỳyèli si a àṅena itùṅli i gvì i fu sî ṅweyn. ⁴ Alòyn i fsi mỳyèli m̀ ateyn i buṅsi, i fayti ànfè'sì nì mêyn ki ghi ta wâyn nyàm mbòlo' ilûmnì. Wu n-fàyti tî, gheli Isilàè i bè na, “Ifèynfi nin ghi fiyini fifi a fi n-fvèsì zi si a Ijìb”. ⁵ A nà ghi ta Alòyn yeyn na àṅena nin kôṅ ìwo ateyn, wu bà'li àbaṅ ifu asi a ànfè'sì nâ ghè i jàṅ i là'ì sî àṅena na, “À làè nà ghi a libis, a ghesinà yi ayi si ko'si Bôbo Fiyini.” ⁶ Wu n-là'ì tî, itu' layn, àṅena bis lalì ki bisì bisì i l̀ nyam si lisi i fu ifu i nyo'ni-i ateyn ba'sî nì ifu-i si nà chî nì mbôynì. Àṅena fu tî, i dù'ì i yi i fi nyvi i lalì i nà biyna, chî nì ghìki.

⁷ Àṅena nin se si nì awo nâ kì tî, Bôbo Fiyini i bè sî Mosìs na, “Lù-a i nyàṅsi kàlì bòm ta gheli ghya ghì a wa tî fvèsì si a Ijìb tì ni meyn mbi. ⁸ Àṅena visi meyn ìwo zì a mà tî bè sî àṅena kì si a lvîyn, ì fàyti ànfè'sì a wâyn nyàm mbòlo' ilûmnì nà ko'si-à, fu tìfu sî ànkeyna bê na, “Ô Isilàè, ifèynfi nin ghi fiyini fifi a fi tî fvèsì zi si a Ijìb.”

⁹ Bôbo i taŋi tî, i bè sî Mosîs na, “Mi n-kya gheli ghèyn. Àŋena nin ghi tèyn, to nî àtu-a nô si a ŋaŋ. ¹⁰ Ka wa n-fi bè ìwo i li sî mà kûm àŋena. À ti lvîyn a ka mà dyeyn itoŋ ibaŋni nî mà sî àŋena. Mi n-bebsî àŋena mitî ì nî a zî wôyn ghya læ nà ghi ìla’ igha’ni-i.”

Mosîs i chwoti Bôbo Fiyini.

¹¹ Mitî Mosîs i jem, i chwoti Bôbo Fiyini i Fiyini fi ŋweyn i bè na, “Ô Bôbo Fiyini, bôm ghà ta wà n-yô’sî itoŋ sî gheli ghya ghi a wà tî fvîsî si a Ijîb nî adya’ a bemni a nî và a? ¹² Bôm ghà ta wà n-kiŋ si nî na gheli Ijîb na bê na wà tî fvîsî gheli ghèyn si gvî si zueti àŋena a kfiynsi ta ka àŋena mæ si a mbzi a? Ka wa n-fi nyò’sî itoŋ sî gheli nâ ghèyn, kfini ikfâ’tî ìzæ, ka wa n-bèbsi àŋena. ¹³ Ka wa n-lèsî mîkâyn mzî a wà n-læ yi zî gheli ghi felini nî và i Abîlàhâm nî Yisàk nî Jàkôb a wa iziyn i bè na, ‘Mà làe fu woyn sî zî ghi dvî ki tèyn ta minjêyn iyvi, ì fu ìla’ yèynî a mà chfinî tèyn sî àŋena nô ìjim kî samo.’” ¹⁴ Mosîs i taŋi tî Bôbo Fiyini i kfini ìkfâ’tî i ŋweyn i faŋ tî fi tî fù nge’ zî a wu nî nà kiŋ si fu sî gheli ŋweyn.

¹⁵ Mosîs i bèynlî i nà si kasî kalî-à nî ìbwâŋtî i ngò’sî vzî ìbwò a ŋweyn iwu ma Bôbo Fiyini nyâ’ meyn tîsa’ ateyn ki ìbyâs ìjim, nyâ’ asi, nyâ’ ibàm. ¹⁶ Ìbwâŋtî i ngò’sî nâ wèyn nà n-ghi ma à fayti kî nô Fiyini, ì nyâ’ tîsa’ tîti a ti nà n-ghi ateyn kî nô nî àwu a ŋweyn a. ¹⁷ A nà ghi ta Joshwà yvî ta gheli nin byayti nô si a ŋaŋ, wu bè sî Mosîs na, “Mi n-yvi ta gheli nin nû alè’ ghè a ghi tî bì ateyn.” ¹⁸

Mosis i bèynsi i bè na,

“À n-ghi wi gyasi ghêl ilvi ta ghi yì iwon,
a ghi wi gyasi ghêl ta ghi yì àņena iwòn.

Mi n-kwo yvi gyâ njàn.”

¹⁹ A nà ghi ta Mosis kàlì nà chem gvî ki afu tèyn, yeyn ànfè’sì a wâyn nyàm mbòlo’ kî, fi yèyn tèyn ta gheli nin biyn jîņ kali ànfè’sì ateyn, itonņ nweyn i yaf nô si a njan wu mà’ i zueli ibwânti i ngò’sì vzi a wu nà n-keli a nweyn awu, wu nà ghi ki ishwepli ishwepli. ²⁰ Mosis i li ànfè’sì a nyâm mbòlo’ nâ kî i nyò’ i gvî-à ki nà ghi ta inkfîņ, wu we a mu i kàyn gheli Isilè i nyvi.

²¹ Mosis i bif sî Alòyn na “Gheli ghèyn nì ghà sî và wà visi àņena nî mbi ibemni yèyn a?”

²² Alòyn i bèynsi bè sî nweyn na, “Ka wa nyò’sì itonņ sî mà a bô. Wà n-kya ki nô na gheli ghèyn nin ndu’ nô mi ilvi gha kôn ki si nà nî mbi. ²³ Àņena tî bè sî mà na, ‘Fayti fiyini sî ghès fi na ndû a ghès asi tisî ghès. Ghès nin kya wi nâ à gâyn ghà sî Mosis wèyn a wù tî fvîsî ghès si a Ijîb tèyn a.’ ²⁴ Àņena tî bè tî, ma kæ si bè sî àņena na nô mi ndà na keli mîyèli ma ghi fâyti nì àso ikwo a banņi-a, wu cho’ti gvî nì mêyn i fu sî mà. Àņena cho’ti fu, ma buņsi ivîs ànfè’sì a nyâm mbòlò’ keyna fvî kî fvî.”

²⁵ À nà n-ghi ta Mosis yèyn meyn na gheli si kolî mi gha nî ki ni bôm ta Alòyn visi meyn àņena ghi na si to gha’ si tisi, mbàynîsi àņenasi fî chye’tî àņena, ²⁶ Mosis i timi ichfi alè’ ghè a àņena bì ateyn i byal i bè na, “À na yvinî nô mi ndà Bôbo Fiyini, wu kiņti i

gvi ba'si sî mà.” Gheli isas i ndo nì Levì i fvì nô ghìjìm i ndu yvìntì a ñweyn a ngùñ. ²⁷ Mosìs i kæ si bè sî àñena na, “Bôbo Fiyini i Fiyini fi gheli Isilæ bè na, ‘Nô mi ndà li finyuè fi ñweyn i kul a ñweyn aku'ti i jèl tòyni chwò alè' ghàyn a ghi bì ateyn tèyn, ndû ki ighañ nì ìghañi, nô mi ndà i zuetî woyn-nà ñweyn, zuetî gheli i jèl nì ñweyn, zuetî gheli ghi a ghi n-chi ba'si sî ñweyn.”

²⁸ Gheli isas i ndo nì Levì nâ ghèyn i ni ki ta Mosìs bè, i zueti gheli achi nâ ghè ghi chem ndû nkamsì tal. ²⁹ Àñena nin zuèti gheli tî, Mosìs i bè sî àñena na, “Bôbo Fiyini cho' meyn zì layn i lèm si a nyiñ na yi na felì sî ñweyn. Wù bòysi zì bòm ta yi bù ghè'nì si zueti wôyn ghi lûmnì nì zì ba'sî nì woyn-nà ghi.”

³⁰ Itu' i layn Mosìs i bè sî gheli Isilæ na, “Yi ni meyn mbi ìbemni. Mitì mi n-kasi ko' a kfìyn asi nì Bôbo Fiyini i chwòti ñweyn, lvi filì a wù lesi fù zì.” ³¹ Mosìs nin tàñi tî, i kasi ko' i bè sî Bôbo Fiyini na, “Ô Bôbo Fiyini, gheli ghèyn ni meyn mbi ìbemni. Àñena fayti meyn fiyini fi àñena nì aso ikwo a bañni-a, nà ko'si-à.

³² Mitì ma na chwotî và lvîyn a Bôbo na wà lesi fu àñena. Wà na ghi wi si lèsì si fu àñena, wa chye'si ìziyn i yemi si a wa ñwà'lì.”

³³ Bôbo Fiyini i bèynsì i bè sî Mosìs na, “Mi n-chye'sî nô mi ìziyn i nda vzì a wù nì mbi si a ma ñwà'lì. ³⁴ Ndù læ lvîyn i lì gheli ateyn i ndù nì àñena alè' ghè a mà tî bè sî và. Nchì yem na ndû asi nì và. Mitì, wa kya na ilvi i wom i nì kfeyna, a mà fu nge' sî àñena bòm mbi àñena.” ³⁵ Bôbo Fiyini i tàñi tì i fu nge' sî àñena bòm ìwo zì a añena nì nì ànfè'sì a wâyn nyàm mbòlo' kì a Alòyn

fayti.

33

Bôbo Fiyini i bè na gheli Isilè lu si a Sinày.

¹ À nà n-ghi ta Bôbo Fiyini fù nge' sî gheli Isilè, wu bè sî Mosìs na, “Lì gheli ghèyn a wà tî fvìsì si a Ijìb tèyn, zî àņena lu si a alè' ghàyn ì ndù ila' afi a mi n-læ chfìni nì mìkàyn sî Abìlàhâm nì Yisàk nì Jàkôb i bè na, ‘Mà làe fu ila' ateyn sî woyn ghya.’ ² Mi n-tum nchì yem a yì na ndû asi nì zì, a mà saņ fvìsì gheli Kenàn nì gheli Amò nì gheli Hît nì gheli Beliz nì gheli Híf ba'sî nì gheli Jebùs si a ila' nâ ghàyn. ³ Yì ko' ndù ila' nâ ghàyn a yi n-keli nse ijùņ tèyn, ifwo i yini ko' ateyn tèyn. Mitì ghesìnà nin ndû wì amo' bòm ta yi n-to nì àtu-a nô si a ŋaņ, ma itoņ ì wom kà' a wu yaf a mà zueti zi a dzi.”

⁴ À nà n-ghi ta gheli Isilè yvì sa'gha ibi nâ yèyn, àņena nà si dzì-à si dyèyn na àņena nin nkumî ìwuyn iwo afi a àņena nì, i lèm na àņena na bu wê wì ncha'si. ⁵ À nà n-ghi tì ma Bôbo Fiyini bè meyn sî Mosìs na, “Bè sî gheli Isilè na àņena nin to nì àtu-a nô si a ŋaņ ma mi n-ghi si jeli ghesì àņena amo' kì nô si a filêņ'nì fi ilvi têyn, a mà zueti àņena. Yì cho'ti ncha' sisi lvîyn, mà yeyn na mi n-nì ghà nì zì a.” ⁶ Bôbo Fiyini nin tànji tî, gheli Isilè i cho'ti ncha'si àņena a kfîyn Holèb achi nâ ghè, i læ faņ tì fi tì we.

Fìndo fi Bôbo Fiyini fifi a ŋèyn Mosìs nà n-kôynì ateyn.

⁷ À nà n-ghi tì Mosìs se si bà'li findo fifi a ñeyn Bôbo Fiyini na kôyni ateyn, wu fvi si a alè' ghè a àņena bì ateyn, i fu aghaf jæ ta ka wù ba'li. Wùl nà n-se si bif iwo sî Bôbo Fiyini wu fvi si alè' ghè a ghi bì ateyn i ndù afu. ⁸ Mosìs nà n-fvî nô mi ilvi gha si ndù a findo nâ ghè, nô mi ndà i fvi i timi ki ichfi itwò nì ñweyn nô ta ka wù ndu zi a findo nì Bôbo nâ ghè. ⁹ Mosìs nà ndû zî ateyn nô mi ilvi gha, atuņ a mbà'si i su'i i timi ichfi findo nâ ghè, Bôbo Fiyini i taņi fvìsì ateyn sî ñweyn. ¹⁰ Gheli nâ ghi nà n-yeyn gvî nì àtuņ a mbà'si nâ kì ichfi findo nì Bôbo nâ ghè nô mi ilvi gha, nô mi ndà i timi ki ichfi itwò nì ñweyn i nà ko'sî Fiyini. ¹¹ Bôbo nà ni-à wu nà taņi ki nô ñeyn Mosìs ikè' nì ike'ì, kì tēyn ta wùl nìn nî wu nà taņi ñeyn wùl ijèl nì ñweyn. Bôbo Fiyini nà n-taņi mesì ñeyn Mosìs, wù se si lù si kasi si ndù alè' ghè a ghi bì ateyn, Joshwà i wāyn Nūn ta wù nà gāmtì ñweyn i faņ ki a findo nì Bôbo nâ ghè.

Bôbo Fiyini i chfîni si nà ghi ñeyn gheli ñweyn.

¹² Mosìs nìn bè meyn sî Bôbo Fiyini na, “Wà n-bê ki na mà li ì lù nì gheli ghèyn mitì fê'tì wì sî mà nâ ghesì ndà nìn ndû amo'a. Wà bê meyn na wà n-faytî kya mà fî saņli kûm mà. ¹³ Wà kæ si nà saņlî kûm mà ta wà bè, wa nì mà na kya dzî shyasi ta ka mà to' kèli baynsi vâ, a wà na saņlî ki saņlî kûm mà. Ka wa n-lèsì na gheli ghèyn nìn ghi tēyn a ghi ìla' ma à chò' vâ.”

¹⁴ Bôbo Fiyini i bèynsì ì bè sî Mosìs na, “Ghesivà nìn ndû ki nô amo', a mà ni a wà keli atem a yvitini-a.”

¹⁵ Bôbo Fiyini i taŋi tì Mosìs i bè sî ŋweyn na, “Wà kæ si nà ghi wi si ndu ghesivà amo’, ka wa n-vìsi ghèsì lu si a alè’ ghàyn.”

¹⁶ Wùl ti kà’ wu keli si a gha na wà n-saŋli-à kûm mà fî saŋli-à kûm gheli ghya a bu ki na wà n-ghi ghesinà amo’ a? Wà kæ si ndù ghesinà amo’ a yi na dyêyn na ghès nin ghi gheli si a nyiŋ a mbzi.”

¹⁷ Mosìs i taŋi tì, Bôbo Fiyini i bè sî ŋweyn na, “Mì n-lutî nî ki ìwo zì a wà n-kiŋ bòm ta mì n-saŋli-à kûm và fî faytî kya và.”

¹⁸ Bôbo Fiyini i taŋi tì, Mosìs i bè sî ŋweyn na, “Dyèyn lâê ìbayn i gha’ni-i nì và sî mà lvîyn.”

¹⁹ Bôbo Fiyini i bè sî ŋweyn na, “Mì n-chwô a wa asi ta ka wà yeyn mèsì ìbayn i gha’ni-i nì mà, a mà fe’ti ì bàynsi sî và na à n-ghi mà Bôbo Fiyini a wa asi. Mì n-dyêyn ìkoynsi isuyn sî wùlì vzi a mì n-kôŋ, ì dyèyn àtem a juŋà sî wùlì vzi a mì n-kôŋ. ²⁰ Mìtì ghi wi si visi na wà yeyn ikê’ ì yemi bòm ta à yèyn nô mì ndà ikê’ ì yemi a wù kfi.”

²¹ Bôbo Fiyini i taŋi tì i fi bè na, “Iwu i li nin ghi a ngùŋ nì mà afèyn ta ka wà timi atû ateyn. ²² Mì nì se si chwò a ìbayn i gha’ni-i nì mà, ì we và abù’ iwu ì chiyti nì àwu à kema si chem ta ka mà chwo. ²³ À na ghi ta mà chwò mèsì, ì lisi àwu à kema, a wà yeyn jîm yem mètì ì fàŋ ti yeyn ikê’ ì yemi.”

34

Bôbo Fiyini i kasi nyà’ tìsa’ a ìbyàs i ngò’sì i fi

¹ Bôbo Fiyini nîn bê meyn sî Mosîs na, “Zue i fvîsî ìbyâs i ngò’sî ìlvi ìbwò kîmi tèyn ta ivzî a wà tî zuèli tî, mà kasi nyà’ tîsa’ tîti a ti tî nà ghi a ìbwàs i ngò’sî i wu asi nâ ghè. ² Ba’ti i bis i ko’ i yeyn ma atû kfîyn Sinày a libîs. ³ Ka wa n-kò’ zî wùl. Ka mi n-yèyn wul a ngùṅ kfîyn nâ ghàyn. Ka nô mi nyàm mbòlo’ kèsa bzi nîn yi bà’si a ngùṅ kfîyn nâ ghàyn.” ⁴ Bôbo Fiyini i bè tî, Mosîs i zue i fvîsî ìbyâs i ngò’sî ìbwò kî tèyn ta iwu asi vzi i bis i làli i ko’ nî ìṅweyn atû kfîyn Sinày kî ighel ta Bôbo Fiyini bè sî ṅweyn.

⁵ Mosîs i ko’ a kfîyn tî Bôbo Fiyini i su’i i kàli gvî antèynî mbà’sî i timi a ngùṅ nî Mosîs i tonṭi ìziyn i ṅweyni na Bôbo Fiyini. ⁶ Wu n-tonṭi tî, i chwò asi nî Mosîs i fi tonṭi ìziyn i ṅweyn i bè na, “À n-ghi mà Bôbo Fiyini, keli ìkoynsi isuy n keli àtem a juṅa, nyâṅsî nyô’sî wî itoṅ, keli ìkôṅ yi kfeynî-à, bê nô mi na gha, nî kî tî. ⁷ Mi n-dyèyn ìkôṅ sî gheli kî ajâṅ nî àjaṅa, lèsi fu nchîni si bisî, lèsi fu gheli ghi a ghi n-to nî itu, fî lèsi fu mbîsi ghêl miti keli si fu nge’ nô mi sî ndà vzi a wù nî mbi. Mi n-fu nge’ nô mi sî ndà vzi a wù nî mbi bà’si nî woyn ṅweyn si ko’ si chem ijwàṅ ìkfà.” ⁸ Bôbo nà n-taṅi mèsi gvî tèyn Mosîs i ngvîmti a nse i ko’si Fiyini. ⁹ Wù n-læ gvîmti tî i jèm i bè na, “Ô Bôbo Fiyini, wà na saṅlî sî mà wa gvî ghesîna ndu amo’. Nô mi ta gheli ghèyn nîn to nî itu, lèsi fu awo abi-a nî ghès nî mbî seysi i lî ghès si a ghêl nî vâ.”

¹⁰ Mosîs i taṅi tî, Bôbo Fiyini i bè na, “Ghesîna nîn yi mîkâyn lvîyn. Mi n-nî àwo a kayni-a asi nî gheli ghya nô ghi jîm bula ma timi nî ila’ ili a mbzi. Gheli ghi a zî àṅena nîn chi nîn yeyn ìfêl i

kayni zì a ka mà Bôbo Fiyini ni sî zì. ¹¹ Yì lem tisa' tìtì a mi n-fu sî zì layn. Mi n-sân fvisì gheli Amò nì gheli Kenàn nì gheli Hît nì gheli Beliz nì gheli Hîf ba'si nì gheli Jebùs si a ila' nâ ghàyn. ¹² Yì to'ni ka yi n-làè yi mikâyn zî gheli ghi a ghi n-chi ila' afi a yi n-ndû ateyn bula tì, a yì zi a nge'. ¹³ Yi ndû yi kwo bîytì ìbwan ifu vzi a àḡena nin ko'si mîyìnì mî àḡena ateyn, i leḡ zueli ngò' sîsì a aḡena nin ko'si, i kòs ntò' sîsì a Ashelà, i fiyini fi kifi nì àḡenafi nin ti atu ateyn. ¹⁴ Ka yi n-làè kò'si Fiyini fi lifi a bu ki mà Bôbo Fiyini bòm ta mi n-kôḡ wì na wùl fî kò'si fiyini fi lifi a bu ki mà.

¹⁵ Yì na to'nì-à ka yi n-làè yi mikâyn zî gheli ghi a ghi n-chi ila' nâ ghàyn bula tì a àḡena na se si jèl si fu tifu sî mîyìnì mî àḡena, ghi là'ì zì yi ndu na yi ifwo i yini ma àḡena fu meyn sî mîyìnì mî àḡena. ¹⁶ Yì kæ si ndù woyn ghikì nì aḡena si a ghikì nì wôyn ghi ghi lûmnì, a àḡena na se si jèl si ko'si mîyìnì mî àḡena, woyn ghi lûmnì nì zi nà boḡ ko'si-à.

¹⁷ Ka yi n-làè bùḡsi àkas ì fàyti ànfè'sì ateyn nà ko'si-à.

¹⁸ Yì na yi àyi kì a ghi n-yi abayn ateyn bula fîshik tì. flvi ateyn na gvî kfîyna, a njôḡ Abìb yi yi abayn si a michi nsombo bula fîshik ateyn kì ta mà bè sî zì bòm ta yi n-làè fvì si a ljiḡ a njoḡ nâ ghàyn. ¹⁹ À n-keli mà nô mi wayn ìlûmnì ìkfà ta ghi bzi si asi antêynì nì zì, kèsa à n-ghi wayn wùl, kèsa à n-ghi wayn nyàm mbòlo' kèsa à n-ghi wayn bzi. ²⁰ Njàkâs bzi wayn àsi, yi yuyn atu ateyn nì wâyn njì. Yi na ghi wi si yuyn atu ateyn, yi kòl ìmzâ i wâyn njàkâs ateyn. Yi n-keli si nà bzi nô mi wayn ìlûmnì iwû àsi

ìkfà, yi yuyn atu a ñweyn nì wâyn nji.

“Ka wùl nin làè gvì a ma asi, keli wi ifu. ²¹ Yi n-keli si nà fêl si a michi ntufa iwe miti à na ghi a michi nsòmbo, yi yviti, kèsa à n-ghi ilvi ifelini kèsa à n-ghi ilvi kfini.

²² “Yi na ziti si si wît, yi gvì nì mitam mî àsi i yi ayi, ì nì kfi mèsì ifwo i yini, yi yi ayi a gha’ni-a a ngò’si bèn. ²³ Ghilûmnì i Isilèe nô ghi jîm nin keli si nà gvì asi nì Bôbo Fiyini, i Fiyini fi Isilèe ìngal ì tal a bèn. ²⁴ Mî n-sân fvisi tîla’ tîti a ti n-ghi asi nì zì, ì ghà’si ìla’ ì zî-i a nô ìla’ ì mò’ i læ fañ tî ghal si fsi ìla’ ateyn ilvi nâ ghàyn a yi n-ko’ ìngal ì tal a bèn tèyn si ko’si Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi.

²⁵ “Ka wùl nîn làè sî nyam ì se si fu sî mà, ì bà’si àfo ma ghi we meyn fîshîk ateyn. Ka yi n-làè vîsi nô àfo àmò’ ta ghi fù sî ma achi iya’si itu’ layn ì kòli.

²⁶ “Yi teti ifwo ijûñ vzi a yì kfi si a asi a yi a gvêynsi ì gvì fu mitam mî àsi ateyn a ndo nì Bôbo Fiyini, i Fiyini fifi.

Ka wùl nîn kfè wâyn bzi nì ìgheyne i nà àteyni ta ghi kam.”

²⁷ Bôbo Fiyini i tañi tî, i fi bè sî Mosis na, “Nyà’ awo nâ kèynà bôm ta mî n-yi mîkâyn ghesivà ba’sî nì gheli Isilèe toynî awo nâ ghàyn a mà bè tèyn.” ²⁸ Mosis nin làè chi a kfîyn nâ ghè ñèyn Bôbo Fiyini si a michi mîvim ìnkàè, yisî ki tèyn kfâ chî-à, yi wi afo nyvi wi mu. Wù n-làè nà chi tî nyà’ tîsa’ tîti ìvim ìbwàs i ngò’si afi.

Mosis i kasi kàli si a kfîyn Sinây

²⁹ À nà n-ghi ta Mosis kàsi ì kàli si a kfîyn Sinây nì ìbyâs i ngò’si

vzî ìbwò a ñweyn iwu, kya wi na wù tanji ñêyn Bôbo Fiyini tì ikê' i ñweyni na bayn a. ³⁰ A nà ghi ta Alòyn ñêyn gheli Isilàè nô ghi jìm yèyn ta ikê' i Mosìs nin bayn, àñena nà fâyn si kintì si ba'si a ñweyn a ngùñ. ³¹ Mitì Mosìs i jàntì àñena, Alòyn ñêyn gheli ghi tisini a Isilàè nô ghi jìm i kàe si kintì si gvì a ñweyn a ngùñ na wù tanji sî àñena. ³² Alòyn ñêyn gheli Isilàè nô ghi jìm nîn kintì i ba'si a ñweyn a ngùñ, wu fu tisa' tìtì nô tìjìm a Bôbo Fiyini fu sî ñweyn a kfiyn Sinày.

³³ A nà ghi ta Mosìs tãñi ì mèsì sî àñena nô mi ilvi gha, i lî àbâs a ndzisi i chiyti ikê' i ñweyn ateyn. ³⁴ Wu nà n-chiyti tî, ì nì se si zi asi nì Bôbo Fiyini si tanji ñêyn ñweyn nô mi ilvi gha, wu lisì àbâs a ndzisi ateyn nô ta ka wu nî kàsi ì fvì ì fè'tì àwo kî a Bôbo Fiyini bè sî ñweyn. ³⁵ Wù nà n-se si fè'tì, ghi yeyn ikê' i ñweyn yi bayn a. Wù fè'tì mèsì wu kasi i chiyti ki chiyti ikê' i ñweyn nì abâs a ndzisi nâ kî-à nô si chem ta ka wù nî nà fî zî si tanji ñêyn Bôbo Fiyini.

35

Tisa' kûm àchi itu' ila'

¹ Mosìs nin læ meyn jàntì gheli Isilàè nô ghi jìm i bè sî àñena na, “Akeynà nin ghi àwo kî a Bôbo Fiyini bè na yì na nî-à: ² Yì na fèl si a michi ntufa iwe, à na ghi a michi nsòmbo, yi bam bòm ta à n-ghi àchi itu' ila', achi a yvitini-a, layna sî Bôbo Fiyini. À fèl nô mi ndà iwo achi nâ ghàyn a ghi na keli si zue ñweyn. ³ À na ghi

achi itu' ila' nâ ghàyn, ka yi n-kwò ìvis a ndosi nê zì.”

Ifwo vzi a ka ghi ba'li findo fi Bôbo Fiyini ateyn

⁴ Mosìs nìn bê meyn sî gheli Isilæ nô ghi jìm na, “Iyeynì nìn ghi ìwo zì a Bôbo Fiyini bè: ⁵ Yì li tifu antêynì ìfwo nê zì ì fù sî Bôbo Fiyini. Nô mi ndà na kôṅ si fu ifu sî Bôbo Fiyini, wu gvi nê àso ìkwo a baṅni-a nê àso ìkwo a a fifa nê ìdyayni, ⁶ nê ndzisi ma ghi tim nê àmbyèyn a nyemna nì si lisi ma ghi tim nê àmbyeyna ki bāṅ nyêm ndû ndû nì si lisi ma ghi tim nì ali-a ki bîylì bāṅ baṅ nê si lisi ma ghi fayti meyn tim ba'sî nê si lisi ma ghi fāyti nê ìwî ìbzi-i, ⁷ nê gvi àya' ma ghi yo' meyn yì na bāṅ baṅ nê gvi nyàm ìjùṅ ì lî yi fvâ a jvâ nê fîkâ'fî àkasìyàfî ⁸ nê mivîl mî olîfsî ta ka ghi na wê a lâmsi nê ìfwo ì limtini ìjûṅ vzi a ghi n-fayti mivîl mzì a ka ghi na yisî gheli ateyn si a ngàṅsi ndô Fiyini, nê ìvzî a ghi n-nyô' ta ka ìlwê' na lîmtî foma, ⁹ nê mîngò'tî mî onîks kimi nê mîngò'tî ìnlî si nà baysî awaf, baysî kimi a fîbò afî a fî n-ghi a àngàṅtî nê ngàṅ ndô Fiyini ì gha'ni.

Ifwo vzi a ka wu na ghi a findo nê Bôbo Fiyini

¹⁰ Gheli ghi a ghi n-fayti kya ifêl antêynì nê zì nìn keli si fayti ìfwo vzi nô ì jìm a Bôbo Fiyini bè. ¹¹ Àṅena nìn keli si bà'li findo fi Bôbo Fiyini nê ìtwo vzi a ka fî na ghi ateyn, ba'sî nê àfo kî a ka ghi na chiytî ateyn nê ìnghòf ateyn nê mîkfîs mî ateyn nê mbàṅ sîsî a ka ghi na dyaṅsî ateyn, nê ìtô' ateyn ba'sî nê ìfwo vzi a ka wu na ti atû àteyn, ¹² nê àntayntayn a mîkàynà nê mbàṅsi ateynsi

nè nchil àteyn nè ndzi sîsî a ka ghi na ghan̄si kîntî àntayntayn a mîkàyn ateyn, ¹³ nè àbaṅ abayn a layni-a nè mbàṅsi abāṅ nâ sîsî, nè ìfwo ilvi vzi a wu n-ghi atû àteyn, nè àbayn kî a ghi n-fu sî Fiyini fi. ¹⁴ Àṅena nin faytî kimi àfo kî a ghi na tom lâmsî atû àteyn nè ìfwo ateyn nô ì jîm nè lâmsî nè mîvîl mzi a ghi n-we ateyn na si na bali-à, ¹⁵ nè àbaṅ kî a ghi n-nyô' ileṅ atû àteyn nè mbàṅsi ateynsi nè ìfwo i limtini nè àbâs a ndzisi kî a ka ghi na ghan̄sî ichfi findo nè Bôbo Fiyini. ¹⁶ nè àbaṅ ifu i nyo'ni-i nè àfo kî a ghi bo kî ghi ta nchèkèlè' ì yo' nè ìdyayni tî, nè mbāṅ si ateynsi nè ìfwo ateyn nô ì jîm nè àkaṅ a gha'ni-a ma ghi fayti nè ìdyayni ba'sî nè àfo kî a ghi n-tom akaṅ ateyn atû àteyn, ¹⁷ nè ìbyâs i ndzisi vzi a ghi n-ghan̄si kal a iwe findo nè Bôbo Fiyini, nè ìtô' ateyn nè ìfwo vzi a ghi n-tomti itô' nâ vzi atû àteyn nè ìbyâs i ndzisi vzi a ghi n-ghan̄si ichfi iwe findo nâ ghàyn, ¹⁸ nè mîchô' mzi a mî n-ghal itwo vzi a findo nâ fèynfi nin ghi ateyn kimi nè mîchô' mzi a mî n-ghal mbāyn zî a yî jîṅ kàli iwe findo nè Bôbo Fiyini nè nkfisi ateynsi, ¹⁹ kimi nè ndzisi timnisi sî Alòyn i ngāṅ ndô Fiyini nè si lisi sî woyn ṅweyn ta ka àṅena na se si fèl a ndô Fiyini, ghi mà'."

Gheli Isilè i gvî nè tîfuti sî Bôbo Fiyini

²⁰ À nâ n-ghi ta Mosîs tàn̄i mèsî, gheli Isilè nô ghî jîm i lù si a ṅweyn a ngūṅ. ²¹ Nô mi ndà ta wù yvi iwo nâ yèynî, nâ sanli-à, kōṅ si fu, i gvî nè ìfu-i sî Bôbo Fiyini ta ka ghi ba'li findo fi Bôbo Fiyini, fi nè nô tîfèl tî jîm a findo nâ ghè, nè ìfwo vzi a ka ghi tas

ndisi ngàṅ ndô Fiyini ateyn. ²² Nô ghìlûmnè ghì jìm nì ghìkì ghì a ghì nà n-kôṅ si fu i gvì nì ncha'si ma ghì fayti nì àso ikwo a baṅni-a ki tìnki tì jìm: i ìnghòf, nì mỳèli, nì tìfwoti, nì mìncha' m̀i àwu. Àṅena nìn læ li ifwo nâ wèyn a ghì fàyti nì àso ikwo a baṅni-a tēyn, i làysì i ko'si iyvi si a ifu sî Bôbo Fiyini. ²³ Nô mi ndà vzî a wu nà n-keli ndzisi ma ghì tim nì àmbyèyn a nyemna kèsa ghì tim nì àmbyeyna ki bân nyêm ndû ndu, kèsa a kî a ki n-bîylì bân baṅ kèsa nì ndzisi ma ghì fayti meyn tim, kèsa nì ndzisi ma ghì fayti nì iwî i bzi-i, kèsa nì gvìsi aya' ma ghì yo' meyn si na bân baṅ kèsa gvì nyàm ì lì yi chî a jvâ, i gvì nì ifwo nâ wèyn. ²⁴ Gheli ghì a ghì nà n-keli aso ikwo a fifâ nì ìdyayni i gvì nì ìṅweyn i fu si a ifu sî Bôbo Fiyini. Nô mi ndà ta wu na n-keli fikâ' fi àkasìyà i gvì nì ìnfeynfi ta ka ghì kà' a ghì ni nô mi ìfêl ìkà ateyn. ²⁵ No mi wul i wi ìkfà ta wù nà n-fayti kya si fyeyn ifwo i gvì nì àmbyèyn a afyeyna ki nyêm nyem nì ali-a ki bân nyêm ndû ndu kimi nì ali-a ki bîylì bân baṅ ba'sî nì ndzisi ma ghì fayti meyn tim. ²⁶ Nô mi wul i wi ìkfà ta wu nà n-kya si fyeyn ifwo, kôṅ si fyeyn, i fyeyn iwî ibzi. ²⁷ Gheli ghì tisini a Isilè i gvì nì m̀ngò'ti m̀ onìks ba'sî nì m̀ngò'ti ìnjùṅ ìnlì na ghì baysi a awaf, ì baysi a f̀bò afi a fi n-ghì a àngàṅtì nì ngàṅ ndô Fiyini i gha'ni. ²⁸ Àṅena nìn gvì meyn kimi nì ifwo i limtini nì m̀vil m̀ olìfsì ta ka ghì na wê a lâmsì f̀i faytî àyisi kì a ka ghì na yisì ngàṅ ndô Fiyini ateyn nì ifwo vzì a ka ghì na nyò'à wu nà lîmtì foma. ²⁹ Gheli Isilè nô ghì jìm, ghì lûmnè nì ghiki ta ghì nà n-kôṅ si fu i

cho'ni si a àṅena ngeṅsi si gvi nì tìfuti na ghi ni ifêl zà a Bôbo Fiyini nîn bè si Mosìs.

Mosìs i fè'tì gheli ghì a ka ghi ba'li findo fi Bôbo Fiyini

³⁰ À nà n-ghi ta ghi gvi nì tìfu nâ tèyntì, Mosìs i bè sî gheli Isilèè na, “Yì yeyn a, Bôbo Fiyini cho' meyn Bèzalèl ì wâyn Uli i wâyn Hûl i wul ìsas i ndo nì Judà,

³¹ ì luynsi ṅweyn nì àyvis a ṅweyna, nì ìtof i ta ka wù na nî ki tìnkì ti tìfèl ki tì jìm. ³² Wù nì tèyn ta ka wù na kya si kfà'tì afo, si fèl si fvìsì nì àso ikwo a baṅni-a, nì àso ikwo a fifâ, kìmì nì ìdyayni, ³³ kya si chuyn ngò'sì si nyà' ifwo ateyn, kya si fèl ifwo nì ìnkà', kya si fayti nô mi ìnkì afo ajûṅ à kà. ³⁴ Bôbo Fiyini fu meyn ìtof sî Bèzalèl ì fu kìmì sî Oholìyàb i wâyn Àhisamàk i wul ìsas i ndo nì Dàn, ta ka àṅena na kya si ye'i gheli ghi li. ³⁵ Wù fu meyn ìtof ta ka àṅena na kya si fayti tìnkì ti ifwo ki tì jìm, kya si kfà'tì afo si fèl si fvìsì, kya si tim ifwo nì ambeyn a nyemna ni akî a ki nyêm bân ndû ndu ni akî a ki n-bâyli bân baṅ, kya si fayti si tim ndzisi, fi kya si bo ifwo. Àṅena ghì jìm nin ghi gheli faytî keli ki nô ìtof iwo a fi a aṅena nin nî, kya si fayti si kfà'tì afo si fèl si fvìsì.

36¹ Yi ti n-dyêyn na Bèzalèl ṅêyn

Oholìyàb ba'sî nì gheli ghili ghì nô ghì jìm ta Bôbo Fiyini fu itof na ghi na kya

si bà'li fîndo fi Bôbo Fiyini nin fèlì ki ighel ta Bôbo Fiyini bè.”

Mosìs i bè na ka ghi fî fu.

² Mosìs nîn tàṅi tî i tum jàṅ Bèzalèl ṅèyn Oholìyàb nì gheli ghì a Bôbo fu itof na ghi na faytî felà ba'sî nô mi nì nda ìlvì vzî a wù n-kôṅ si gvi si ni ifêl ateyn. ³ Mosìs i fu ifwo vzî a gheli Isilæ gvi nì iṅweyn na ghi bà'li fîndo fi Bôbo Fiyini ateyn sî àṅena nô ì jìm. Gheli i faṅ i nà si fî bisi gvî kfeysî nì ìfwo sî ṅweyn kî michi ìnjìm. ⁴ Nô mi ìlvi gha, gheli ghì a Bôbo Fiyini fu itof na àṅena na fèlì a fîndo nì ṅweyn i visi ifêl ⁵ i gvi bè sî Mosìs na, “Gheli gvi meyn nì ìfwo wu na si dvî chwô ifêl zì a Bôbo Fiyini bè na ghi ni.”

⁶ Mosìs i chwòsì ìsa' na ghi be sî gheli ghì jìm alè' ghè a ghi bì ateyn na, “Ka wùl i wi kèsa ìlúmnì fî gvi nì afo na ghi bà'li fîndo fi Bôbo Fiyini ateyn.” Mosìs i tàṅi tì, i tuynsi na ka wùl fî gvi nì àfo-a, ⁷ bòm ta gheli ghi felini nà n-si keli ìfwo i felini wu dvî chwô ifêl.

Ghi bà'li fîndo fi Bôbo Fiyini

⁸ Gheli ghì a ghi nà n-fayti kya ifêl antèynì nì gheli ghi felini nô ghì jìm i fayti fîndo fi Bôbo Fiyini nì ìbyàs i ndzisi ìvim ma ghi fayti meyn tim nì àmbyeyn afyeyni-a ki nyêm nyêm ni ali-a ki nyêm bân ndû ndu ni ali-a ki bîylì bân bân. Ndzi nâ sèynsi nà

n-ghi ma à tîm gheli faytî kya ifêl, ì se si tîm ì we chèlùbsì ateyn.

⁹ Ibyâs i ndzisi nâ vzi nâ n-ghi ki ifyê' ìmò'. Nô mi àbâs à kâ i dyêf chem ndû ntâmsì mivîm bò nî àbe'a, gha' chem ndû ntâmsì bò.

¹⁰ Àņena li ìbyâs ilvi ìtwâyñ i tas i yuñ ki si afo àmò', i fi li ilvi vzi ìtwâyñ i tas i yuñ kimi tì, ¹¹ i li ìbyâs i ndzisi i nyemni i fayti mîtôņnî ateyn i we achfi a ndzisi ghê a àņena tas yùņtî tî, i ni kimi tì nî abâs ali-a kî. ¹² Àņena nin fayti meyn mîtôņnî mivîm tâyn i we achfi abâs a ndzisi a yuñtini-a afi i fayti kimi mîtôņnî mivîm tâyn i wi achfi abâs a ndzisi ali-a mi kè'nî ke'nî. ¹³ Àņena nîn nî tî, i fayti ìnghòf mivîm tâyn nî àso ikwo a baņni-a i ghal ìbyâs i ndzisi nâ vzi a ghi ghaņsi ta ka fîndo fi Bôbo Fiyini nâ fèynfi na ghi ki si afo àmò'.

¹⁴ Àņena nin læ meyn fayti ìbyâs i ndzisi njvâ ì mò' nî ìwî i bzi-i i chil fîndo fi Bôbo nâ fifi ateyn. ¹⁵ Ibyâs i ndzisi i ghaņsini nâ wèyn nâ n-ghi ki ifyê' ìmo' nô mi à kâ i dyêf chem ntâmsì mivîm ntal gha' chem ntâmsì kâ. ¹⁶ Àņena li ìbyâs i ndzisi ìtwâyñ i tas i yùņtî ki si afo àmò', i li ilvi vzi ntufa i tas i yùņtî kimi si afo àmò'.

¹⁷ Àņena tas tî i we mîtôņnî mivîm ntâyn achfi a ndzisi afi a ghi yùņtî tî sî tâyn, i we kimi tî achfi a ndzisi a ghaņsini-a afi a ghi yùņtî tî ntufa. ¹⁸ Àņena nin fayti meyn ìnghòf mivîm tâyn nî ìdyayni i ghal itwo nâ wèyn ateyn wu nâ ghi ki si afo àmò'.

¹⁹ Àņena yo' gvi àya' yi nâ bân baņ, i fayti àfo i chiyti fitwo nâ fèynfi ateyn i fayti ali-a nî gvi nyàm ì li yi chî a jvâ i chil atû àteyn.

²⁰ Àṅena nîn fayti mîkfîs mî fîndo nî Bôbo Fiyini nâ fifî nî fîkâ' fî àkasiyà fî. ²¹ Nô mi fîkfîs fî kàfi i dyêf chem ndû ntâmsî kâe nî àbe'a, gha' chem ndû ntâm ì mò', ²² ma ghi we meyn mîcho' ìmbò ateyn, nô mi fî kàfi i ti ki sî a nyiṅ. Àṅena nin læ fayti mîkfîs mî fîndo nî Bôbo Fiyini nâ mzî nô ìnjîm kî a dzi nâ ghàyn. ²³ Àṅena nin læ fayti mîkfîs mîvîm bò i tomti a fîndo nâ ghàyn abàs i tsiyn, ²⁴ i fayti ìbyâṅ ifwo mîvîm kâe nî àso ikwo a fifâ i tòmti mîkfîs mî àteyn atû àteyn. Nô mi fîkfîs fîkàfi keli mîcho' ìmbo nô mi fîcho' fîkàfi i ti ki atû àbàṅ afo àmò'. ²⁵ Àṅena ndù abàs ikuè a fîndo nâ ghàyn i fayti mîkfîs mîvîm bò, ²⁶ i fayti ìbyâṅ ifwo vzi a mîkfîs nin ti atû àteyn mîvîm kâe nî àso ikwo a fifâ, nô mi fîkfîs fîkàfi i ti atû ìbyàṅ ifwo ìbwo. ²⁷ Àṅena ndù abàs ghè a ki fvî gò'sî a fîndo nâ ghè, abàs ghè a ichfi iyvi nin soe ateyn i fayti mîkfîs ntufa, ²⁸ i tomti mîkfîs ìmbò a tibvi afî a ti fvî gò'sî. ²⁹ Àṅena nâ n-ba' ba' mîkfîs a tibvi nâ ghàyn tîbo tēyn zîti ki a nse ko' chem iyvi, mi ko' zi ki abù' a fincha' àmò'. Ghi n-læ fayti mîkfîs nâ mēyn ìmbò kî a dzi nâ ghàyn mi nâ ghi ki ighel. ³⁰ Yi ti n-dyēyn na mîkfîs nâ n-ghi nfama, ìbyâṅ ifwo vzi a mî n-ti atu i ghi njvàsî ntufa ma ghi fayti nî àso ikwo a fifâ, nô mi fîkfîs fîkàfi i ti atû ìbyàṅ ifwo ìbwò. ³¹ Àṅena nin fayti meyn kimi mbàṅsi dyaṅsinisi nî fîkâ' fî àkasiyà fî, i tunṅti iwuyṅ mîkfîs nâ ghè. Mbàṅsi ateynsi nâ n-ghi sî tâyn abàs a fîndo nâ ghè àmo', ³² ghi kimi sî tâyn abàs ali-a, fî ghi kimi sî tâyn sî mîkfîs mzî a mî n-ghi abàs ghè a ichfi iyvi-i nin soe ateyn abàs a fîndo ghè a ki fvî gò'sî. ³³ Àṅena nin fayti meyn

mbàṅ idyaṅsini atêyni àntêyni yi lû abàs àmò' dyêf ndu chem abàs ali-a atêyni àntêyni a mîkfis nâ ghè. ³⁴ Àṅena nin yo' meyn mîkfis mi ateyn ni àso ikwo a baṅni-a i fayti mìncha' kîmi ni àso ikwo a baṅni-a na mi na ghal mbàṅ si dyaṅsini nâ sîsî i yo' kîmi mbàṅsi ateyn ni àso ikwo a baṅni-a.

³⁵ Àṅena nin tim meyn abàs a ndzisi a ghaṅsini-a ni àmbyèyn a nyêmna, ni ali-a ki bân nyêm ndû ndu, kîmi ni ali-a ki bîylî bân baṅ, ni àbàs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim ni àmbyèyn a fyeyna. A n-tim gheli faytî kya ifêl, i tim we chelùbsi ateyn.

³⁶ Àṅena nin fayti meyn itô' ikfè ni fikâ' fi akasiyà fi i yo' ni àso ikwo a baṅni-a, i fayti kîmi ìnghòf ni àso ikwo a baṅni-a i ghaṅsi ìbyâs i ndzisi vzi ateyn, i tom itô' ateyn atû ìbwàṅ ifwo afi a ghi fàyti ni àso ikwo a fifâ tî. ³⁷ A nâ ghi ichfi fîtwò, àṅena fayti àbàs a ndzisi a ghaṅsini-a ni àmbyèyn a nyêmna ni ali-a ki nyêm bân ndû ndu ni ali-a ki bîylî bân baṅ, ni àbàs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn i tim ni àmbyèyn a fyeyna, ma à fàyti wul tim ifwo.

³⁸ Àṅena nin fayti meyn itô' itwâyn, i we ìnghòf ma ghi fayti ni àso ikwo a baṅni-a i ghaṅsi àbàs a ndzisi nâ kî ateyn, i yo' itu itô' ateyn ba'sî ni ntèmsi ateynsi ni àso ikwo a baṅni-a i fayti ìbyâṅ ifwo vzi a ka itô' na ti ateyn ni idyayni.

37

Ghi bayn àntayntayn a mîkâyn ni Bôbo Fiyini

¹ Bèzalèl nin bayn meyn àntayntayn a mîkâyn ni Bôbo ni fikâ' fi

àkasìyàfì ki dyêf chem ndû ntàm nì abe'a, gha' chem ndû ntàm ì mò', njetî chem ndû kimi ntàm ì mò'. ² Wu n-bayn tî, i yo' antêynî ateyn ba'sî nì jim àteyn nì àso ikwo a baṅni-a ki keli wi iliṅ, i memti i jīṅ kal kimi nì àso ikwo a baṅni-a. ³ Wù n-buṅsi meyn àso ikwo a baṅni-a i fayti mìncha' ateyn i baysi afyeyn a antayntayn nâ ghè à kàè. Mìncha' ìmbo i nà ghi abàs àmò', ìmbo i ghi abàs ali-a. ⁴ Wù n-kom meyn mbàṅsì nì fikâ' fi àkasìyàfì i yo' nì àso ikwo a baṅni-a, ⁵ i tuṅti i zisi a mìncha' afi a mbàesi antayntayn ta ka ghi na ghal châ'sì ateyn.

⁶ Wù n-læ fayti nchil àteyn ki nì àso ikwo a baṅni-a ki keli wi iliṅ, yi dyêf chem ndû ntàm nì abe'a, gha' chem ndû ntàm ìmo'.

⁷ Wù n-læ meyn leṅ mamti àso ikwo a baṅni-a i fayti chelùb sî bò a tighaṅ ti nchil nâ ghàyn. ⁸ À ti n-ghi na wù n-læ fayti chelùb ì mò' ighaṅ i nchil ì mò' i fayti ì li a ighaṅ i nchil i li. Chelùb nâ sèynsì nì nchil àteyn nà n-ghi ki si afo àmò'. ⁹ Wù n-læ fayti tiwô ti chelùb nâ sèynsì ti làli i ko' iyvi i chiyti nchil àteyn. Chelùb nâ sèynsi nà n-ghi ma si kè'nì ke'ni ki su'sî nì nchil àteyn.

Abaṅ abayn a layni-a

¹⁰ Àṅena nin læ meyn fayti àbaṅ abayn a layni-a nì fikâ' fi àkasìyàfì ki nà dyêf chem ndû ntàm ì mò', gha' chem ndû abe' a ntàm, njetî chem ndû ntàm ì mò', ¹¹ i yo' nì àso ikwo a baṅni-a ki keli wi iliṅ i memti kal kimi nì àso ikwo a baṅni-a a mbàesi ateyn.

¹² Àṅena nin bayn meyn kal nì afo-a a mbàesi ateyn ki gha' ghi ta awu a wûl, i memti i jīṅ kal nì àso ikwo a baṅni-a a mbàesi ateyn.

¹³ Àņena nin læ meyn fayti mìncha' ìnkàè nì àso ikwo a baņni-a i wesi a tighaņ ti abaņ nâ ghè tì kàè, ilwè' ghè a afyeyna nin ghi ateyn. ¹⁴ Àņena nîn nì tî, i kom mbàņsì i tuņti a mincha' afî a mbàèsi ta ka ghi na ghal châ'sì àbaņ ateyn. ¹⁵ Àņena nin læ kom mbàņ sîsî a ka ghi na châ'sì àbaņ nâ kî ateyn nì fikâ' fi akasiyà fi i yo' nì àso ikwo a baņni-a. ¹⁶ Àņena nin fayti meyn ìkfaņ i lelini nì ìkfaņ i mbviktini nì ìkfaņ i gha'lini nì ngîsî ta ka ghi na wê mîlû' mî ifu ateyn. Ghi n-fayti ifwo nâ wèyn kî nì àso ikwo a baņni-a kî keli wi iliņ.

Afo kî a ghi n-tomtî lâmsî atû àteyn

¹⁷ Àņena nin lî meyn àso ikwo a baņni-a kî keli wi iliņ i leņ, i fayti àfo kî a ghi n-tomtî lâmsî ateyn, i fayti isas ateyn nì iwuyñ ateyn nì ìlwê' vzi a ka ghi na tomtî lâmsî ateyn wu ghi tèyn ta flawà ilvi ta yî bùs. Nsaynsi ateynsi nì ìlwê' vzi a ka ghi na tomtî lâmsî ateyn i ghi kî sî afo àmò', ¹⁸ akœ i fvî iwùyn ateyn ntufa ìbyâs ìbwò, nô mi àbâs à kà i keli àkœ à tal. ¹⁹ Àņena nin fayti meyn bom sî tal sî tal, nô mi ikœ ìkfâ, sî ghi tèyn ta flawà fikâ' fi almòn nì tìncho' ti ateynti ilvi ta fi bùs. Yi ti n-dyèyn na akœ nâ kèynà ntufa iwuyñ afo nâ ghàyn nà n-keli bom sî tal sî tal nô mi ikœ ìkfâ. ²⁰ Afo ateyna nà n-keli bom sî kàè iwùyn ateyn sî ghi tèyn ta flawà fikâ' fi almòn nì tìncho'ti ateynti ilvi ta fi bùs. ²¹ À nà n-ghi nô mi isas i akœ à bò a kî asi-a ta kî n-fvî iwùyn afo nâ ghè a ghi n-tomtî lâmsî ateyn, ìncho' i flawà i ghi ateyn, ìncho'i i ghi isas a ànkùmtî ikœ, fî ghi isas i akœ a go'sini-a. Yi ti n-dyèyn

na akœ ateyna nà n-nchîynti ghi ntufa. ²² Tîncho' ti ateynti nì àkœ ateyna nà n-ghi ki si afo àmò' nì àfo kì a ghi n-tomti lâmsi ateyn ma ghi fàyti nì àso ikwo a baɲni-a ta ghi leɲ ki keli wi iliɲ.

²³ Àɲena nin fàyti lâmsi ateyn nsòmbo, nì àfo kì a ghi n-bâ' lisi abvi a nkfi lâm ateyn ilvi ta yì fi nì àfo kì a ghi n-wê abvi ateyn nì àso ikwo a baɲni-a ki keli wi iliɲ. ²⁴ Àɲena nin læ lî aso ikwo a baɲni-a ki dîl chem ndû kilùsì mivîm tal njvâsi kâe keli wi iliɲ i fayti àfo kì a ghi n-tomti lâmsi ateyn ba'sî nì ifwo ateyn nô ì jîm.

Abaɲ kì a ghi nyô' ileɲ ateyn

²⁵ Àɲena nin bayn meyn àbaɲ nì fikâ' fi àkasìyâfi na ghi nà nyô' ileɲ ateyn, ibyâs ateyn ìkfæ nà n-ghi ki ighel ighel, ki dyêf chem ndû àbe' a ntàm, gha' chem ndû kimi àbe' a ntàm, njetî chem ndû ntàm ì mò', nì mîchô' a tîghaɲ ti ateyn tì kâe, mi ghi tèyn ta ndoɲsi nyâm, ghi ki si afo àmò' nì abaɲ ateyna. ²⁶ Àɲena nin fayti, i yo' atu ateyn, i yo' mbâesi ateyn ba'sî nì mîcho' mzî a mî n-ghi a tîghaɲ ti ateyn tì ta ndoɲsi nyâm nì àso ikwo a baɲni-a ki keli wi iliɲ i memti i kal kimi nì àso ikwo a baɲni-a a mbâesi ateyn.

²⁷ Àɲena nin fayti meyn mìncha' ìmbò nì àso ikwo a baɲni-a, i we isas alè' ghè a ghi mèmmti kâl tî, mi kè'ni kè'nì ta ka ghi tuɲ mbàɲsì ateyn, nà ghal châ'sì àbaɲ nâ kì ateyn, ²⁸ i kom mbàɲsì nì fikâ' fi akasìyâfi i yo' nì àso ikwo a baɲni-a.

²⁹ Àɲena nin fayti meyn kimi mivîl mzî a ghi n-yisi ngàɲsi ndô Fiyini ateyn, nì ìnlî mi lîmti foma. Àɲena nîn fàyti mivîl mî àteyn kì nô ta gheli ghi a ghi n-fayti miyisi ìnlîmtinî.

Abaŋ ifu i nyo'ni-i

¹ Àŋena nin læ meyn bayn abaŋ ifu i nyo'ni-i nì fikâ'fi àkasìyàfi, ki keli ìbyâs ìkfæ wu ghi ki ighel ighel, njêti chem ndû ntàm nì àbe'a dyêf chem ndû ntamsì bò nì àbe'a, gha' chem ndû kimi ntamsì bò nì àbe'a. ² Àŋena nin bayn tî, i fayti mîcho' a tîghaŋ ti ateyn tì kàè mi ghi tèyn ta ndoŋsi nyâm, ghi ki si afo àmò' nì àbaŋ nâ kî-à, i yo' nì ìdyayni. ³ Àŋena nîn fayti ifwo abaŋ nâ vzi nô ì jîm ki nì ìdyayni, i ntòyn sîsì a ka ghi na tafî abvi ichi ateyn, nì fisi àtî-atisi si nà komi abaŋ nâ kî ateyn kîmi nì ìntwàs vzi a ghi n-chu' njwò ateyn ba'sî nì ìkfaŋ vzi a ghi n-wê ìkfêti ivîs ateyn, nì ìkfaŋ vzi a ghi n-we mu ateyn ghi nà misì-à. ⁴ Àŋena nin læ meyn fayti àfo nì ìdyayni ki ghi ta nchèkèlè i we ki su'i i tèmni ki temni antèyni àbaŋ nâ ghè. ⁵ Àŋena nîn nì tî, i buŋsi ìdyayn i fayti mîncha' i we a tîghaŋ ti afo afî tì kàè a ki n-ghi ta nchèkèlè' tì ta ka mî ghal mbàŋ sîsì a mbàesi abaŋ. ⁶ Àŋena nin læ meyn kom mbàŋsi nì fikâ' fi àkasìyàfi, i yo' nì ìdyayni, ⁷ i tunti mbàŋsi ateyn a mîncha' afî iwùyn abaŋ nâ ghè ghi nà ghal châ'si àbaŋ nâ kî ateyn. Àŋena nin læ fayti abaŋ ateyn nì ìbyâŋ inkà', i visi ki àzì azi.

Akaŋ a gha'ni-a ma ghi fayti nì ìdyayni

⁸ Àŋena nin læ meyn fayti àkaŋ a gha'ni-a ba'sî nì àfo kî a ki n-ti atû ateyn nì ìdyayni nì ìnkfi vzi a ghîkî ghî a ghi nà n-felî a ichfi

findo nì Bôbo Fiyini nà n-ki akê' ateyn ma ghi fayti nì ìdyayni.

Iwe Fîndo nì Bôbo Fiyini

⁹ Àņena nin fayti ifwo ateyn tì, i fayti ìwe findo nì Bôbo Fiyini, abâs i tsiyn a i dyêf chem ndû ntâmsì mivîm kâe njvâsì ntufa, i kîntî nì ibyâs i ndzisi ghaņsinisi ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn a fyeyna. ¹⁰ Mîkfîs mzî a àņena nîn ghaņsi ibyâs i ndzisi nâ vzî ateyn nà n-ghi mivîm bò ma ghi fayti nì ìdyayni, ì tòmti atû ìbyàņ ifwo mivîm bò ma ghi fâyti kîmi nì ìdyayni. Àņena nin fayti meyn kîmi ìnghòf nì àso ikwo a fifâ, nì mibâyni mî ndzisi ma ghi fayti kîmi nì àso ikwo a fifâ, ì ghaņsi a mîkfîs nâ ghè.

¹¹ Àņena nin læ fayti abâs ikuè ki nà dyêf chem ndû kîmi ntâmsì mivîm kâe njvâsì ntufa, keli kîmi mîkfîs mivîm bò nì ifwo vzî a ghi tòmti atu àteyn kîmi mivîm bò ma ghi fayti kîmi nì ìdyayni nì ìnghòf ma ghi fayti nì àso ikwo a fifâ, nì mibâyni mî ndzisi ma ghi fayti kîmi nì àso ikwo a fifâ ì ghaņsi a mîkfîs nâ ghè.

¹² Abâs iwe kî a ichfî iyvi-i nà n-sœ ateyn nà n-gha' chem ndû ntâmsì mivîm bò njvâsì tal ma ghi ghaņsi meyn ìbyâs i ndzisi ateyn nì mîkfîs ìvim, ba'sî nì ìbyâņ ifwo vzî a mîkfîs mî àteyn nin ti ateyn kîmi ìvim nì mibâyni mî ndzisi ma ghi fayti nì àso ikwo a fifâ ì ghaņsi a mîkfîs nâ ghè. ¹³ Abâs iwe kî a ki nà n-ghi abâs ghè a ichfî iyvi-i nin sal ateyn nà n-gha' chem ndû kîmi ntâmsì mivîm kâe njvâsì ntufa. ¹⁴ Abâs ichfî iwe àmò' a nà n-keli ìbyâs i ndzisi i ghaņsini wu dyêf chem ndû ntâmsì nsòmbo, nì mîkfîs ìntal, mî ti kîmi atû ìbyàņ ifwo ìtwal. ¹⁵ Abâs ichfî iwe ali-a nà n-keli kîmi

ìbyâs i ndzisi i ghaṅsini wu dyêf chem ndû kimi ntâmsi nsòmbò
kimi nì mîkfîs ìn tal mi ti kimi atû ìbyàṅ ifwo ìtwal. ¹⁶ Àṅena nin
læ fayti ndzisi ghaṅsini nâ sîsî nô sî jîm a si n-læ jîṅ kali iwe tî nì
àbâs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyna.

¹⁷ Ìbyâṅ ifwo vzi a mîkfîs mî àteyn nà n-ti atû àteyn nà n-ghi ma
ghi fayti nì ìdyayni. Nô mîkfîs ìnjîm ta mi n-jîṅ kal iwe ateyn nà
n-ghi ma ghi ghaṅsi meyn mîbâyni mî ndzisi ma ghi nyoti meyn
nì àso ikwo a fifâ nì ìnghòf ma ghi fayti kimi nì àso ikwo a fifâ, ì
yo' itu ateyn nì àso ikwo a fifâ. À ti n-ghi na nô mîkfîs ìnjîm ta mi
nà n-ghi iwe nâ ghè nà n-keli mîbâyni mî ndzisi ma ghi nyoti
meyn nì àso ikwo a fifâ.

¹⁸ Àṅena nin ghaṅsi meyn àbâs a ndzisi ichfi iwe fîndo nì Bôbo
nâ ghè ma ghi tim nì àmbyèyn a nyemna, nì ali-a ki nyêm bân
ndû ndu, ni ali-a ki bîylî bân baṅ ba'sî nì àbâs a ndzisi-a ma ghi
fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyna kî nô ta à tîm wul vzi a wù
n-tim ifwo. Ki nà n-dyêf chem ndû ntâmsi bulamò' njetî chem
ndû ntâmsi bò nì àbe'a kî tēyn ta ìbyâs i ndzisi ìlvi vzi a wu nà
n-jîṅ kal iwe. ¹⁹ Mîkfîs nà n-ghi ichfi iwe nâ ghàyn ìnkà, ti atû
ìbyàṅ ifwo ìkfà ma ghi fayti nì ìdyayni, keli ìnghòf nì mîbâyni mî
ifwo ma ghi fayti nì àso ikwo a fifâ. Itu mîkfîs ateyn nà n-ghi ma
ghi yo' meyn kimi nì àso ikwo a fifâ. ²⁰ Mîcho' mî fitwò nâ mzi a
fîndo fi Bôbo Fiyini fi nà n-ghi ateyn ni imzî iwè mzi a wu jîṅ kal
fîndo fi ateynfi nô ìnjîm nà n-ghi ma ghi fayti nì ìdyayni.

Ifwo vzi a ghi n-læ bà'li fîndo fi Bôbo Fiyini ateyn

²¹ Iwêyn nin ghi ìfwo vzi a ghi n-læ bà'li findo fi Bôbo Fiyini ateyn, i findo fi mîkàyn fifi a Mosìs nin læ bè gheli isas i ndo ni levì i nyà' i lèm, a tisî Itamà tisî àjena. Itamà nà n-ghi wâyn Alòyn i ngàn ndô Fiyini. ²² Bèzalèl i wâyn Uli vzi a à nà n-ghi wâyn Hûl i wul isas i ndo ni Judà nin læ meyn fayti nô ìfwo i jìm ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosìs. ²³ Oholiyàb i wâyn Àhisamàk vzi a à nà n-ghi wul isas i ndo ni Dân nîn fèl nêyn Bèzalèl. Oholiyàb nà n-kya si fayti ifwo ni iwu nweyn fi kya si kfà'ti afo si fèl si fvìsi, fi kya si tim ifwo ni àmbyeyn anyemna ni ali-a ki nyêm bân ndû ndu ni ali-a ki býlì bân ban ba'sî ni ndzisi ma ghi fayti meyn tim. ²⁴ Aso ikwo a banji-a ki nô àjìm a ghi n-læ fu si a ifu ghi bà'li findo fi Bôbo Fiyini ateyn nà n-chîynti ghi kilùsì nkam ki ighel ta ifyê' i findo ni Bôbo Fiyini nà n-dyêyn.

²⁵ Aso ikwo a fifâ ki a gheli Isilæ nin læ fu ta ghi n-taŋ àjena nà n-ghi kilùsì nkamsì tal ni kilùsì ighi i kàè ni kilùsì mivîm tal.

²⁶ Ghi nà n-taŋ nô mi ndà wu nà keli si fu ki filê'nì fi shekèl ki ighel ta ifyê' i findo ni Bôbo Fiyini nà n-dyêyn sî gheli ghi a ghi taŋ. Gheli ghi a ghi lèma chem bèŋsì mivîm bò si ko' si ndù asi nà n-chîynti ghi gheli nkam ighi ntufa ni gheli nkamsì tal ni gheli ighi ikàè ni gheli mivîm tâyn. ²⁷ Ghi n-læ li kilùsì aso ikwo a fifâ sîsì nkamsì tal ni kilùsì ighi ikàè i bunsi i fayti ìbyân ifwo vzi a mîkfis mî findo ni Bôbo Fiyini nà n-ti atû àteyn, nô mi àbân afo à kà i ghi kilùsì mivîm tal njvàsì kàè. ²⁸ Àjena nin læ li kilùsì aso ikwo a fifâ ki chem ndû mivîm bò i fayti ìnghòf vzi a wu nà n-ghi

iwuyn mîkfîs, i yo' itu i mîkfîs ateyn i nyòtì mîbâyni mî ifwo mzì ateyn.

²⁹ Idyayn zì a gheli Isilè nin læ fu sî Fiyini fi nà n-ghi kilùsì nkamsì bò nì kilùsì ighi ì kè nì kilùsì mîvîm bò njvàsì tâyn.

³⁰ Àjena nin læ lì idyayn ateyn i fayti ìbyâŋ ifwo vzì a mîkfîs mzì a mi nà n-ghi ichfi iwe findo nì Bôbo Fiyini nà n-ti atû àteyn, nì àbaŋ ifu-a ba'sî nì àfo ateyn kì a ki n-ghi ta nchèkèlè' tì, nì ifwo ifelini ateyn nô ì jîm. ³¹ Àjena nin læ meyn fayti kimi ìbyâŋ ifwo vzì a mîkfîs mzì a mî jîŋ kal iwe findo nì Bôbo Fiyini nà n-ti atû àteyn, nì imzî a mî nà n-ghi ichfi iwe nâ ghè, ba'sî nì mìnchô' mî ìtwò nô ìnjîm ni imzî a mî jîŋ kal iwe findo nì Bôbo Fiyini.

39

Ndzisi ngàŋ ndo Fiyini ingaŋtini

¹ Bèzalel nêyn Oholiyàb nì gheli ghi felini ghili nin læ meyn tim ndzisi sî Alòyn ta ka wù na se si fèl a findo nì Bôbo Fiyini, wu mà'. Àjena nin læ tim nì àmbyèyn a nyemna ni ali-a ki nyêm bân ndû ndu ni ali-a ki bîylì bân baŋ kì ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosìs.

Awaf a ngàŋ ndô Fiyini

² Àjena nîn fàyti awaf a ngàŋ ndô Fiyini nì àmbyèyn afyeyna ma ghi fayti nì aso ikwo a baŋni-a nì àmbyèyn ali-a ki nyêm nyêm nì ali-a ki nyêm bân ndû ndu kimi nì ali-a ki bîylì bân baŋ

nì àbâs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyna. ³ Àņena nîn læ meyn leņ mamti àso ikwo a baņni-a i fvisi ki a mbìyn a mbìyn i bo i fyes a àmbyèyn anyema ni akî a ki nyêm bân ndû ndu ni akî a ki n-bîylî bân baņ nì àbâs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim. Àņena nin læ tim ifwo nâ wèyn kî nô ta wul vzi a wù n-fayti kya si tim ifwo. ⁴ Àņena nin læ meyn fayti mîbâynî mî ifwo i we a mbè'si awaf nâ ghè a tighaņ ti ateyn tîbò ta ka ghi na ghal chfiņ ateyn. ⁵ Àņena nin læ meyn fayti tim akue awaf nâ kî ki nâ ghi si afo àmò' nì ànkeyna. Àņena nin læ fayti nì aso ikwo a baņni-a, nì àmbyeyna ki nyêm nyem ni ali-a ki nyêm bân ndû ndu ni ali-a ki bîylî bân baņ nì àbâs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim nì àmbyeyn a fyeyna ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosîs.

⁶ Àņena nin læ meyn baysi mîngò'tî mî onîks afo ma ghi fâyti nì àso ikwo a baņni-a, ì nyà' àziyn asas a ndo nì Isilè ateyn kî ta ghi nî ghi nyà' afo isa' si chwæ. ⁷ Àņena baysi mîngò'tî nâ mzi tî i timi ghântî a mîkuènfî ghè a mî nâ n-ghanli a mbè'si awaf tî kî ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosîs ta ka wù na lum bêtî ki beti gheli Isilè.

Fîbò fîfî a ka ngàņ ndô Fiyini na ghaņsî a àngàņtî

⁸ Àņena nin læ meyn tim fîbò fîfî a ngàņ ndô Fiyini na ghaņsî a ŋweyn a àngàņtî kî nô tèyn ta wul vzi a wù n-fayti kya si tim ifwo. Àņena nin tim ki a dzi afî a ghi tîm awaf ateyn nì àmbyèyn ma ghi fayti nì àso ikwo a baņni-a nì àmbyèyn a

nyemna nì ali-a ki bân nyêm ndû ndu nì ali-a ki bîylî bân ban nì àbâs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyna.

⁹ Àḡena nin læ fayti ki nà keli ìbyâs ìkfæ, wu ghi ki ighel ighel, dyêf chem ndû àbe' a ntàm, gha' chem ndû kimi àbe' a ntàm ma ghi bu'ni meyn ì yòm̄ti. ¹⁰ Àḡena nin læ fayti tî i we m̄ngò'tì injòfinî ìnlì a mbaḡi s̄i k̄æ, mbaḡi i yî àsi i keli f̄ngò'tì f̄i lubì nì f̄ngò'tì f̄i tobàz nì f̄ngò'tì f̄i belìlf̄i. ¹¹ A nà ghi a ànkumti a mbaḡi, àḡena we f̄ngò'tì f̄i tukiyòs nì f̄ngò'tì f̄i safàyà nì f̄ngò'tì f̄i emelàd. ¹² A nà ghi a mbaḡi ì l̄i, àḡena we f̄ngò'tì f̄i jasìn nì f̄ngò'tì f̄i agèt nì f̄ngò'tì f̄i ametis, ¹³ i we f̄ngò'tì f̄i klisolàyt nì f̄ngò'tì f̄i oniks, nì f̄ngò'tì f̄i jasbàf̄i a mbaḡi ì go'sinì. Àḡena nin læ we m̄ngò'tì nâ m̄eyn atû àfo ma ghi f̄ayti nì àso ìkwo a baḡni-a. ¹⁴ M̄ngò'tì m̄i àteyn nà n-ch̄iyntì ghi njvàsì bò nô mi f̄ikàf̄i i keli ìziyn i w̄ayn Jàkôb ateyn. Ghi nà n-nyâ' nô mi ìziyn ìkà k̄i ta ghi n̄i ghi nyà' afo isa' si chwàè.

¹⁵ Àḡena nin læ meyn l̄i àso ìkwo a baḡni-a ki keli wi ilij̄ i boti àfo ateyn ki ghi ta nkf̄i i kul a f̄ibo f̄i angàḡtì af̄i. ¹⁶ Àḡena nin fayti meyn kimi ìfwo ìbwò nì àso ìkwo a baḡni-a, i fayti m̄incha' ìmbò k̄imi nì àso ìkwo a baḡni-a i timi ghàḡtì m̄incha' m̄i ateyn a tighaḡtì f̄ibò f̄i angàḡtì af̄i t̄ibò. ¹⁷ Àḡena nin chf̄ij̄ ifwo vzì ìbwò a ghi bo nì àso ìkwo a baḡni-a t̄i a m̄incha' af̄i a tighaḡ t̄i f̄ibò f̄i angàḡtì nâ ghè, ¹⁸ i timi i ghàḡtì àchf̄i ali-a k̄i àbò a ifwo ghè a mbè'sì awaf a ghi f̄ayti nì àso ìkwo a baḡni-a t̄i i ghaḡsi dzi-a asi. ¹⁹ Àḡena n̄in fayti meyn kimi m̄incha' ìmbò nì àso ìkwo a baḡni-a

i timi ghanṭi a tighaṇ tiliti afi tìbò a fìbò afi a àngàṇṭi tì dzi-a antèyni, àbàs itsiyn a ngùṇ àwaf. ²⁰ Àṇena nin fayti meyn kfeynsi mìncha' ìmbò nì àso ikwo a baṇni-a, i timi ghanṭi asas a mîbàyni mî ndzisi ghè a mî n-ghi a mbè'si asi awaf ba'si ndû a ntas ghè atû àkù'ti awaf. ²¹ Àṇena nin læ meyn kul mìncha' mzì a mî n-ghi a fìbò fi a àngàṇṭi tì, nì nkfi ìnyemni zì a yì n-ghi aku'ti awaf ta ka fìbò fi àngàṇṭi nâ fifi na ghanḷi wì si a ngeṇ kè ighel ta Bôbo Fiyini nîn bè sî Mosìs.

Ndzisi lisi sîsî a ngàṇ ndô Fiyini inganṭini nin mâ'

²² Àṇena nin læ tas dâla zì a ka Alòyn na mâ' àwaf atû àteyn nì ndzisi ma ghi tim ki nì àmbyèyn a nyemna. Àṇena nîn tim kè nô ta wul vzi a wù n-tim ifwo. ²³ Dâla àteyn nâ n-keli ìmzî ma ghi tim meyn kal nì àmbyèna ta ka wu na ghi ma wu kâ' wu bù bàsà. ²⁴ Àṇena nin læ tas ndzisi ateyn i fayti ifwo ilvi wu ghi tèyn ta mitam mî bomeglaṇèt nì àmbyèyn anyemna, nì ali-a ki bân nyêm ndû ndu nì ali-a ki bîylî bân baṇ nì àbâs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyna, i we i jîṇ kal isas i dâla nâ ghè. ²⁵ Àṇena nin læ meyn fayti mbeṇlisi nì àso ikwo a baṇni-a ki keli wi ilîṇ, i we fîyni nì ifwo vzi a wu n-ghi ta mitam mî bomeglaṇèt tì isas ateyn. ²⁶ Mbeṇlisi ateynsi nì ifwo vzi a wu n-ghi tēyn ta mitam mî bomeglaṇèt tì nâ n-ghi ma ghi we fîyni fîyni i jîṇ kal isas i dâla nâ ghè ta ka ngàṇ ndô Fiyini na se si fèl wu mà' ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosìs.

²⁷ Àṇena nin læ meyn tas ndzisi dyefinisi sî Alòyn ṇeyn woyn

ɲweyn nì ndzisi ma ghi fayti meyn tim. Àɲena nin tim ki nô tɛyn ta gheli ghi a ghi n-tim ifwo, ²⁸ i fi fayti àfo kì a Alòyn nin lim a ɲweyn atu nì ifwo vzi a ka woyn ɲweyn na lim a àɲena itu, nì ndzi sîsî a ghi n-mâ' antêyn nì ndzisi ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyna. ²⁹ Àɲena nîn fàyti akue awaf nì àbâs a ndzisi-a ma ghi fayti meyn tim nì àmbyèyn afyeyna nì àmbyèyn a nyemna nì ali-a ki bân nyêm ndû ndu kimi nì ali-a ki bîylî bân ban. Àɲena nin tim ki nô tɛyn ta gheli ghi a ghi n-tim ifwo, ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosîs.

³⁰ Àɲena nin fayti meyn fibâyn nì fi afo fi laynifi nì àso ikwo a banî-a ki keli wi ilîɲ i nyà' ateyn ta ghi nyà' a afo isa' si chwæ na, “À SÎ KELI BÔBO FIYINI.” ³¹ Àɲena nin læ nyà' tî i kul nkfi ìnyemni ateyn i timi ghàntî a abàs afo ghè a ghi n-kul atu tì ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosîs.

Ghi mèsî ìfêl i Fîndo nì Bôbo Fiyini

³² À ti ta abâ'lî a fîndo nì Bôbo Fiyini nô àjim nin læ mæ. Gheli Isilæ nin læ nì nô àwo àjim ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosîs. ³³ Àɲena nin læ mèsî fîndo fi Bôbo Fiyini nâ fifi i fu sî Mosîs. A nà n-ghi fitwotî fifi ba'sî nì ifwo vzi a wu n-ghi ateyn nô ìjim nì ìnghòfi kîmi nì mîkfîs, nì mbànîsi dyaŋsinîsi nì ìtô' bà'sî nì ìbyân ifwo vzi a wu n-ti atû àteyn, ³⁴ nì gvisi aya' ma ghi yo' meyn si na bân ban nì gvisi nyâm silisi si chi a jvâ, nì àbâs a ndzisi kì a ki n-kîntî àntayntayn a mîkàyn, ³⁵ nì àntayntayn a mîkàynà nì mbànîsi ateynsi nì nchil àteyn, ³⁶ nì àban abayn ifu-a

ba'sî nî ìfwo ateyn nô ìjîm nî àbayn ifu-a, ³⁷ nî afo kî a ghi n-tomti lâmsî atû àteyn ma ghi fayti nî àso ikwo a baṅni-a nî lâm sîsî a ghi n-tomti atû àteyn ba'sî nî ìfwo ateyn nô ìjîm, nî mîvîl mzî a ghi n-we a lâmsî ta ka si na bayna, ³⁸ nî àbaṅ kî a ghi n-nyô' ileṅ atû àteyn ma ghi fayti nî àso ikwo a baṅni-a, nî mîvîl mzî a ghi n-yisi ngàṅ ndô Fiyini ateyn, nî ìfwo ìlîmtîni ijûṅ nî àbâs a ndzisi kî a ghi ghaṅsi ichfi fîtwòtî, ³⁹ kîmî nî àbaṅ ifu kî a ghi fàyti nî ìdyayni nî àfo ateyn kî a kî n-ghi ta nchèkèlè' tî ma ghi fayti kîmî nî ìdyayni nî mbàṅsi ateynsi ba'sî nî ìfwo ateyn nô ìjîm nî àkaṅ a gha'ni-a kî nî àfo kî a ghi n-tom akaṅ nâ kî atû ateyn, ⁴⁰ kîmî nî àbâs a ndzisi kî a ghi n-ghaṅsi iwe ba'sî nî ìtô' ateyn nî ìbyâṅ ifwo vzi a wu n-ti atû àteyn nî àbâs a ndzisi kî a ghi n-ghaṅsi ichfi iwe Findo nî Bôbo Fiyini, ba'sî nî nkfîsi ateynsi nî mîchô' mî fîtwòtî nâ mzî nî ìfwo vzi a wu n-ghi a fîndo nî Bôbo Fiyini, ⁴¹ kîmî nî ndzisi timnisi sî Alòyn i ngàṅ ndô Fiyini nî sîlisi sî woyn ṅweyn ta ka àṅena na se si fèl a ndô Fiyini, ghi mà'.

⁴² Gheli Isilæ nin læ nî nô àwo àjîm kî ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî Mosîs. ⁴³ Mosîs i kî ifèl ateyn i yeyn ma àṅena ni meyn kî ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè, wu boysi àṅena.

40

Bôbo Fiyini i fè'tî àwo a go'sina kî a ka Mosîs ni.

¹ À nâ n-ghi ta gheli Isilæ nî mèsî ifèl, Bôbo Fiyini i bè sî Mosîs na, ² “À na ghi achi a kî asi-a a njoṅ iyî àsi a bêṅ, wa làysî i tisi

fîndo fi Bôbo Fiyini nê ìtwo vzi a fi n-ghi ateyn, ³ i li i zi nê àntayntayn a mîkàyn nê Bôbo Fiyini, i tom ateyn i kîntî nê ndzisi ghañsinisi. ⁴ Li zi kimi nê àbañ abayn ifu-a i lêm nô mi ghà vzi a ki n-keli si nà ghi ateyn, i zisi kimi àfo kî a ghi n-tomti lâmsi ateyn i tomti lâmsi ateyn atû ateyn. ⁵ Tom abañ kî a ghi n-nyô' ileñ atû àteyn ma ghi fayti nê àso ikwo a bañni-a tî asi àntayntayn a mîkàyn nê Bôbo Fiyini, i ghañsi àbâs a ndzisi a ichfi fîndo nê Bôbo Fiyini.

⁶ “Tom abañ ifu i nyo'ni-i ichfi fîndo nê Bôbo Fiyini, ⁷ i tom akan a gha'ni-a antêynî àntêynî a fîndo nê Bôbo Fiyini nê àbañ ifu i nyo'ni-i i we mu ateyn. ⁸ Ghañsi i jîñ kal ni ndzisi iwe fîndo nâ ghè i ghañsi àbâs a ndzisi ali-a ichfi ateyn.

⁹ “Lì mîvil mzi a ghi n-yisi ngàñ ndô Fiyini ateyn tî i yisi fîndo fi Bôbo Fiyini ba'sî nô mi nê gha ta ki n-ghi ateyn i lêm si a nyiñ ta ka fi na layna. ¹⁰ Wà nî wa yisi àbañ ifu i nyo'ni-i ba'sî nê ìfwo ateyn nô ìjîm ta ka wu na ghi si a nyiñ, layna. ¹¹ Yisi akan a gha'ni-a kî ba'sî nê afo kî a ki n-ti atû àteyn, i lêm ìfwo nâ wèyn wu na ghi si a nyiñ.

¹² “Wà nî, wa li i gvî nê Alòyn ñêyn woyn ñweyn ghi lûmnî ichfi fîndo nê Bôbo Fiyini i sù àñena nê mû. ¹³ Wà sù, wa mà' ndzisi ngàñ ndô Fiyini iwùyn nê Alòyn i yisi ñweyn i lêm ñweyn si a nyiñ ta ka wù na fèlî sî mà si a ngàñ ndô Fiyini. ¹⁴ Li gvi kimi nê woyn ñweyn i mà' ndzisi dyâ sîsî iwuyn nê àñena. ¹⁵ Yisi àñena kî ta wà yisi bò àñena ta ka àñena na fèlî sî mà si a ngàñsi ndô

Fiyini. Wa n-yisî àṅena tî, a i asas i ndo nî àṅena faṅ kî si a isas i ndo i ngàṅsi ndô Fiyini, a nô mi àjâṅ àkà lâe nà ko'a, ngàṅsi ndô Fiyinisî i fvî ki ateyn.”¹⁶ Mosîs nîn nî meyn nô mi ghà kî ighel ta Bôbo Fiyini nîn læ bè na wù ni.

¹⁷ Mosîs nîn nî tî, i làysî fîndo fî Bôbo Fiyini nâ fèynfî achi a ki asi-a a njoṅ yî asi a ànkùmtî a bêṅ. ¹⁸ À nà n-ghi ta Mosîs nîn lâysi fîndo fî Bôbo Fiyini nâ fifî, wu lèm ìbyâṅ ifwo vzi a ka mîkfîs na ti atû àteyn i tomti mîkfîs mî àteyn, i dyaṅsi mbàṅsi ateyn, i tomti ìtô'. ¹⁹ Wu n-nî tî, i lî ìbyâs ifwo vzi a ghi fàyti nî ìwî i bzi i tî, i chil atû fîndo nî Bôbo Fiyini nâ ghè, i fi lî gvisi nyâm i chil kfeynsi atû àteyn ki ighel ta Bôbo Fiyini nîn læ bè sî ṅweyn.

²⁰ Wù n-læ meyn lî ìbyâs i ngò'sî vzi a ghi n-læ nyà' tisa' ateyn tî, i we a antayntayn a mîkàyn i tuṅti mbàṅsi ateyn i chil. ²¹ Wù n-læ chil àntayntayn a mîkàyn ateyn tî, i lî i zi nî ànkeyna a fîndo nî Bôbo Fiyini, i kîṅtî nî ndzisi ghaṅsinisi kî ighel ta Bôbo Fiyini nîn læ bè sî ṅweyn.

²² Mosîs nîn læ tom abaṅ abayn ifu a fîndo nî Bôbo Fiyini dzi-a abàs ikuè, asi abàs a ndzisi afî a ki kîṅtî alé' a layni-a, ²³ i lèm àbayn ifu atû àteyn asi nî Bôbo Fiyini ki ighel ta Bôbo Fiyini nîn læ bè sî ṅweyn.

²⁴ Wù n-læ meyn tom afo kî a ghi n-tomti lâmsî atu àteyn a fîndo nî Bôbo Fiyini dzi-a abàs itsiyn ki kè'nî ke'ni abaṅ abayn ifu, ²⁵ i tomti lâmsî atû àteyn asi nî Fiyini fî, kî ighel ta Bôbo Fiyini nîn

læ bè sî ηweyn.

²⁶ Mosìs nin læ meyn li àbaṅ kî a ghi n-nyô' ileṅ atû àteyn ma ghi fayti nè àso ikwo a baṅni-a tî, i tom a findo nè Bôbo Fiyini asi abàs a ndzisi afî a ki n-kîṅtî alê' a layni-a, ²⁷ i nyò' ìfwo ilimtini atû àteyn kî ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî ηweyn. ²⁸ Wù n-læ ni tî, i ghaṅsi àbâs a ndzisi a ichfî findo nâ ghè.

²⁹ Wù n-læ meyn tom ba'si àbaṅ ifu i nyo'ni-i ichfî findo nè Bôbo Fiyini, i fu ifu i nyo'ni-i nè ìfu i ifwo i yini atû àteyn, kî ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè sî ηweyn.

³⁰⁻³¹ Wù n-læ meyn tom akaṅ a gha'ni-a antêyni àntêyni a findo nè Bôbo Fiyini nè àbaṅ ifu i nyo'ni-i i we mu ateyn, ta ka Mosìs ba'sî nè Alòyn ηêyn woyn ηweyn na sù ìwu àṅena nè ìvi àṅena ateyn. ³² Àṅena nà n-se si zi a findo nè Bôbo Fiyini nô mi ilvi gha, àṅena sù ìwu àṅena ba'sî nè ìvi, ì se si ndù si fu ifu atû àbaṅ àṅena sù, ki ighel ta Bôbo Fiyini nin læ bè.

³³ Mosìs nin nè tî, i fayti ìwe wu jîṅ kali fîndo fî Bôbo Fiyini nâ fifi ba'sî nè àbaṅ ifu i nyo'ni-i, i kîṅtî i kal iwe ateyn nè ìbyâs i ndzisi i fi ghaṅsi àbâs a ndzisi a ichfî iwe nâ ghè. À ti dzi zî a Mosìs nin læ mèsi ifêl nâ yèyni ateyn.

Mbà'si i chil fîndo fî Bôbo Fiyini

³⁴ Mosìs nà n-mesi gvî ki nè ifêl ateyn i têyn, mbà'si i su'i, i chil fîndo fî Bôbo Fiyini nâ fifi, iṅwâ' i Bôbo Fiyini i luyn a fîndo nâ ghè, ³⁵ Mosìs i nà ghi ma wù kâ' wu bù zi a findo nè Bôbo nâ ghè bòm ta mbà'si nà n-ghi ma si chiyti meyn, iṅwâ' i Bôbo Fiyini

luyn ateyn.

³⁶ Si zìtì achi nâ ghàyn, gheli Isilè i nà si jelì ndu-à, ì bì alè', mbà'si nî làlì si a atû fîndo nî Bôbo Fiyini no mi ilvi gha, àņena boņ làlì i lu ki lu. ³⁷ Mitì mbà'sì ateynsi nî faņ tì làlì si a atû fîndo nî Bôbo Fiyini, àņena nà ghi ki afu nô ta ka si lâ làlì. ³⁸ Yi ti n-dyêyn na gheli Isilè nà n-ndû nô mi awo, mbà' nâ sèynsì a si nà n-dyêyn na Bôbo Fiyini nin ghi ñêyn àņena têyn i nà ghi atû fîndo nî Bôbo Fiyini. Mbà' nâ sèynsi nà n-nî si nà ghi atû fîndo nî Bôbo Fiyini nînchue, à nî nà ghi nîntu', ivisi nà balî antêynî àteyn àņena yeyna.